

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	15. maj 2001

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 23. maj 2001 – dagsordenspunkt rådsmøde (Indre marked, forbruger og turisme) den 30.-31. maj 2001 – vedlægges Erhvervsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Samlet notat

14. maj 2001

Sag 01-874-8

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af Rådets direktiv 90/619/EØF, direktiv 97/7/EØF og direktiv 98/27/EF (KOM (1998) 468 endelig udgave). [*](#)

2. Uformelt rådsmøde i Lund den 27. og 28. april om forbrugerinteresser i det indre marked [*](#)

3. Nye former for markedsregulering og administrativt samarbejde – udveksling af synspunkter [*](#)

4. Kommissionens arbejdsdokument om forbrugercredit [*](#)

5. Forbrugerne og euroen [*](#)

6. Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om de generelle principper og krav i fødevarelovgivning, om oprettelse af Fødevareautoriteten og procedurer i fødevaresikkerhedsanliggender KOM (2000) 716 endelig [*](#)

7. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om kosttilskud KOM (2001) 159 endelig [*](#)

8. Fællesskabspatentet - forbindelsen til den europæiske patentorganisation - KOM(2000)412 [*](#)

9. Ændret forslag til Rådets forordning om EF-design [*](#)

10. Parallelimport af mærkevarer [*](#)

11. Resultattavlen for Det Indre Marked, nr. 8 [*](#)

12. Meddelelse fra Kommissionen om

Evaluering af strategien for det indre marked - 2001, KOM(2001)198 [*](#)

13. Fælles arbejdsprogram fra tre formandskaber (Sverige, Belgien og Spanien) [*](#)

14. Strategi for integration af miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i indre markeds politikker - Rapport til det Europæiske råd [*](#)

15. Strategi for Toldunionen [*](#)

16. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige indkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter, KOM(2000) 275 samt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter om vand- og energiforsyning samt transport, KOM(2000) 276 [*](#)

17. Ændring af 4. direktiv 78/660/EØF og 7. direktiv 83/349/EØF, værdiansættelsesregler for årsregnskab og koncernregnskab i visse selskaber (KOM(2000)80) Formandskabets kompromisforslag. [*](#)

18. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om livsforsikring KOM (2000) 398 endelig [*](#)

19. Direktivforslag til ændring af krav til solvensmargenen for skades- og livsforsikringselskaber [*](#)

20. Informationssikkerhed (opfølgning på handlingsplanen "eEurope 2002 – Et informationsamfund for alle") [*](#)

21. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tyvende ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrative eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (kortkædede chlorparaffiner) KOM (2000) 260 endelig udg. – 2000/0104 COD [*](#)

22. Kommissionens forslag til Europa- Parlamentets og Rådets direktiv om 19. ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (azofarvestoffer) *

23. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om syvende ændring af Rådets direktiv 76/768/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemstaternes lovgivning om kosmetiske midler KOM (2000) 189 endelig udg. *

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af Rådets direktiv 90/619/EØF, direktiv 97/7/EØF og direktiv 98/27/EF (KOM (1998) 468 endelig udgave).

Resume

Direktivforslaget indeholder regler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, herunder navnlig om tjenesteyderes oplysningspligt, uanmodede henvendelser til forbrugere og forbrugernes fortrydelsesret.

Kompromisforslaget er udtryk for delvis totalharmonisering, delvis minimumsharmonisering.

Det vil efter forslaget være muligt for medlemsstaterne at opretholde eller gennemføre strengere regler om oplysningspligt til beskyttelse af forbrugerne på direktivets område. Medlemslande, der benytter sig af minimumsbestemmelsen til at indføre strengere oplysningsregler, skal efter kompromisforslaget give Kommissionen underretning herom, hvorefter Kommissionen skal sikre, at forbrugerne og de erhvervsdrivende i medlemslandene kan gøre sig bekendt med de videregående regler.

Kompromisforslaget vil øge forbrugerbeskyttelsen ved fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Dette vil ske dels ved gennemførelsen af en omfattende generel oplysningspligt, dels ved indførelsen af en almindelig fortrydelsesret, der ikke kun gælder forsikringsaftaler.

Direktivforslaget er sat på den foreløbige dagsorden for rådsmødet (Indre Marked og Forbruger) den 30.-31. maj 2001 med henblik på opnåelse af politisk enighed.

1. Baggrund og indhold

I 1997 vedtog Rådet og Parlamentet et direktiv om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler om fjernsalg (97/7/EF). Direktivet er gennemført i dansk ret ved lov nr. 442 af 31. maj 2000. Fjernsalg af finansielle tjenesteydelser er undtaget fra dette direktiv, som er et minimumsdirektiv.

I Kommissionens meddelelse om "Finansielle tjenesteydelser : Øget forbrugertillid" (KOM(1997) 309) – som var en opfølgning af grønbogen "Finansielle tjenesteydelser: opfyldelse af forbrugernes forventninger" (KOM(1996) 209) – anførte Kommissionen, at man ville fremsætte et direktivforslag om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Direktivforslaget skulle være et supplement til det generelle fjernsalgsdirektiv, jf. tilpasset de særlige forhold, der gør sig gældende ved aftaler om finansielle tjenesteydelser.

Kommissionen præsenterede direktivforslaget for Rådet (forbrugerministre) den 3. november 1998.

Direktivforslaget har hjemmel i EF-traktatens artikel 95, jf. artikel 251, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal (fælles beslutningstagen).

På rådsmødet (forbrugerministre) den 13. april 1999 var der en orienterende debat om nogle af de spørgsmål, som forslaget regulerer.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg har den 19. april 1999 afgivet en udtalelse om direktivforslaget.

Europa-Parlamentet vedtog den 5. maj 1999 en udtalelse om direktivforslaget, som er gengivet nedenfor under punkt 5.

Kommissionen fremlagde den 23. juli 1999 et ændret forslag på baggrund af Rådets tilkendegivelser og Parlamentets udtalelse (KOM(1999) 385 endelig udgave).

På rådsmødet (forbrugerministre) den 8. november 1999 var der en drøftelse om nogle hovedspørgsmål, navnlig spørgsmålet om graden af harmonisering, som det ikke lykkedes at nå til enighed om.

Sagen var på ny på dagsordenen for rådsmødet (Indre Marked) den 7. december 1999, hvor Rådet vedtog en erklæring om, at man ville arbejde videre med sagen, idet man bl.a. opfordrede Kommissionen til at udarbejde en oversigt over medlemslandenes regler om informationspligt ved aftaler om finansielle tjenesteydelser.

På rådsmødet (forbrugerministre) den 13. april 2000 redegjorde Kommissionen for arbejdet med at udarbejde oversigten over medlemslandenes regler om informationspligt. Et udkast til oversigten blev fremlagt på et møde i Rådets arbejdsgruppe den 26. juli 2000.

På rådsmødet den 30. november 2000 (Indre Marked og Forbruger) kom det franske formandskab med en statusrapport. Formandskabet anførte bl.a., at man imødeså Kommissionens kommende meddelelse om elektronisk handel og finansielle tjenesteydelser, idet der ifølge formandskabet er behov for at se direktivforslaget i sammenhæng med andre initiativer med henblik på at skabe en sammenhængende juridisk ramme for finansielle tjenesteydelser. Rådet noterede sig formandskabets statusrapport.

Direktivforslaget har senest været drøftet på rådsmødet den 12. marts 2001 (Indre Marked og Forbruger). Der blev ikke opnået politisk enighed på dette rådsmøde.

På rådsmødet (Indre Marked og Forbruger) den 30.-31. maj 2001 er direktivforslaget sat på dagsordenen med henblik på opnåelse af politisk enighed.

Under det finske formandskab i 2. halvår af 1999 blev der fremlagt et samlet kompromisforslag, som det ikke lykkedes at nå til enighed om på rådsmødet den 8. november 1999. Det nuværende formandskab har med udgangspunkt i dette forslag fremlagt et nyt samlet kompromisforslag.

Anvendelsesområdet for kompromisforslaget er forbrugeraftaler om fjernsalg af "finansielle tjenesteydelser", der i kompromisforslaget defineres som enhver tjenesteydelse, der har karakter af bank-, kredit-, forsikrings-, pensions- eller betalingsformidlingsvirksomhed.

Forslaget omfatter enhver aftale vedrørende finansielle tjenesteydelser mellem en erhvervsdrivende (leverandøren), der handler som led i sit erhverv, og en forbruger, når aftalen indgås som led i et system for fjernsalg organiseret af den erhvervsdrivende og udelukkende ved brug af en eller flere former for fjernkommunikation, dvs. uden at leverandøren og forbrugeren er fysisk til stede samtidig. Reglerne gælder, hvad enten den erhvervsdrivende er un derlagt offentligt tilsyn eller ej.

Eksempler på fjernkommunikation er telefon, breve, telefax, elektronisk post, Internet, radio og fjernsyn.

Hvis en finansiell tjenesteydelse omfatter flere handlinger efter hinanden eller en række enkelthandlinger gennem en vis periode, omfatter forslaget kun den første af disse handlinger. Forslaget omfatter f.eks. en aftale om åbning af en bankkonto, men ikke efterfølgende pengeoverførsler, hævning af penge m.v. Ligeledes er erhvervelse af kreditkort omfattet, men ikke de efterfølgende betalinger ved brug af kortet.

Hvis der ikke leveres nogen tjenesteydelse af samme karakter inden for mere end et år, anses levering af den næste tjenesteydelse for at være levering af den første ydelse i en ny række af operationer, og direktivets regler vil på ny skulle finde anvendelse.

Kompromisforslaget indeholder ikke en generel minimumsklausul, hvorefter medlemsstaterne kan gennemføre eller opretholde strengere bestemmelser med henblik på beskyttelse af forbrugerne. På visse punkter åbner forslaget dog mulighed for, at medlemsstaterne kan fastsætte eller opretholde strengere regler, navnlig med hensyn til leverandørens oplysningspligt, jf. straks nedenfor.

Forslaget indeholder regler om leverandørens oplysningspligt, hvorefter denne i god tid, inden der indgås en aftale, skal give forbrugeren en række oplysninger vedrørende aftalen og den pågældende tjenesteydelse. Oplysningerne skal være klare og forståelige og skal være udformet på en måde, som tager særligt hensyn til umyndige personer.

Efter kompromisforslaget kan medlemsstaterne opretholde eller gennemføre strengere regler om oplysningspligt til beskyttelse af forbrugerne på direktivets område. Medlemsstaterne vil således kunne opretholde eller indføre nationale regler om en videregående oplysningspligt både på områder, som ikke er reguleret af EU-lovgivning, og i medfør af minimumsbestemmelser i andre direktiver som f.eks. forbrugerkreditdirektivet. Medlem slande, der benytter minimumsbestemmelsen til at indføre strengere oplysningsregler, skal efter kompromisforslaget give Kommissionen underretning herom, hvorefter Kommissionen skal sikre, at forbrugerne og de erhvervsdrivende i medlemslandene kan gøre sig bekendt med de videregående regler.

Ifølge kompromisforslaget skal regler om oplysningspligt i allerede gennemførte direktiver om finansielle tjenesteydelser fortsat gælde.

Ifølge kompromisforslaget skal tjenesteyderen give en række oplysninger om sin virksomhed, herunder om beliggenhed og organisationsform. Tjenesteyderen skal endvidere bl.a. oplyse om tjenesteydelsens samlede pris eller grundlaget for udregningen af denne, og forbrugeren skal have oplysninger om leverings- og betalingsvilkår, adgangen til at fortryde aftalen samt betingelserne for og retsvirkningerne af anvendelse af fortrydelsesretten. Hvis der i aftalen er lovvalgs- eller værnetingsklausuler, skal tjenesteyderen desuden oplyse forbrugeren herom.

Tjenesteyderen skal bl.a. også oplyse om kontraktvilkårene og aftalens mindste gyldighedsperiode, hvis der er tale om varige eller regelmæssige finansielle tjenesteydelser samt om parternes mulighed for at opsiges kontrakten og retsvirkningerne heraf. Tjenesteyderen skal endvidere give en beskrivelse af den finansielle tjenesteydelses vigtigste karakteristika samt oplyse, om der er klageadgang, og hvis dette er tilfældet, hvorledes forbrugeren kan gøre brug heraf.

Oplysningerne skal gives på en måde, som er egnet under hensyn til det anvendte kommunikationsmiddel. Inden der indgås en aftale om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, skal forbrugeren have oplysningerne samt alle aftalevilkår på papir eller på et andet varigt medium, jf. nedenfor. Oplysningerne kan dog gives straks efter aftalens indgåelse, hvis aftalen er indgået på forbrugers anmodning, og det af tekniske grunde ikke er muligt at give dem inden.

Ved "varigt medium" forstås et kommunikationsmiddel, der gør det muligt for forbrugeren at lagre oplysninger adresseret til ham med henblik på fremtidig brug, og på en måde, som muliggør uforandret reproduktion af de lagrede oplysninger. Eksempler på varige medier er disketter, CD-ROM og elektronisk post, der kan lagres på en harddisk.

Selv om leverandøren har meddelt aftalevilkårene på et andet varigt medium end papir, kan forbrugeren kræve (også) at få oplysningerne på papir. Og forbrugeren kan som udgangspunkt kræve, at kontakten for fremtiden skal ske ved brug af papir.

Kompromisforslaget indeholder særlige regler om oplysningspligten ved telefoniske henvendelser. Leverandøren skal ved samtalens begyndelse præsentere sig tydeligt og gøre opmærksom på formålet med henvendelsen. Hvis forbrugeren samtykker, kan leverandøren undlade en del af de ovenfor nævnte oplysninger i telefonsamtalen, men dette ændrer ikke på, at oplysninger skal gives på et varigt medium inden aftalens indgåelse - eller umiddelbart herefter, hvis forbrugeren har anmodet om, at tjenesteydelsen udføres, selv om forbrugeren ikke kan nå at få oplysningerne først.

Ifølge direktivet om elektronisk handel (2000/31/EF) skal der ved elektronisk handel mv. indføres et afsenderlandsprincip, som bl.a. indebærer, at medlemsstaterne inden for direktivets område ikke kan begrænse adgangen til at levere tjenesteydelser fra en anden medlemsstat. Det betyder bl.a., at tjenesteydere alene kan pålægges at overholde de markedsføringsregler af offentligretlig karakter, som gælder i det land, hvor tjenesteyderen er etableret. Afsenderlandsprincippet vil efter regeringens opfattelse ikke finde anvendelse på de kontraktretlige regler i nærværende direktivforslag.

Spørgsmålet om rækkevidden af afsenderlandsprincippet i e-handelsdirektivet har Kommissionen redegjort for i forbindelse med en rapport om elektronisk handel og finansielle tjenesteydelser, som er udarbejdet af Financial Services Policy Group. Rapporten blev fremlagt på rådsmødet (ECOFIN) den 7. maj 2001.

Efter forslaget skal der gælde en generel fortrydelsesfrist på 14 dage. Ved livsforsikrings- og pensionsaftaler skal der dog gælde en fortrydelsesfrist på 30 dage.

Fristen begynder at løbe fra det seneste af følgende tidspunkter: 1) den dag, aftalen blev indgået, eller 2) den dag, forbrugeren modtog de foreskrevne oplysninger m.v. Ved livsforsikringsaftaler begynder fristen dog først at løbe fra det tidspunkt, hvor forbrugeren modtog underretning om, at der er indgået en aftale.

Fortrydelsesretten gælder ikke ved aftaler om finansielle tjenesteydelser, hvis pris er afhængig af svingninger på kapitalmarkedet, f.eks. tjenesteydelser knyttet til værdipapirer, futures, optioner, valutakurs- og renteinstrumenter, og ved aftaler om forsikringer, der tegnes for en periode på højst 1 måned.

Medlemsstaterne kan endvidere bestemme, at fortrydelsesretten heller ikke skal gælde ved aftaler om realkredit m.v., herunder om fastforrentede lån, som sikres ved pant eller lignende rettigheder i fast ejendom, og som finansieres ved udstedelse af obligationer, eller ved aftaler om kredit, som først og fremmest er bestemt til erhvervelse eller bevarelse af ejendomsrettigheder til en grund eller til en bygning eller til reovering eller forbedring af en bygning.

Fortrydelsesretten ophører inden fristens udløb, hvis aftalen på forbrugers anmodning er opfyldt af begge parter.

Hvis forbrugeren vil benytte fortrydelsesretten, skal han inden udløbet af fortrydelsesfristen give leverandøren meddelelse herom.

Hvis medlemslandene benytter sig af muligheden for at undtage realkreditlån fra fortrydelsesretten, skal Kommissionen underrettes herom. Kommissionen skal herefter underrette Rådet og Parlamentet og sikre, at forbrugere og de erhvervsdrivende i medlemslandene kan gøre sig bekendt med de videregående regler.

Direktivet berører efter kompromisforslaget ikke reglerne i det generelle fjernsalgsdirektiv, hvorefter tilknyttede kreditaftaler, som er indgået med tredjemand, bortfalder i tilfælde, hvor forbrugeren træder tilbage fra aftalen med leverandøren. Tilsvarende skal tilknyttede kreditaftaler også bortfalde, hvis forbrugeren træder tilbage fra en aftale om en finansiel tjenesteydelse.

Fortrydelsesretten er betinget af, at forbrugeren snarest muligt betaler for den del af tjenesteydelsen, som i henhold til aftalen allerede er udført på det tidspunkt, hvor fortrydelsesretten gøres gældende. Direktivet giver mulighed for, at medlemsstaterne kan fastsætte regler om, at det skal være gratis for en forbruger at fortryde en forsikringsaftale.

Vederlaget for den udførte del af tjenesteydelsen skal fastsættes ud fra en vurdering af omfanget af det faktisk udførte set i forhold til den samlede tjenesteydelse. Der kan dog kun kræves vederlag, hvis leverandøren kan godtgøre, at forbrugeren inden aftalens indgåelse har fået oplysninger, der gjorde det muligt for denne at vurdere, hvor stort et beløb der i givet fald skulle betales, og hvis forbrugeren særligt har anmodet om, at udførelsen af tjenesteydelsen skulle påbegyndes inden udløbet af fortrydelsesfristen.

Træder forbrugeren tilbage fra aftalen i overensstemmelse med reglerne herom, og har forbrugeren betalt helt eller delvis, skal leverandøren tilbagebetale det modtagne, bortset fra beløb, som forbrugeren eventuelt skal betale for den del af tjenesteydelsen, som er udført, jf. ovenfor. Tilbagebetaling skal ske snarest muligt og senest 30 dage efter, at leverandøren har modtaget meddelelsen om, at forbrugeren træder tilbage.

Træder forbrugeren tilbage fra aftalen, og har leverandøren udbetalt et lån eller stillet en genstand til rådighed for forbrugeren, skal forbrugeren snarest muligt og senest 30 dage efter, at han har givet meddelelse om brug af fortrydelsesretten, tilbagebetale beløbet, henholdsvis tilbagegive genstanden.

Medlemsstaterne skal fastsætte passende regler, hvorefter forbrugeren skal kunne annullere betalinger med betalingskort, hvis betalingskortet har været brugt svigagtigt i forbindelse med en aftale, som er omfattet af direktivet. Forbrugeren skal samtidig kunne få refunderet den pågældende betaling.

Medlemsstaterne skal forbyde erhvervsdrivende at udføre en tjenesteydelse for forbrugeren uden forudgående aftale eller anmodning herom, og forbrugeren må ikke kunne påføres nogen forpligtelse ved en sådan fremgangsmåde.

Efter kompromisforslaget må leverandører ikke rette kommerciel henvendelse til forbrugere ved brug af telefax eller et automatisk opkaldssystem uden menneskelig indvirken, medmindre forbrugeren forudgående har givet samtykke hertil. Henvendelse til forbrugere ved brug af andre former for fjernkommunikation, som tillader individuel kommunikation (f.eks. telefon, brev eller elektronisk post), skal også begrænses, men det overlades til medlemsstaterne at bestemme, om der enten skal være forbud mod uanmodet henvendelse eller mulighed alene for, at forbrugeren kan frabede sig markedsføringen.

Medlemsstaterne kan pålægge leverandøren bevisbyrden for, at han har opfyldt sin oplysningspligt efter forslaget. Leverandøren kan endvidere pålægges bevisbyrden for, at der er indgået en aftale, og – hvor det har betydning for parternes retsstilling – at forbrugeren har givet samtykke til, at aftalen fuldbyrdes inden udløbet af fortrydelsesperioden.

Efter kompromisforslaget skal et aftalevilkår, som pålægger forbrugeren bevisbyrden for, at leverandøren ikke har opfyldt sin oplysningspligt m.v. efter direktivet, anses for et urimeligt aftalevilkår, der kan tilsidesættes efter de regler i national ret, som gennemfører direktiv 93/13/EØF om urimelige kontraktvilkår.

Efter forslaget skal medlemslandene sikre, at der findes egnede og effektive retsmidler til brug for løsning af tvister på direktivets område.

Efter forslaget skal Kommissionen senest ved udgangen af 2003 udarbejde en redegørelse til Rådet og Europa-Parlamentet om direktivets virkning for udviklingen af det indre marked, navnlig reglerne om eventuelle problemer for forbrugere og erhvervsdrivende på grund af forskellige nationale regler om oplysningspligt og fortrydelsesret.

Fristen for gennemførelse af direktivet er i kompromisforslaget fastsat til 2 år efter ikrafttrædelsen.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen fremhæver i sin begrundelse for forslaget, at anvendelse af kommunikationsteknologi er egnet til grænseoverskridende aftaleindgåelse. Med henvisning hertil finder Kommissionen det nødvendigt, at der vedtages harmoniserede regler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Kommissionen finder, at uensartede regler i medlemslandene vil kunne hindre udviklingen af det indre marked. Et direktiv er desuden nødvendigt som supplement til det generelle fjernsalgsdirektiv.

Det skønnes, at direktivforslaget ikke er i strid med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Lov om visse forbrugeraftaler (dørsalgsloven) indeholder bl.a. bestemmelser om oplysningspligt og fortrydelsesret ved fjernsalg af varer og tjenesteydelser. Reglerne er en gennemførelse af det generelle fjernsalgsdirektiv og finder ikke anvendelse ved fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Loven indeholder dog bestemmelser om fortrydelsesret ved indgåelse af forsikringsaftaler, som gælder, uanset om der er tale om fjernsalg eller ej.

Ved forsikringsaftaler (bortset fra aftaler om visse korttidsforsikringer) har forbrugeren en fortrydelsesfrist på 14 dage, der regnes fra det tidspunkt, hvor forbrugeren har modtaget underretning om, at forsikringsaftalen er indgået, eller hvor forbrugeren efterfølgende har fået forsikringsbetingelserne i hænde.

Hvis forbrugeren vil bruge fortrydelsesretten, sker dette ved at underrette forsikringsselskabet herom. Der gælder ingen formkrav. Underretning kan således gives mundtligt, skriftligt eller på anden måde, men efterfølgende skal forbrugeren i praksis kunne bevise, at han har givet underretningen rettidigt.

Senest ved udleveringen af forsikringsbetingelserne skal selskabet give forbrugeren tydelig skriftlig oplysning om fortrydelsesretten. Der skal anvendes en bestemt tekst, som er fastsat ved bekendtgørelse. Hvis der ikke er givet sådan oplysning, er aftalen ikke bindende for forbrugeren.

Hvis forbrugeren bruger fortrydelsesretten, kan forsikringsselskabet ikke kræve vederlag for de dage, hvor forbrugeren har været dækket af forsikringen.

En erhvervsdrivendes adgang til at rette henvendelse til en forbruger ved brug af fjernkommunikationsmidler med henblik på indgåelse af en aftale, herunder om en finansiell tjenesteydelse, er reguleret af markedsføringsloven og dørsalgsloven. Sådanne henvendelser må ifølge markedsføringsloven ikke ske ved brug af elektronisk post, et automatisk opkaldssystem eller telefax, medmindre forbrugeren på forhånd har anmodet om det. Efter dørsalgsloven må telefoniske henvendelser ikke ske uanmodet til en forbruger med henblik på indgåelse af en aftale, herunder om en finansiell tjenesteydelse. Henvendelser om tegning af forsikring er dog undtaget fra dette forbud, og en erhvervsdrivende må således gerne rette uanmodet telefonisk henvendelse til en forbruger med henblik på tegning af en forsikring, medmindre forbrugeren har frabedt sig dette, jf. nedenfor.

Henvendelse ved brug af andre fjernkommunikationsmidler må ifølge markedsføringsloven ikke ske, hvis forbrugeren har frabedt sig det direkte over for den erhvervsdrivende eller ved henvendelse til Det Centrale Personregister.

I de tilfælde, hvor det herefter er tilladt den erhvervsdrivende ved brug af fjernkommunikation at rette uanmodet henvendelse til en forbruger med henblik på indgåelse af en aftale, f.eks. om en finansiell tjenesteydelse, skal den erhvervsdrivende ved første henvendelse til den pågældende oplyse forbrugeren om muligheden for at frabede sig sådanne henvendelser.

Markedsføringsloven indeholder generelle regler om god markedsføringsskik, herunder bl.a. om erhvervsdrivendes almindelige vejledningspligt. Der vil efter denne lov kunne gribes ind over for markedsføring, som består i at udføre tjenesteydelser, uden at forbrugeren har bedt om det. Efter dørsalgsloven kan forbrugeren ikke blive forpligtet til at betale vederlag for en tjenesteydelse, der udføres uden forbrugers forudgående anmodning.

Kreditaftaleloven indeholder generelle regler om kreditgiveres oplysningspligt og om formkrav til kreditaftaler m.v. Reglerne gælder også, når en kreditaftale indgås ved brug af fjernkommunikation.

En kreditaftale skal ifølge kreditaftaleloven indgås skriftligt og indeholde oplysning om bl.a. størrelsen af kreditomkostningerne eller grundlaget for udregning heraf. Dertil kommer oplysninger om de årlige kreditomkostninger i procent og det samlede beløb, som skal betales. Ved kreditaftaler med variabelt lånebeløb skal disse oplysninger gives med angivelse af eksempler på forskellig udnyttelse af kreditmaksimum.

Reglerne i kreditaftaleloven gennemfører forbrugerkreditdirektivet (direktiv 87/102/EØF), som er et minimumsdirektiv. Minimumsklausulen i forbrugerkreditdirektivet er anvendt til at give forbrugerne en højere beskyttelse ved indgåelse af kreditaftaler end den, som følger af direktivet. Endvidere er kreditaftaler, som først og fremmest er bestemt til erhvervelse eller bevarelse af ejendomsrettigheder til en grund eller til en bygning, undtaget fra forbrugerkreditdirektivet, men omfattet af kreditaftaleloven.

Overtrædelse af reglerne om oplysningspligt i kreditaftaleloven er civilretligt sanktioneret ved, at kreditgiveren i givet fald afskæres fra at kræve visse kreditomkostninger m.v. betalt.

Den næringsretlige lovgivning på det finansielle område (bl.a. bank- og sparekasseloven, lov om forsikringsvirksomhed, realkreditloven, lov om investeringsforeninger og lov om værdipapirhandel m.v.) indeholder visse regler om oplysningspligt. Reglerne gælder, uanset om der er tale om fjernsalg eller ej. Der er i vidt omfang tale om pligt til at oplyse om anden lovgivning og skattemæssige forhold m.v. med henblik på, at forbrugeren kan bedømme tjenesteydelsen.

Efter lov om forsikringsvirksomhed skal der ved skadesforsikringsaftaler bl.a. gives oplysning om, hvilket lands lov der vil gælde for aftalen, og om forbrugerens klagemuligheder. Ved livsforsikringsaftaler har selskabet en almindelig pligt til at give tilstrækkelige oplysninger om selskabet og forsikringsaftalen, således at forbrugeren har mulighed for at forstå de væsentligste elementer i forsikringen.

Ved udbud af andele i investeringsforeninger m.v. skal der foreligge et prospekt med en række oplysninger, bl.a. om regnskabsmæssige forhold og om medlemmernes stemme- og indløsningsret.

Efter markedsføringsloven kan Forbrugerombudsmanden anlægge retssag ved domstolene om påbud eller forbud vedrørende handlinger i strid med loven.

Der findes på det finansielle område forskellige brancheklagenævne, der er godkendt af Forbrugerklagenævnet i medfør af forbrugerklagenævnsløven.

Der gælder ikke i dansk ret lovbestemte, særlige bevisbyrderegler på de områder, der er omfattet af direktivforslaget.

4. Høring

Direktivforslaget har været i høring hos en række organisationer m.v. I notat af 17. marts 1999 til specialudvalget er der redegjort for de modtagne høringssvar vedrørende Kommissionens oprindelige forslag.

Organisationerne er blevet hørt om et tidligere kompromisforslag og udtalte sig i den forbindelse bl.a. om spørgsmålet om harmoniseringsgraden.

Realkreditrådet, Forbrugerrådet og Advokatrådet tilkendegav, at man på det foreliggende grundlag finder, at direktivet bør være et minimumsdirektiv.

Finansrådet anførte, at man principielt går ind for totalharmonisering, men at man godt kan se, at totalharmonisering på de foreliggende enkeltområder kan volde problemer, og at man på den baggrund kan tilslutte sig minimumsharmonisering.

Forsikring & Pension går ind for totalharmonisering. Man finder desuden, at listen over information, der skal gives til forbrugeren på forhånd, er for omfangsrig, og at der bør være overensstemmelse mellem informationspligten efter dette direktiv og informationspligten efter skades- og livsforsikringsdirektiverne.

Forud for sidste rådsmøde blev det da foreliggende kompromisforslag drøftet på et møde i Juridisk Specialudvalg. I et notat til brug for mødet lagdes der bl.a. op til, at Danmark fortsat skulle arbejde på grundlag af et tidligere godkendt forhandlingsmandat, men således at man dog ikke skulle fastholde modstanden mod at vedtage direktivforslaget uden en generel minimumsklausul, hvis den situation opstod, at der uden Danmarks stemmer ville være kvalificeret flertal for forslaget.

Forsikring & Pension, Finansforbundet, Forbrugerrådet, Finansrådet og Realkreditrådet tilkendegav, at man på det foreliggende grundlag kunne acceptere et kompromis vedrørende harmoniseringsgraden, således at der bliver tale om delvis totalharmonisering, delvis minimumsharmonisering.

Der var blandt organisationerne generel enighed om, at det vil være hensigtsmæssigt at afklare forholdet mellem direktivforslaget og e-handelsdirektivets afsenderlandsprincip, inden direktivforslaget vedtages.

5. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet har den 5. maj 1999 på baggrund af en betænkning, som er udarbejdet af Parlamentets Udvalg om Miljø og Sundhedsanliggender og Forbrugerbeskyttelse, afgivet sin første udtalelse om direktivforslaget. Parlamentet har i udtalelsen fremsat et stort antal ændringsforslag til Kommissionens oprindelige forslag.

Hovedindholdet af Parlamentets ændringsforslag er, at reglerne i Kommissionens oprindelige forslag om betænkningstid og fortrydelsesret skal erstattes af regler omtrent svarende til dem, der nu fremgår af formandskabets kompromisforslag.

Betænkningen indeholder et ændringsforslag om, at direktivet skal indeholde en sædvanlig minimumsklausul. Ændringsforslaget opnåede ikke flertal i Parlamentet.

6. Lovgivningsmæssige, statsfinansielle og samfundsmæssige konsekvenser af kompromisforslaget

Formandskabets kompromisforslag er udtryk for delvis totalharmonisering, delvis minimumsharmonisering.

Kompromisforslaget vil øge forbrugerbeskyttelsen ved fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Dette vil ske dels ved den omfattende generelle oplysningspligt, dels ved indførelsen af en almindelig fortrydelsesret, der ikke kun gælder ved forsikringsaftaler.

Der vil endvidere være behov for at præcisere i aftaleloven, at aftaler, der pålægger forbrugeren bevisbyrden for, at leverandøren ikke har opfyldt sin oplysningspligt efter direktivet, skal tilsidesættes i medfør af reglerne om urimelige aftalevilkår (aftalelovens § 36 og § 38 c).

Kompromisforslagets elementer af totalharmonisering vil medføre nogle få mindre ændringer af det gældende forbrugerbeskyttelsesniveau.

Det vil således være nødvendigt at udvide dørsalgslovens bestemmelse om undtagelse fra fortrydelsesretten for visse korttidsforsikringer, som vedrører en tidsmæssigt begrænset risiko, til at omfatte alle forsikringsaftaler af mindre end 1 måneds varighed.

Endvidere vil det for så vidt angår andre forsikringsaftaler end livsforsikringsaftaler ikke være muligt at opretholde dørsalgslovens bestemmelse om, at fortrydelsesfristen i visse tilfælde først regnes fra den dag, hvor forbrugeren får underretning om, at forsikringsaftalen er indgået. Efter kompromisforslaget skal fristen regnes fra den dag, hvor aftalen er indgået.

Totalharmonisering af regler om fjernsalg vil generelt have den indirekte lovgivningsmæssige konsekvens, at der på de regulerede områder kun vil være mulighed for at fastsætte mere forbrugerbeskyttende regler ved ikke-fjernsalg, hvis der accepteres et lavere forbrugerbeskyttelsesniveau ved fjernsalg end ved ikke-fjernsalg.

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle eller samfundsmæssige konsekvenser.

7. Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 30. oktober 1998, den 8. april 1999, den 3. december 1999, 7. april 2000 samt den 24. november 2000. Sagen har endvidere været forelagt Europaudvalget med henblik på forhandlingsoplæg den 5. november 1999 og den 9. marts 2001.

Aktuelle notater er fremsendt til Europaudvalget den 23. oktober 1998, den 31. marts 1999, den 29. oktober 1999, den 26. november 1999, den 31. marts 2000, den 16. november 2000 og den 2. marts 2001. Grundnotatet er fremsendt til Europaudvalget den 19. januar 1999.

Sagen skønnes at burde nævnes i Europaudvalget til orientering.

2. Uformelt rådsmøde i Lund den 27. og 28. april om forbrugerinteresser i det indre marked

Resumé

Det svenske formandskab afholdt uformelt rådsmøde i Lund den 27. og 28. april for indre markeds- og forbrugerministre. Formålet med mødet var en drøftelse af hvordan forbrugernes nytte af det indre marked kunne styrkes. Sideløbende afholdt formandskabet et seminar for de europæiske forbrugerorganisationer, som fremlagde en udtalelse på det uformelle rådsmøde. På rådsmødet 30.-31. maj vil formandskabet orientere om resultatet af mødet. Formandskabet har 8. maj fremlagt sine konklusioner fra mødet. Drøftelserne på mødet var delt op i fire temaer: 1. Forbrugerinteresser i det indre marked, 2. Nye former for regulering og god markedsadfærd. 3. Prisundersøgelser og parallelimport og 4. Administrativt samarbejde. Flere af temaerne berørte emner, der er omhandlet i oplægget "En Styrket Forbrugerpolitik i EU" fra april 2000.

• Baggrund og indhold

Den 27.-28. april afholdt det svenske formandskab uformelt møde i Lund mellem indre markeds- og forbrugerministrene i EU. Formålet med mødet var at drøfte, hvordan forbrugernes nytte af det indre marked kunne styrkes. Mødet var delt op i 4 temaer:

1. Forbrugerinteresser i det indre marked, generelle emner
2. Nye former for regulering og god markedsadfærd
3. Prisundersøgelser og parallelimport
4. Forbrugertillid til varer og tjenester, administrative emner

I tilknytning til det uformelle rådsmøde afholdt formandskabet den 26.-27. april et seminar med forbrugerorganisationerne i EU: "Voice of the European Consumer 2001".

Under tema 1: "Forbrugerinteresser i det indre marked, generelle emner" havde formandskabet lagt op til en drøftelse af hvilke spørgsmål, der bør have særlig opmærksomhed samt hvordan man bedst sikrer, at der tages de nødvendige forbrugerbeskyttelseshensyn i det indre marked.

Konklusionen på diskussionen var, at der ikke er en modstrid mellem forbruger- og erhvervsinteresser. Det blev fremhævet af flere lande, at målsætningen i art. 153 om at inddrage forbrugerbeskyttelseshensyn i Fællesskabets øvrige politikområder skulle efterleves. Her blev konsekvensanalyser for forbrugerne af nye forslag og en mere systematisk opfølgning på disse nævnt som mulige redskaber. Kommissionen, der også var til stede på mødet, stillede i udsigt at den ville arbejde videre med forslaget om konsekvensanalyser.

Fødevarerikkerhed blev nævnt som et område, der skulle prioriteres højt ligesom Internettet også blev fremhævet. Betydningen af effektiv gennemførelse af den fælles forbrugerlovgivning blev understreget. Endelig blev det fremhævet, at berørte parter - herunder også forbrugerorganisationer - skulle have større indflydelse i lovgivningsprocessen.

Under tema 2 om "Nye former for regulering og god markedsadfærd"

havde formandskabet lagt op en diskussion af nye reguleringsformer, herunder hvordan spørgsmålet om regulering af god markedsadfærd kunne udvikles videre. Forbrugerkommissær Byrne havde forud for mødet fremsendt en note med et forslag om en fleksibel, horisontal regulering af god markedsadfærd.

Markedet forandrer sig hurtigt, og der var enighed om at fortsætte debatten om nye og mere fleksible reguleringsformer. Herunder bl.a. muligheden for at inddrage berørte parter via adfærdskodeks og for at fastholde retlig sikkerhed.

Konklusionen på debatten blev, at diskussionen skulle fortsættes på rådsmødet indre marked 30-31. maj. Kommissionen ville forelægge en grøn bog om emnet.

Under tema 3 "Prisundersøgelser og parallelimport" havde formandskabet lagt op til en diskussion af, om prisundersøgelser er en god måde at vise forbrugerne fordelene ved det indre marked. Samt om reglerne for parallelimport burde lempes.

Debatten viste en meget positiv holdning til prisundersøgelser. Flere medlemslande påpegede behovet for at udbygge disse med undersøgelser, der kunne hjælpe til at afdække årsagerne bag prisforskellene. Sverige og Storbritannien omdelte en fælles prisundersøgelse om priserne på en række mærkevarer. Flere lande kunne støtte ønsket om at undersøge hvilken effekt reglerne for parallelimport har for pris dannelsen. Konklusionen på denne del af mødet blev, at diskussionen måtte fortsættes under det belgiske formandskab.

Under det sidste tema 4 om "Forbrugertillid til varer og tjenester, administrative spørgsmål" havde formandskabet lagt op til en debat om tættere samarbejde mellem myndighederne og andre forbrugerpolitiske interessenter. Formandskabet havde også spurgt om der burde indføres en "forbrugeroversigt" over hvordan de forbrugerpolitiske initiativer fungerer i praksis.

Under dette punkt blev behovet for effektiv håndhævelse nævnt samt behovet for en klar afgrænsning af medlemslandenes og Fællesskabets ansvar. Udveksling er erfaringer og "best practices" blev nævnt som redskaber til at sikre opfølgningen af forbrugerlovgivningen i praksis.

1. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om det uformelle rådsmøde.

1. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Formandskabets orientering vedrører ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet.

2. Gældende dansk ret

Formandskabets orientering vedrører ikke dansk ret.

3. Høring

Det uformelle rådsmøde har ikke været i høring.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Formandskabets orientering har ikke lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

5. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Formandskabets orientering har ikke samfundsøkonomiske konsekvenser

6. Tidligere forelæggelser for Europaudvalget

Det uformelle rådsmøde i Lund har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

-

-

3. Nye former for markedsregulering og administrativt samarbejde – udveksling af synspunkter

På det uformelle ministermøde (Indre Marked/Forbruger) i Lund 27.-28. april 2001 blev muligheden for at anvende nye metoder til at regulere *god markedsadfærd* drøftet. Det svenske formandskab ønskede især en drøftelse af spørgsmålet om at anvende nye reguleringsformer i forbindelse med konceptet om god markedsadfærd. Ved at anvende ny regulering kan dette medvirke til, at virksomhederne bruger det som konkurrenceparameter samt til fremme af forbrugertilliden. Kommissær David Byrne havde forud for ministermødet fremsendt et oplæg til drøftelsen, hvori han anførte, at der er behov for at se nærmere på regulering af god markedsadfærd ved grænseoverskridende handel. Ministrene enedes på mødet om at fortsætte og udvikle dialogen på Rådsmøde (Indre Marked/Forbruger/Turisme) den 30. – 31. maj 2001. Kommissionen har stillet i udsigt, at der inden for kort tid udsendes en Grøn bog om muligheder for passende fællesskabsregulering af god markedsadfærd.

1. Baggrund og indhold

På det uformelle ministermøde (Indre Marked/Forbruger) i Lund 27.-28. april 2001 blev muligheden for at anvende nye metoder til at regulere god markedsadfærd drøftet. Det svenske formandskab ønskede især en dialog om hvilke nye reguleringsformer eller andre muligheder, der bør overvejes, og hvordan konceptet om god markedsadfærd kan udvikles yderligere og medvirke til, at virksomhederne bruger det som konkurrenceparameter samt til fremme af forbrugertilliden.

Kommissær David Byrne (DG Sundhed og Forbrugerbeskyttelse) havde forud for ministermødet fremsendt et oplæg (vedlagt som bilag 1), hvori han anfører, at der er behov for at se nærmere på regulering af god markedsadfærd ved grænseoverskridende handel.

Ministrene enedes om at fortsætte og udvikle dialogen på Rådsmøde (Indre Marked/Forbruger/Turisme) den 30. – 31. maj 2001. Kommissionen bebudede, at den vil udsende en Grøn bog om muligheder for passende fællesskabsregulering af god markedsadfærd. Grønbogen vil eventuelt blive præsenteret på rådsmødet. Der er endnu ikke modtaget noget skriftligt materiale til rådsmødet.

2. Europa-Parlamentets holdning

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der foreligger endnu ikke noget forslag, og derfor er der ikke foretaget vurdering af nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Lovgivningen på forbrugerbeskyttelsesområdet, herunder reglerne om god markedsadfærd, reguleres af markedsføringsloven, der indeholder en generalklausul om god markedsføringskik og regler om vildledende og sammenlignende reklame. Derudover indeholder markedsføringsloven særlige regler om salgsfremmende foranstaltninger som fx tilgift, rabatkuponer og præmiekonkurrencer.

Til udfyldning af markedsføringsloven er der udstedt en række bekendtgørelser samt retningslinjer og vejledninger, der er udarbejdet af Forbrugerombudsmanden efter forhandling eller høring af erhvervs- og forbrugerorganisationerne. Hertil kommer branchernes frivillige aftaler og kodeks.

Markedsføringsloven suppleres af speciallovgivning som fx fødevarerloven, radio/tv-lovgivningen, kemikalielovgivningen og lægemiddeloven.

5. Høring

Når Kommissionens Grønbog om god markedsadfærd foreligger, vil den blive sendt i høring.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Da der kun er tale om en drøftelse, foreligger der ikke lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Da der kun er tale om en drøftelse, foreligger der ikke samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Folketingets Europaudvalg

Regeringens oplæg: "En styrket forbrugerpolitik i EU" har været forelagt Europaudvalget til orientering den 7. april 2000. Notat blev fremsendt den 31. marts 2000.

BILAG 1

Brev og note fra kommissær David Byrne til det uformelle rådsmøde i Lund om nye former for regulering og god markedsadfærd

Brussels,

Dear Colleague

Subject: Informal Consumer/Internal Market Council in Lund 27-28 April 2001

Since taking on responsibility for health and consumer protection, I have been struck by a number of considerations that suggest the time is ripe for a re-examination of our approach to consumer protection.

First, the consumer protection legislation in existence at EU level is rather piecemeal and partly out of date. Second, there is considerable divergence in national rules and jurisprudence on consumer protection. The picture is further complicated by the interaction between different EU rules. Third, there is a lack of formal cooperation between public authorities responsible for the enforcement of consumer protection.

In consequence, while the internal market as a whole has developed impressively since 1992, consumer participation and confidence in the internal market is still lagging behind, notably in the form of cross-border transactions. The potential benefits for business and consumers that would arise from a fully developed consumer dimension of the internal market have not yet been realised.

I have, for some time, been reflecting on the best way of unlocking this potential and would like to launch a debate on the best way forward. Our informal discussion in Lund on 'New forms of regulation and good market behaviour' offers an excellent opportunity for me to share these ideas with you and I enclose a paper which sets out some personal thoughts to stimulate our debate.

I believe we have two options before us: we continue the present approach of vertical directives or we find a new way to reconcile our common goals of ensuring a high level of consumer protection and avoiding fragmentation of the internal market, through a general regulatory framework, based on fair commercial practices. Some further ideas on such a framework are sketched out in the paper.

I look forward to an interesting and productive debate.

David Byrne

-

Enclosure

Rådets (inre marknaden och konsumentfrågor) informella möte i Lund den 27-28 april

Konsumentskydd -ett diskussionsunderlag

1. Inledning

I tre studier som nyligen har färdigställts på uppdrag av kommissionen görs en omfattande kartläggning av gällande nationell och europeisk konsumentskyddslagstiftning. Många slutsatser kan dras på grundval av dessa undersökningar:

- De gällande EU-direktiven är inte heltäckande, de har många luckor och är delvis inaktuella. De erbjuder inte en tillräckligt hög skyddsnivå för konsumenterna. De är i vissa fall väldigt detaljerade och det har tagit lång tid att få dem antagna eller ändrade. Detta har lett till att de i viss mån är föråldrade och inte anpassade till praxis på marknaden, vilket mi ssgynnar såväl företagare som konsumenter.
- Bristerna i EU:s direktiv har åtgärdats antingen genom särskild nationell lagstiftning eller, i många medlemsstater, med nationella allmänna regelverk för konsumentskydd. Omfattande rättspraxis har också utvecklats i alla medlemsstater. Dessutom har medlemsstaterna fått anta mer ingående eller strängare bestämmelser även på områden som omfattas av EU:s direktiv. Detta har resulterat i att bestämmelser och rättspraxis när det gäller reklam, marknadsföring och affärssed i avtalsfasen och efter försäljning varierar betydligt inom EU. Medlemsstaterna har till exempel olika bestämmelser om reklampåståenden, "sweepstakes", rabatter och avdrag. Dessa olika nationella tillvägagångssätt leder till att små och medelstora företag som vill idka handel på hela den inre marknaden har svårt att bilda sig en uppfattning om sina juridiska skyldigheter och de konsumenter som vill handla över gränserna är osäkra på vilka rättigheter de har.
- Skillnaderna i medlemsstaternas tillvägagångssätt har förvärrats av det invecklade samspelet mellan olika EU-bestämmelser. Det finns olika EU-bestämmelser för online- och offlinetransaktioner, liksom för olika skeden av onlinetransaktioner. EU:s regelverk är därmed inte tekniskt neutralt. Detta är ett stort hinder för företag som strävar efter en smidig integration av sin online- och offlineverksamhet. Vidare har skillnaderna mellan ursprungsländers och mottagande länders syn på tillämplig lag och rättspraxis lett till ett ovisst dödläge. I vissa fall gäller de bestämmelser som tillämpas i ursprungslandet, i andra fall bestämmelserna i det mottagande landet. Slutligen har EG-domstolens rättspraxis endast gällt enskilda frågor och ingen allmän prövning har gjorts av konsumentskyddsbestämmelsernas proportionalitet på den inre marknaden.
- God reglering är en balans mellan omdömesgillt utformade bestämmelser och ett effektivt genomdrivande av dem. Bestämmelserna om den inre marknaden har inte kompletterats med samarbete kring tillsyn och samordning av hur gränsöverskridande frågor skall lösas. I motsats till EU:s övriga politikområden, till exempel beskattning, tull, livsmedelssäkerhet och produktsäkerhet, finns det inom konsumentskyddspolitikern inget formellt system för samarbete för att lösa de allt större utmaningar som den gränsöverskridande tillsynen medför. Befintliga informella initiativ har lagt grunden för ett mer formellt system som kan ge de personer som ansvarar för att bestämmelserna följs de verktyg de behöver.
- Trots att självregleringen på EU-nivå utvecklas snabbt i medlemsstaterna är den för närvarande mycket begränsad vad gäller konsumentskydd. Man är väl medveten om att självreglering kan vara ett användbart komplement till reglering och att det kan minska behovet av väldigt detaljerad reglering. Självregleringen på EU-nivå kan inte utvecklas på grund av den befintliga mångfalden vad g& auml;ller nationell lagstiftning, osäkerhet rörande vilken status åtaganden gjorda i uppförandekodex har samt osäkerhet kring möjligheten att genomföra dessa i praktiken.
- Berörda parter deltagande

i det konsumentskyddspolitiska arbetet i EU är slumpmässigt och ingår inte som en naturlig del i regleringsprocessen. Detta står i stark motsats till standardiseringsorganens deltagande i genomförandet av direktiv enligt den nya metoden och till arbetsgivar- och arbetstagarföreträdarnas engagemang i den sociala dialogen om arbetslagstiftning. De berörda parternas deltagande kan också främja beredvilligheten att godta den reglering som föds. De organ som företräder de berörda parterna på EU-nivå måste emellertid reformeras innan de kan engageras helt och hållet.

Den kumulativa verkan av denna situation är en "inre marknad för konsumenter" som ännu inte har nått sin fulla potential eller kunnat hålla jämna steg med utvecklingen på den inre marknaden för transaktioner mellan företag. En inre marknad för konsumenter skulle kunna erbjuda konsumenterna verkliga fördelar när det gäller pris och utbud och minska bördorna särskilt för små och medelstora företag och hjälpa dem att nå ut till större marknader och fler konsumenter. Den skulle också bidra till att på ett praktiskt sätt föra EU närmare medborgarna och skingra myten om att inre marknaden är ett projekt för företagen.

Möjligheten att helt och hållet ompröva konsumentskyddet är nu beroende av tre faktorer. När euron införs i praktiken försvinner ett av de allra största hindren för konsumenternas inre marknad. E-handeln kan potentiellt avlägsna många av de geografiska hindren för handel över gränserna. Slutligen kan den kommande utvidgningen innebära dels en risk för ytterligare juridiska komplikationer, dels en möjlighet att utrusta kandidatländerna med en enklare och effektivare konsumentskyddslagstiftning.

2. Reformalternativ

2.1 Övergripande tillvägagångssätt

Europeiska unionen har att välja mellan två tillvägagångssätt. Man skulle kunna uppnå större harmonisering med hjälp av ytterligare vertikala direktiv om konsumentskydd. Som tidigare kommer det att finnas ett behov av att förena önskan om ett högt konsumentskydd med strävan efter att minska fragmenteringen på den inre marknaden. Detta har traditionellt gjorts genom att man antagit direktiv om minimikrav för harmonisering. Den begränsade räckvidden och bristen på flexibilitet hos EU-direktiven om konsumentskydd har uppvägs av minimiklausuler som gett medlemsstaterna möjlighet att agera i tid och med större flexibilitet.

Kommissionen har i sitt meddelande om tjänster på den inre marknaden konstaterat att ömsesidigt erkännande sannolikt inte kommer att bidra nämnvärt till att förena de konkurrerande behoven mellan konsumentskydd och inre marknaden i framtiden. Istället "...kommer sådana ytterligare harmoniseringsåtgärder troligen att vara lämpliga på områden med ett betydande inslag av hälso- och konsumentskydd."

Den centrala fråga som måste lösas innan man väljer detta tillvägagångssätt är därmed huruvida man skall utgå från minimikrav för harmonisering eller om medlemsstaterna skulle vara beredda att gå mot fullständig harmonisering i kommande direktiv och att revidera befintliga direktiv på samma sätt.

Ett annat sätt att förena de konkurrerande behoven mellan å ena sidan ett högt konsumentskydd och å andra sidan en minskad fragmentering av den inre marknaden skulle vara att utgå från de erfarenheter som gjorts i de medlemsstater och länder utanför gemenskapen (bl.a. USA, Canada och Australien) som har infört allmänna regelverk för konsumentskydd och från de modeller som används på EU-nivå när det gäller produktsäkerhet och som föreslagits när det gäller livsmedelssäkerhet. Det utmärkande för ett sådant tillvägagångssätt vore dess allsidighet, dvs. att det omfattar hela affärsförhållandet, dess "lätta anslag", enkelhet och exakthet och dess flexibilitet att anpassas till ändrade omständigheter. Tydligheten och säkerheten i fråga om rättigheter och skyldigheter skulle inta en central ställning.

Den centrala frågan är om ett allmänt regelverk på ett bättre sätt skulle förena de olika behov som ställs vad gäller konsumentskydd och inre marknad och främja en övergång till fullständig harmonisering.

2.2 Vad som skulle kunna tas med i ett allmänt regelverk

Kärnan i ett allmänt regelverk skulle vara företagens skyldighet att iaktta god affärssed gentemot sina kunder (en s.k. "allmän skyldighet att iaktta god affärssed"). Man skulle vara tvungen att definiera den allmänna

skyldigheten genom noggrann prövning av vilka faktorer som påverkar god affärssed – t.ex. vilseledande och bedrägliga förfaranden, otillbörlig påverkan, offentliggörande av information – ta åtgärder på de lagstiftningsområden där det fortfarande finns stora skillnader mellan medlemsstaterna i förhållande till centrala kategorier av affärssed.

Denna noggranna prövning skulle även kunna tillhandahålla den rättsliga grunden för den självreglering som för närvarande saknas på EU-nivå, i form av uppförandekodex. Lagstiftningen skulle tillhandahålla de riktmärken som behövs i EU för att kodex av detta slag skall bedömas på samma sätt i hela unionen. De åtagande som företagen gör i denna slags kodex skulle få en större värde och bättre status och innehavarnas och de statliga myndigheternas uppgifter vad gäller tillsyn av tillämpningen skulle klargöras.

Även om en alltför detaljerad reglering i många fall motverkar sitt eget syfte skulle det behövas ytterligare vägledning som komplement till de rättsliga bestämmelserna och man skulle därför kunna införa en icke-bindande rättsakt. En icke-bindande praktisk vägledning, skriven på ett lättbegripligt språk, skulle kunna vara till nytta för konsumenter, företag, domare och tjänstemän som ansvarar för tillsyn. Det kan till exempel handla om rekommendationer utfärdade av kommissionen eller en indikativ förteckning över exempel som bifogas rättsakterna. Vägledning av detta slag skulle bidra till att minska ytterligare rättslig tvetydighet och risken för fragmentering. För att bevara flexibiliteten borde en vägledning av detta slag vara lätt att modifiera så att man kan hålla jämna steg med praxis på marknaden. Om man valde en indikativ förteckning skulle denna kunna modifieras av en kommitté med ledamöter från kommissionen och medlemsstaterna, genom ett kommittéförfarande. Detta skulle vara tillåtet enligt de bestämmelser som gäller kommittéförfaranden, förutsatt att förteckningen inte var bindande.

Om man införde ett icke-bindande element skulle man också kunna göra det möjligt för de berörda parterna att genom samreglering delta på EU-nivå. Det skulle kunna finnas en möjlighet att uppmana de berörda parterna att nå enighet om icke-bindande praktisk vägledning som gäller sektorspecifika problem. Organ som företräder de berörda parterna och som verkar i hela EU måste i så fall organ iseras och finansieras på ett bättre sätt och deras ansvar måste klargöras tydligare än vad som är fallet nu. Man skulle också vara tvungen att tydligt etablera den rättsliga ramen för deltagandet.

2.3 Tillsyn

Ett allmänt regelverk skulle helt klart förenkla tillsynsmyndigheternas arbete. Oberoende av hur detta utvecklas finns det emellertid skäl att utarbeta en särskild rättslig ram som styr samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna, såsom redan gjorts på sektorer som beskattning, tull och livsmedels- och produktsäkerhet. En rättslig ram av detta slag skulle kunna bygga på befintliga initiativ men också tillhandahålla nödvändiga verktyg (t.ex. regler för samarbetet, en grund för gemensamma projekt) som hjälper de tjänstemän som ansvarar för tillsyn att komma över hindren för ett framgångsrikt samarbete. De utmaningar som e-handeln för med sig ur tillsynssynpunkt är en av de drivande krafterna bakom detta krav på samarbete. Behovet av en gemensam tillsynsstrategi och av en gemensam ram för tillsynsarbetet talar starkt för att det behövs ett enhetligt tillvägagångssätt i EU.

Innehållet i en sådan ram för administrativt samarbete behöver fortsatt diskuteras. De centrala beståndsdelarna bör utgöras av bestämmelser om ömsesidig hjälp och samarbete inom ramen för gemensamma projekt. Dessa gemensamma projekt skulle också kunna gälla samarbetsprojekt kring konsumentupplysning, konsumentinformation och konsument-representation, där samarbetet för närvarande är slumpmässigt och begränsat.

3. Frågor att diskutera

Kommissionen har för avsikt att i maj lägga fram en grönbok som grund för ett omfattande samråd med företagare och konsumentrepresentanter. Som grund för utarbetandet av grönboken vill kommissionen gärna höra preliminära åsikter om följande centrala frågor:

- Bör man fortsätta med det nuvarande tillvägagångssättet med vertikala direktiv om konsumentskydd eller skulle ett nytt tillvägagångssätt med ett allmänt regelverk som mål vara bättre?

- Genom vilket tillvägagångssätt kan man på ett bättre sätt förena å ena sida konsumentskyddets och å andra sidan den inre marknads krav och främja en övergång till fullständig harmonisering?

- Om man väljer ett allmänt regelverk
, vilka relativa fördelar har de alternativ som beskrivits:

- Självreglering på EU-nivå.

- Icke-bindande praktisk vägledning

- antingen i form av rekommendationer utfärdade av kommissionen eller en indikativ förteckning som kan modifieras av kommissionen och medlemsstaterna genom ett kommittéförfarande.

- Möjligheten för berörda parter att vara med och utveckla sektorspecifik icke-bindande vägledning genom samreglering.

- Behövs det ett mer formaliserat system för administrativt samarbete kring tillsynsfrågor? Vilka skulle de centrala beståndsdelarna i en sådan rättslig ram för administrativt samarbete vara?

-

4. Kommissionens arbetsdokument om forbrugerkredit

Resumé

Rådets direktiv af 22. december 1986 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit – forbrugerkreditdirektivet (87/102/EØF) trådte i kraft i 1990.

Kommissionen afgav i maj 1995 en beretning til Rådet om forbrugerkreditdirektivets gennemførelse i medlemsstaterne.

Kommissionen blev af Rådet opfordret til på baggrund af reaktionerne på beretningen at fortsætte sine undersøgelser og overveje, om der er behov for yderligere fællesskabsinitiativer på dette område.

Direktivet (87/102/EØF) er senest ændret ved EF-direktiv (98/7/EF) om ændring af direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit, der omhandler beregning af de årlige omkostninger i procent.

Efter det oplyste vil Kommissionen fremkomme med et arbejdsdokument vedrørende området for forbrugerkredit. Ifølge det svenske formandskab forventes dokumentet at indeholde et spørgeskema, der skal tjene som grundlag for Kommissionens videre overvejelser.

Formandskabet har endvidere oplyst, at arbejdsdokumentet ikke forventes at ville foreligge inden rådsmødet den 30. og 31. maj 2001 (Indre Marked og Forbruger). En repræsentant for Kommissionen vil formentlig deltage på mødet og orientere om, hvad der forventes at stå i arbejdsdokumentet, som efter det oplyste forventes udsendt i løbet af juni 2001.

1. Baggrund og indhold

Rådets direktiv af 22. december 1986 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit – forbrugerkreditdirektivet (87/102/EØF) trådte i kraft i 1990.

Kommissionen afgav i maj 1995 en beretning til Rådet om forbrugerkreditdirektivets gennemførelse i medlemsstaterne.

Beretningen havde til formål at klarlægge eventuelle problemer for gennemførelsen af det indre marked i forbindelse med forbrugerkredit og at pege på eventuelle løsninger.

Rådet vedtog i november 1995 en resolution, hvori det opfordrede Kommissionen til at sende beretningen i høring, tage hensyn til de kommentarer, der måtte fremkomme og offentliggøre et resume af kommentarerne.

Danmark afgav i juni 1996 hørings svar over beretningen.

Kommissionen afgav i september 1997 en ny beretning til Rådet, der således er en sammenfattende rapport over reaktioner og kommentarer til beretningen fra maj 1995.

Kommissionen blev af Rådet opfordret til på baggrund af reaktionerne på beretningen fra maj 1995 at fortsætte sine undersøgelser og overveje, om der er behov for yderligere fællesskabsinitiativer på dette område.

Direktivet (87/102/EØF) er senest ændret ved EF-direktiv (98/7/EF) om ændring af direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit, der omhandler beregning af de årlige omkostninger i procent.

Efter det oplyste vil Kommissionen fremkomme med et arbejdsdokument vedrørende området for forbrugerkredit. Ifølge det svenske formandskab forventes dokumentet at indeholde et spørgeskema, der skal tjene som grundlag for Kommissionens videre overvejelser.

Formandskabet har endvidere oplyst, at arbejdsdokumentet ikke forventes at ville foreligge inden rådsmødet den 30. og 31. maj 2001 (Indre Marked og Forbruger). En repræsentant for Kommissionen vil formentlig deltage på mødet og orientere om, hvad der forventes at stå i arbejdsdokumentet, som efter det oplyste forventes udsendt i løbet af juni 2001.

Arbejdsdokumentet er endnu ikke modtaget, og det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at sige noget sikkert om, hvad dokumentet vil indeholde.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke modtaget Kommissionens arbejdsdokumentet og har derfor ikke udtalt sig.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionens arbejdsdokument er endnu ikke modtaget, hvorfor det indtil videre ikke er muligt at foretage en vurdering af forholdet til subsidiaritetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Rådets direktiv af 22. december 1986 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit (87/102/EØF) er gennemført i dansk ret ved lov nr. 398 af 13. juni 1990 om kreditaftaler.

Direktivet (87/102/EØF) er som nævnt senest ændret ved EF-direktiv (98/7/EF) om ændring af direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit. Ændringsdirektivet er gennemført i dansk ret ved lov nr. 442 af 31. maj 2000.

5. Høring

Arbejdsdokumentet er endnu ikke modtaget, og der har derfor ikke været grundlag for at overveje spørgsmålet om høring.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Kommissionens arbejdsdokument vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Arbejdsdokumentet har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Forbrugerne og euroen

1. Baggrund og indhold

På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30-31. maj er spørgsmålet om forberedelse af forbrugerne til euroen sat på dagsordenen. Der forventes en kort drøftelse om status forberedelserne. Baggrunden er, at der nu kun er 7 måneder til eurolandene begynder at indføre mønter og sedler i euro. Det skaber behov for, at eurolandene holder hinanden orienteret om, hvor langt de hver især er kommet i forberedelserne. Det svenske formandskab har fremsendt nogle spørgsmål, debatten kan tage udgangspunkt i. Disse handler om hvilke forberedelser eurolandene har gjort for at forberede forbrugerne på overgangen. Om der er særlige områder, hvor der er behov for en fælles eller koordineret indsats. Hvilke tiltag eurolandene har gjort for at lette overgangen for socialt og økonomisk sårbare grupper som f.eks. ældre, blinde, døve og mentalt handicappede. Og endelig hvad man har gjort for at undgå, at introduktionen af euroen fører til utilsigtede prisstigninger.

Spørgsmålet var sidst på dagsordenen for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 28. september 2000 under det franske formandskab.

2. Europa-Parlamentets holdning

Der er tale om en orienterende debat, som ikke har været behandlet i Europa-Parlamentet.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er tale om en orienterede debat, der ikke berører nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Der er tale om en orienterede debat, der ikke berører gældende dansk ret.

5. Høring

Der er tale om en orienterede debat, der ikke har været i høring.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Der er tale om en orienterede debat, der ikke har lovgivnings- og statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der er tale om en orienterede debat, der ikke har samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Europaudvalget 30. oktober 1998 og 22. september 2000.

6. Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om de generelle principper og krav i fødevarerlovgivning, om oprettelse af Fødevarerautoriteten og procedurer i fødevarerikkerhedsanliggender KOM (2000) 716 endelig

Resumé

Forslagets del om "EU-fødevarerlov" indeholder en række grundlæggende bestemmelser i form af definitioner, bestemmelser om at forsigtighedsprincippet gøres gældende, sporbarhed skal muliggøres og primæransvaret for fødevarerikkerhed ligger hos producenter/leverandører af fødevarer. Et bærende princip er jord til bord tankegangen, som indebærer, at der i fødevarerlovgivning kan inddrages aspekter ved rørende foder, miljø, arbejdsmiljø, dyresundhed og velfærd m.v.

Dernæst indeholdes et forslag om at etablere en Fødevareautoritet, som primært skal beskæftige sig med videnskabelig risikovurdering af fødevarer m.v. Denne Fødevareautoritet foreslås etableret som en uafhængig institution, der skal fungere som sekretariat for et videnskabeligt komitésystem, sammensat af eksperter fra medlemsstaterne. Komitésystemet skal være ansvarligt for afgivelse af autoritative videnskabelige udtalelser.

Fødevareautoriteten skal endvidere være ansvarlig for administration af systemerne for hurtig udveksling af informationer om risikobehæftede fødevarer ("Rapid Alert"-systemer). Endelig indeholder forslaget bestemmelser af proceduremæssig art for håndtering af fødevarsager på EU-niveau. Forslaget skønnes ikke umiddelbart at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. Forslaget er sat på dagsordenen med henblik på fælles indstilling.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har ved KOM (2000) 716 endelig af 8. november 2000 fremsendt forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de generelle principper og krav i fødevarelovgivning, om oprettelse af Fødevareautoriteten og om procedurer i fødevarsikkerhedsanliggender. Forslaget er oversendt til Rådet den 30. november 2000.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37, 95, 133 samt 152 og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Fødevarelovgivning

Kommissionens forslag til en generel EU-fødevarelov omfatter hele fødevarekæden, herunder foderfremstilling.

Den overordnede målsætning er at beskytte menneskers liv, sundhed eller sikkerhed og forbrugerinteresser samt andre relevante målsætninger som beskyttelse af miljøet, dyrs og planters liv, sundhed og velfærd. Lovgivningen skal indrettes med henblik på at sikre markedets funktion, og der skal tages hensyn til relevante internationale standarder.

Lovgivningen skal baseres på "risikoanalysen", som indebærer, at man skal tage udgangspunkt i videnskabelige vurderinger af sikkerheden ved fødevarer, foderanvendelse med videre, når der udarbejdes lovgivning og træffes administrative beslutninger i den daglige håndtering af risici ved fødevarer.

Dernæst fastlægges regler om sporbarhed fra jord til bord, og det slås fast, at det primære ansvar for sikker fødevareproduktion er placeret hos landbruget og producenterne samt i grossist- og detail-leddet og ikke hos den kontrollerende fødevaremyndighed. Tilsvarende ansvarsplacering gælder i fodersektoren.

Endvidere fastlægges, at fødevarer kun må markedsføres, hvis de - anvendt i overensstemmelse med sædvanlig brug - er sikre for forbrugeren. Der skal herved også tages hensyn til særligt følsomme kategorier af forbrugere samt til de oplysninger, som er givet til forbrugeren i forbindelse med salget af varen. Foder må kun markedsføres, hvis det er sikkert, hvilket indebærer, at det ikke må have en negativ indvirkning på menneskers eller dyrs sundhed.

Vedrørende tredjehandsrelationer slås fast, at fødevarer og foder importeret fra tredjelande skal overholde fællesskabets regler, og ved eksport skal disse regler også være overholdt, med mindre importlandet har fastlagt anden lovgivning, som i givet fald skal overholdes af eksportører fra fællesskabet.

Fødevareautoriteten

Det videnskabelige komitésystem er efter Kommissionens opfattelse overbelastet, hvilket forsinker lovgivningsarbejdet til skade for varetagelsen af fællesskabets aktiviteter på området. Forslaget om oprettelse af en Fødevareautoritet, tidligere "Fødevaremyndighed", vil have som det primære mål at styrke det videnskabelige komitésystem på fællesskabsplan. Grundlæggende elementer er etablering af en videnskabelig

ekspertise i Fødevareautoriteten, som kan indsamle og bearbejde data og organisere den videnskabelige behandling af disse med henblik på at afgive videnskabelige udtalelser og råd om fødevareresikkerhed.

Der lægges vægt på at se fødevareresikkerhed i et bredt perspektiv, hvor såvel plante- og dyresundhed som forurening af foder og miljøforureninger er vigtige faktorer, ligesom der peges på, at også arbejdsmiljøproblemer skal kunne inddrages.

Fødevareautoriteten skal oprettes som en uafhængig institution med egne styrende organer, og vil således ikke være underlagt tjenestebefalinger fra Kommissionen.

Der skal etableres en bestyrelse sammensat af fire personer udpeget af Europa-Parlamentet, fire udpeget af Rådet, fire af Kommissionen, og fire af Kommissionen som repræsentanter for forbrugerne og erhvervslivet. Bestyrelsen skal vedtage regler for budgetlægning, godkende budget, udstikke generelle retningslinier til den ansvarlige direktør, vedtage det årlige arbejdsprogram og lignende.

Direktøren, som udpeges af bestyrelsen efter forslag fra Kommissionen og høring af Europa-Parlamentet, skal stå for driften, stå til ansvar for bestyrelsen, rapportere om aktiviteterne til Europa-Parlamentet m.v.

Et rådgivende forum, sammensat af en repræsentant fra hver medlemsstats organer med kompetence svarende til Fødevareautoriteten, skal bistå direktøren i udøvelsen af dennes opgaver og sikre tæt samarbejde med de kompetente organer i medlemsstaterne.

Det er hensigten, at Fødevareautoriteten skal arbejde tæt sammen med den eksisterende nationale ekspertise på området ved at sikre det hertil fornødne netværk. Det foreslås, at den videnskabelige komité skal koordinere panelernes aktiviteter og selvstændigt afgive udtalelser på tværssektorielle områder. Der foreslås oprettet otte paneler - opdelt efter ekspertiseområder. Disse vedrører tilsæ tningsstoffer m.v. i fødevarer, tilsvarende vedrørende foder, plantebeskyttelsesmidler, GMO'er, ernæring og allergi, biologiske farer, forureninger i fødevarekæden samt dyresundhed og velfærd.

Foruden Kommissionen er det foreslået, at Europa-Parlamentet og den enkelte medlemsstat kan anmode Fødevareautoriteten om en videnskabelig udtalelse på områder, som ikke er omfattet af harmoniseringsdirektiver m.v. Derimod kan alene Kommissionen anmode om en udtalelse på områder, hvor høring af Fødevareautoriteten er obligatorisk i henhold til fællesskabslovgivningen.

Fødevareautoriteten skal - udover afgivelse af de videnskabelige udtalelser på vegne af komitésystemet - selvstændigt kunne bistå Kommissionen med teknisk assistance, f.eks. ved udarbejdelse af tekniske bestemmelser, og den skal indsamle data i bred forstand med henblik på at styrke det videnskabelige arbejde og på at kunne identificere kommende kriser vedrørende fødevareresikkerhed, som kan bruges til at advare medlemsstaterne, Europa-Parlamentet og Kommissionen.

"Rapid alert"-systemet, kriseenheden mv.

Det er hensigten, at Fødevareautoriteten skal administrere "Rapid Alert"-systemer vedrørende både fødevarer og foder. I forlængelse heraf foreslås, at Kommissionen i samarbejde med Fødevareautoriteten opretter en kriseenhed, når alvorlige problemer rapporteres. Denne kriseenhed skal indsamle oplysninger om karakter og omfang af problemerne, informere offentligheden om problemets karakter samt træffe foranstaltninger til at im&o slash;degå problemerne. Det er foreslået, at Kommissionen på egen hånd kan træffe foranstaltninger, og disse skal i givet fald forelægges en stående komité inden ti dage med henblik på bekræftelse, ændring eller forlængelse. Disse bestemmelser hindrer ikke den enkelte medlemsstat i at foretage hasteindgreb, hvis det anses for nødvendigt på nationalt territorium.

Ovennævnte stående komité nedsættes ifølge forslaget under betegnelsen "Komitéen for Fødevareresikkerhed og Dyresundhed", og den skal varetage opgaver, som hidtil er varetaget af Den Stående Levnedsmiddelkomité, Den Stående Komité for Foderstoffer, Den Stående Veterinærkomité og Den Stående Fytopaniske Komité.

Der foreslås endvidere etablering af en mæglingsprocedure, hvorefter en medlemsstat, som finder, at en anden medlemsstat har foretaget en handling i strid med bestemmelser i den generelle fødevarelov eller andre bestemmelser i fællesskabslovgivningen, kan forelægge dette for Kommissionen. Disse tre parter skal herefter forsøge at forlige uoverensstemmelserne, og hvis det ikke lykkes, kan Kommissionen forelægge videnskabelige uenigheder for F&Osl ash;devareautoriteten til udtalelse.

Placeringen af Fødevareautoriteten er ikke fastlagt i forslaget, men nødvendigheden af let adgang til IT-faciliteter, transport m.v. er fremhævet. Tredjelande kan efter aftale medvirke i Fødevareautoritetens aktiviteter.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Den 25. oktober 2000 vedtog Europa-Parlamentet imidlertid en beslutning om Kommissionens hvidbog om fødevarer sikkerhed. I denne udtalelse støtter Europa-Parlamentet oprettelsen af en europæisk fødevareautoritet, som et videnskabeligt referencepunkt for Den Europæiske Union og dens medlemsstater baseret på princippet om videnskabelig integritet, akademisk dygtighed, uafhængighed, ansvarlighed, gennemsigtighed og forståelighed. For så vidt angår uafhængighed, fremhæver Europa-Parlamentet, at Fødevareautoritetens uafhængighed og høje akademiske kvalitet kun kan sikres, hvis Kommissionen og EU's øvrige institutioner understyrer Fødevareautoriteten med tilstrækkelige finansielle og personalemæssige ressourcer.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen betragter det som en prioriteret opgave at sikre, at EU's borgere er beskyttet af de højeste normer for fødevarer sikkerhed. Hvidbogen afspejler denne holdning, hvoraf det fremgår, at fællesskabets fødevarelovgivning skal opdateres, således at der tages højde for de øgede krav vedrørende forbrugersundhed, fødevarer sikkerhed og fødevarer kvalitet.

For så vidt angår oprettelse af en Fødevareautoritet i fællesskabet, er dette primært begrundet i et ønske om at skabe rammerne for en kapacitetsforøgelse og styrkelse af arbejdet med at fremlægge videnskabelige vurderinger og råd om fødevarer sikkerhed, ernæring, dyresundhed, dyrevelfærd og plantesundhed, som vedrører sundhedsbeskyttelsen af forbrugerne.

Dernæst foreslås, at Fødevareautoriteten skal have det daglige ansvar for opretholdelse af notifikationssystemer vedrørende fødevarer og foder, som bruges til at advare om risikable produkter på markedet ("Rapid Alert" - systemer).

4. Gældende dansk ret

Fødevareloven er den primære ramme for de fødevarer sikkerhedsaspekter, som skal behandles af Fødevareautoriteten, men også lovgivningen om dyresygdomme, foder m.v. indeholder sådanne aspekter.

5. Høring

Forslaget har i overensstemmelse med fødevarelovens § 6 været sendt i høring hos relevante, landsdækkende interesseorganisationer. Endvidere har forslaget været forelagt for Det Rådgivende Fødevareudvalg, § 2-udvalget (landbrug) og § 5-udvalget (fiskeri).

Alle høringssvar giver udtryk for støtte til forslaget og generel tilfredshed med, at der foreslås en overordnet ramme for al lovgivning relateret til fødevarer ud fra en jord-til-bord- betragtning.

Samtlige besvarelser er endvidere positive overfor oprettelsen af Fødevareautoriteten med det hovedformål at opprioritere fødevarer politikken. Det pointeres dog fra de fleste, at det er af stor væsentlighed at sikre, at Fødevareautoriteten alene foretager videnskabeligt arbejde, og at dette foregår så uafhængigt som muligt.

Forbrugerrådet påpeger, at forslaget indeholder en række uklarheder i teksten, og der anvendes en del udtryk, der ikke er definerede. Det gælder specielt "andre legitime faktorer", hvor Forbrugerrådet gerne ser en udvikling, der svarer til udviklingen i Codex Alimentarius. Derudover peger Forbrugerrådet på en række definitioner, der i forbindelse med forslagets videre behandling bør uddybes for at undgå forskellige fortolkninger.

For så vidt angår forsigtighedsprincippet, mener Forbrugerrådet, at anvendelsen bør omfatte tilfælde, hvor der *vurderes* at være en risiko, og ikke når en særlig sundhedsrisiko er *konstateret*.

Angående kravet om sporbarhed understreger Forbrugerrådet behovet for overensstemmelse mellem definition og anvendelse inden for anden fødevare- og foderrelateret lovgivning.

Forbrugerrådet finder det imidlertid nødvendigt, at Fødevareautoriteten selv skal have mulighed for at igangsætte videnskabelige vurderinger – ikke kun fordi Fødevareautoriteten skal foretage risikovurdering, men også fordi den vil have en kommunikationsmæssig rolle og vil bedømme kontrol- og overvågningsresultater. Forbrugerrådet mener tillige, at Fødevareautoriteten bør være i stand til at afgive input til risikostyring, herunder lovgivning, på baggrund af den opnåede viden om beskyttelsen af forbrugernes sundhed og interesser.

Opgaven kan imidlertid ikke løses uden et tæt samspil og samarbejde med nationalstaternes myndigheder, hvorfor der bør lægges vægt på at etablere fora, der stimulerer et sådan samarbejde og koordinering, på de enkelte delområder inden for Fødevareautoritetens kommissorium (og ikke kun formelt i Det Rådgivende Forum).

Forbrugerrådet mener endvidere, at det er nødvendigt at understrege Fødevareautoritetens rolle på ernæringsområdet. Forbrugerrådet støtter endvidere, at Fødevareautoriteten skal lede den daglige drift af "Rapid Alert"-systemer, der dækker både fødevarer og foder. Endelig nævner Forbrugerrådet, at forbrugerne forventer som minimum at få to af de fire pladser i bestyrelsen, som er forbeholdt repræsentanter for forbrugerne og industrien.

Landbrugsraadet, FødevareIndustrien, Mejeriforeningen og Danske Slagterier finder det uheldigt, at der inddrages hensyn til dyrs og planters sundhed direkte i fødevarerlovgivningen, idet der eksisterer selvstændig lovgivning på området vedrørende dyr og planter.

Herudover fremføres, at formålet med fødevarerlovgivningen også bør omfatte at fremme eksport fra EU og at sikre producenterne rimelige og lige konkurrencevilkår, også i forhold til tredjelande. Endvidere udtrykkes der ønske om tilbageholdenhed i brugen af forsigtighedsprincippet.

Landbrugsraadet og FødevareIndustrien støtter kravet om sporbarhed, men finder det væsentligt, at reglerne bliver så lette at administrere som muligt og ikke mere indgribende end nødvendigt.

Endelig er Landbrugsraadet og Danske Slagterier tvivlende overfor det hensigtsmæssige i at sammenlægge de eksisterende stående komitéer.

FødevareIndustrien tilføjer, at Fødevareautoriteten bør tillægges kompetence til at afklare, hvorvidt nationale krav og initiativer er behørigt sundheds- og sikkerhedsmæssigt begrundet, og at Fødevareautoriteten bør kunne træffe den endelige afgørelse i tilfælde, hvor der er videnskabelig uenighed, og der derfor indledes en mæglingsprocedure. Endelig finder FødevareIndustrien, at Kommissionen i forslaget har fået for stor indflydelse på Fødevareautoritetens drift og opbygning i forhold til, at der skal være tale om en uafhængig institution.

Mejeriforeningen bemærker i øvrigt, at teksten vedrørende internationale forpligtelser, jf. artikel 18, kan give anledning til den - uheldige - fortolkning, at det er Kommissionen, der har kompetencen i internationale fora. For så vidt angår Fødevareautoriteten påpeges, at placeringen af varslingsystemet ikke harmonerer med Fødevareautoritetens funktion (foretager risikovurdering), idet varslingsystemet er en udpræget risikos tydingsaktivitet, som ikke bør håndteres af videnskabelige eksperter.

Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet og Specialarbejderforbundet i Danmark fremhæver generelt vigtigheden af, at arbejdsmiljøet, arbejdstagerhensyn og arbejderrepræsentation indarbejdes konsekvent i forslaget.

HORESTA anfører, at det ikke fremgår af forslaget, hvilke kriterier der skal ligge til grund for valget af repræsentanter for forbrugerne og erhvervslivet i Fødevareautoritetens bestyrelse, men det bør sikres, at hotel- og restaurantsektoren bliver repræsenteret i Fødevareautoritetens bestyrelse. Endvidere finder HORESTA det betænkeligt, at medlemsstaterne, de nationale kompetente organer og EU-Parlamentet i forhold til Kommissionen har en begrænset mulighed for at anmode Fødevareautoriteten om en ekspertudtalelse.

Bryggeriforeningen støtter kravet om sporbarhed, men finder det væsentligt, at reglerne bliver så lette at administrere som muligt og ikke mere indgribende end nødvendigt. Endvidere finder foreningen, at det er nødvendigt med en gennemgribende omstrukturering af de videnskabelige komiteer, således at disse overtages af Fødevarerautoriteten, og finder det positivt, at der oprettes en tværfaglig komité.

Den Danske Dyrlægeforening udtrykker tilfredshed med, at forslaget dækker bredt og inkluderer foder, drikkevand, fødevarer og dyresundhed m.v. Endvidere er det tilfredsstillende, at der med forslaget er taget initiativ til adskillelse mellem ansvaret for risikoanalyse og risikostyring.

NOAH udtrykker ligeledes tilfredshed med, at der i fødevarerlovgivningen tages hensyn til miljøet. Med hensyn til eksport finder NOAH af etiske grunde, at eksport og reeksport til tredjelande af fødevarer, der ikke opfylder EU-lovgivningen, bør være forbudt i alle tilfælde. NOAH anfører endvidere, at for så vidt angår anvendelsen af forsigtighedsprincippet må økonomiske aspekter være underordnede, hvor der konstateres en mulighed for sundhedsrisiko. Endelig efterlyser NOAH fuld offentlighed og adgang til data på fødevarerområdet i tråd med principperne i Århuskonventionen (vedrører adgang til oplysninger på miljøområdet).

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelse af en EU-fødevarerlov og oprettelse af en Fødevarerautoritet af den skitserede karakter vil medføre ændringer i forhold til gældende lovgivning, men en vedtagelse vil ikke i sig selv nødvendiggøre gennemførelsesforanstaltninger i Danmark, eftersom forslaget er stillet i form af en forordning, som er direkte anvendelig i forhold til den nationale lovgivning. Der kan i givet fald blive behov for justeringer af gældende love i Danmark. Det kan f.eks. blive tilfældet, hvis det ikke lykkes under forhandlingerne at tilpasse definitioner i forslaget til definitioner, som allerede er lovfæstet i Danmark.

For så vidt angår Fødevarerautoriteten, skal denne finansieres over fællesskabets budget og vil således ikke have særskilte statsfinansielle konsekvenser.

Kommissionen anslår, at Fødevarerautoriteten skal råde over et personale på ca. 340 medarbejdere, når den er fuldt operativ i år $n + 5$ (n betegner året for forordningens vedtagelse). De aktuelle personaleoverslag, som er knyttet til forordningen, dækker perioden $n + 3$, hvor behovet anslås til 225 medarbejdere. Tallet vil blive revideret i det tredje år.

Finansieringen af Fødevarerautoriteten sker over det ordinære EU-budget, og vil senere eventuelt kunne suppleres af gebyrer fra virksomheder, som får vurderet produkter til markedsføring. Kommissionen anslår i forslaget et budget på 9.000.000 EUR det første år. Når Fødevarerautoriteten er fuldt operativ i år $n + 5$ skønnes den at have behov for et budget på ca. 67.200.000 EUR. I løbet af det tredje år vil beløbets størrelse blive revideret. Følgelig vil Kommissionens bidrag andrage 9.000.000 EUR for det første år og stige gradvist til 44.400.000 EUR i det tredje år, hvor en revision for de følgende år vil finde sted.

Forslaget skønnes ikke umiddelbart at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat den 30. januar 2001.

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 24. november 2000 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 30. november 2000, jf. aktuelt notat af 17. november 2000. Sagen har endvidere været forelagt udvalget den 8. december 2000 og den 16. februar 2001 (orientering) i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (landbrug) den 19.-20. december 2000 og 19. – februar 2001, jf. aktuelt notat af 30. november 2000 og 1. februar 2001. Endelig har sagen været forelagt udvalget den 20. april 2001 (orientering) i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (landbrug) den 24.-25. april 2001, jf. aktuelt notat af 17. april 2001.

7. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om kosttilskud KOM (2001) 159 endelig

Resumé

Kommissionens forslag indeholder to mere principielle spørgsmål. Det første er rækkevidden af direktivet, idet der er lagt op til, at definitionen af "kosttilskud" udvides til – udover vitaminer og mineraler - at omfatte andre stoffer med ernæringsmæssige eller fysiologiske virkninger. Det andet principielle spørgsmål er kriterierne for fastlæggelse af maksimumsindholdet af næringsstoffer i kosttilskud, isse ifølge forslaget skal fastsættes i forhold til "de øvre sikkerhedsgrænser", der er fastsat efter en videnskabelig risikovurdering. Derudover er der i forslaget krav om supplerende mærkning af kosttilskud. Endelig er der i bilagene opremset de næringsstoffer og kilderne hertil, der må anvendes i kosttilskud.

1. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2000) 222 af 8. maj 2000 fremsendt forslag om Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om kosttilskud. Forslaget er oversendt til Rådet den 11. maj 2000. Europa-Parlamentet vedtog den 14. februar 2001 en udtalelse med 38 ændringsforslag til Kommissionens forslag. Kommissionen har ved KOM (2001) 159 af 19. marts 2001 fremsat et revideret direktivforslag, der inkluderer nogle af Europa-Parlamentets ændringsforslag.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 95 og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at der er stor forskel i medlemslandenes regler for kosttilskud. Dette har ført til handelshindringer inden for Fællesskabet, som anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse ikke har kunnet fjerne, hvilket af hensyn til det indre markeds funktion nødvendiggør harmonisering.

3. Formål og indhold

Formålet med direktivet er at harmonisere lovgivningen om visse kosttilskud i Fællesskabet.

Direktivet omfattede oprindeligt alene kosttilskud tilsat vitaminer og mineraler og ikke kosttilskud tilsat andre næringsstoffer end vitaminer og mineraler. Definitionen af kosttilskud (artikel 2) er nu ændret til - udover koncentrerede kilder til næringsstoffer (dvs. vitaminer og mineraler) – også at omfatte andre stoffer med ernæringsmæssig eller fysiologisk virkning (Europa-Parlamentets ændringsforslag 33 og 44). Det fremgår nu af præamblen, at der først senere vil skulle fastsættes nærmere regler for disse sidstnævnte stoffer, og at nationale regler vil finde anvendelse indtil vedtagelsen af fællesskabsregler, dog under hensyn til traktatens bestemmelser.

Forslaget indeholder to bilag med lister over de tilladte næringsstoffer, og der skal efterfølgende fastsættes en øvre og nedre grænse for tilsætningen af de enkelte vitaminer og mineraler i kosttilskud. Disse grænseværdier, ændringer i listerne over tilladte næringsstoffer samt renhedskriterier herfor foreslås vedtaget i forskriftsprocedure, jf. artikel 5 i Rådsafgørelse 1999/468.

Det fremgår nu af artikel 4, at for de stoffer i bilag II, for hvilke der ikke er fastsat fællesskabsregler for renhedskriterier, vil der kunne anvendes generelt accepterede renhedskriterier anbefalet af internationale organisationer, indtil der vedtages tilsvarende foranstaltninger. Strengere nationale regler vil kunne opretholdes.

Artikel 5 fastlægger kriterier for de øvre grænser for tilsætningen af næringsstoffer. Kriterierne er fortsat "de øvre sikkerhedsgrænser" som etableret ved videnskabelig risikovurdering, dog nu med forslag om i givet fald at tage hensyn til forskellige forbrugergrupperes følsomhed. Herefter kommer (fortsat) referenceværdier i forhold til befolkningens behov (i Danmark bedst svarende til ADT-værdien – Anbefalet D Tilførsel), hvor ADT-værdien er tæt på den øvre sikkerhedsgrænse. Ved fastsættelsen af de øvre grænser skal der ligeledes tages hensyn til tilførsel af vitaminer og mineraler fra andre kilder. Den nedre grænse for tilsætning skal sættes på et niveau, der retfærdiggør formålet med produktet, nemlig at supplere kosten.

Kommissionen har anmodet Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler (SCF) om en udtalelse om øvre sikkerhedsgrænser for vitaminer og mineraler. SCF er i øjeblikket i gang med at vurdere de "sikre grænser" for indtag af diverse vitaminer og mineraler. Der eksisterer ikke en samlet liste over grænseværdierne, men SCF afgiver udtalelser om de enkelte stoffer. Den 19. oktober 2000 udtalte SCF sig om "Tolerable Upper Intake Levels" for følgende næringsstoffer: beta-caroten, vitamin B6, vitamin B12, folat, mangan, selen og molybdæn. SCF's udtalelse vedrørende vitamin B2 blev fremsat den 22. november 2000. Udtalelser vedrørende de resterende næringsstoffer: Vitamin A, vitamin D, vitamin E, vitamin K, vitamin B1, biotin, pantothensyre, vitamin C, kalium, chlorid, fluor, iod, magnesium, calcium, phosphor, jern, zink, kobber, chrom og natrium vil følge.

Kommissionen vil med direktivet sikre, at forbrugeren frit kan vælge produkter, som kan indtages uden sundhedsrisiko. Samtidig skal direktivet sikre, at der på produktet som supplerende mærkning angives:

- den af producenten anbefalede daglige dosis;
- en advarsel om eventuelle sundhedsrisici, i tilfælde af at den anbefalede daglige dosis overskrides;
- en angivelse af, at kosttilskud ikke bør anvendes til at erstatte en varieret kost; og
- en angivelse af, at produktet bør opbevares utilgængeligt for børn (Europa-Parlamentets ændringsforslag nr. 17).

Mærkningen må ikke indeholde sundhedsanprisninger, og det må ikke anføres eller antydes, at en almindelig varieret kost *generelt* (tilføjet) ikke giver forbrugeren tilstrækkelige næringsstoffer. Som noget nyt foreslås, at der kan afviges fra den forrige bestemmelse, således at mærkningen kan indeholde information om befolkningsgruppers behov for indtag af kosttilskud, når dette er bevist ved almindeligt accepterede videnskabelige data (Europa-Parlamentets ændringsforslag nr. 20).

Af hensyn til kontrollen med produkterne foreslås i artikel 10, at producenten - eller importøren ved varer fremstillet i tredjelande – skal underrette de kompetente myndigheder forud for markedsføringen. Medlemslandene kan undlade at stille dette krav, hvis de over for Kommissionen kan bevise, at det er muligt at føre effektiv kontrol med de pågældende produkter på deres område uden en sådan underretning.

Forslaget indeholder i artikel 12 en sædvanlig sundhedsklausul, hvorefter medlemsstaterne ved fremkomst af nye oplysninger eller nye videnskabelige vurderinger af foreliggende data kan gribe ind overfor markedsføringen af et produkt, som er tilladt ifølge direktivet. I så fald skal Kommissionen notificeres, og sagen undersøges med bistand af Den Stående Levnedsmiddelkomité, hvorefter Kommissionen træffer passende foranstaltninger.

4. Udtalelser

Europa-Parlamentet har den 14. februar 2001 afgivet udtalelse om Kommissionens forslag og har fremsat en række ændringsforslag. De væsentligste er:

- Definitionen af "kosttilskud" udvides til også at omfatte andre "ernæringsfysiologisk virksomme stoffer", og disse inddrages snarest, når det videnskabelige grundlag er til stede, under direktivet.
- Nye kilder til enkelte vitaminer og mineraler, der markedsføres i EU, skal undergives en vurdering.
- Som supplerende krav til mærkning foreskrives "En angivelse af, at den anbefalede daglige dosis ikke bør overskrides". Desuden skal det angives på indlægssedlen, hvis der er en sundhedsrisiko ved indtagelse af en højere dosis.
- Mærkning om, at produkterne skal opbevares utilgængeligt for børn, og kun efter sundhedsfaglig rådgivning må anvendes til gravide og børn under 1 år.
- Inddragelse af 5 sporstoffer på listen over de omfattede næringsstoffer.

5. Gældende dansk ret

Bekendtgørelse om kosttilskud (Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 860 af 25. september 1996) og bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om kosttilskud (Levnedsmiddelstyrelsens bekendtgørelse nr. 482 af 6. juni 1997)

6. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget kan implementeres ved bekendtgørelser. Herudover har vedtagelsen ikke lovgivningsmæssige konsekvenser og vil hverken have statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

De gældende kosttilskudsbekendtgørelser fastsætter minimums- og maksimumsgrænser for de enkelte vitaminer og mineraler i kosttilskud. Fastsættelsen er sat i relation til det ernæringsmæssige behov (den anbefalede daglige dosis kaldet ADT-værdi) af de enkelte vitaminer og mineraler. Maksimumsgrænsen kaldes også "lægemiddelgrænsen", og overstiger tilsætningen af et eller flere vitaminer og/eller mineral er i et produkt denne grænse, betragtes produktet som et lægemiddel.

Kommissionen lægger i direktivet op til, at maksimumsgrænsen for enkelte vitaminer og mineraler skal sættes i forhold til et sikkerheds-/farlighedsniveau ("safe-level"), og ikke i forhold til et anerkendt ernæringsmæssigt behov (ADT-værdi) for det enkelte næringsstof (vitamin/mineral).

Ved at ændre maksimumsgrænsen fra at være relateret til et anerkendt ernæringsmæssigt behov til at være relateret til et sikkerheds-/farlighedsniveau, vil maksimumsgrænsen for en række vitaminer og mineraler hæves betydeligt i forhold til gældende regler. Konsekvensen af indtag af forskellige vitaminer og mineraler, som er højere end de ernæringsmæssige behov, er ikke videnskabeligt afklaret, og derfor vurderes en fravigelse af princippet om ernæringsmæssig relevans ved tilsætning af næringsstoffer som en svækkelse af beskyttelsesniveauet i Danmark.

7. Høring

Det oprindelige direktivforslag med revideret statusnotat blev udsendt til høring den 7. februar 2001.

Forbrugerrådet ser grundlæggende ingen grund til at harmonisere regler om kosttilskud, da de enkelte befolkningsgrupper i EU har deres egne behov for kosttilskud. Forbrugerrådet er enig i, at forslaget samlet set sænker beskyttelsesniveauet i Danmark. Rådet mener, at definitionen af "kosttilskud" er særdeles problematisk, idet man efter en årrække vil kunne markedsføre stort set alle produkter som kosttilskud, da de fleste stoffer har en fysiologisk virkning. Forbrugerrådet finder det direkte uansvarligt, at den foreslåede maksimumsgrænse bygger på "upper safe limits" i stedet for ADT-værdien, da man her bevæger sig fra det ernæringsmæssige over i, hvad der i Danmark i dag er reguleret via lægemiddelloven. Forbrugerrådet ønsker under ingen omstændigheder, at lægemidler skal kunne markedsføres i fri handel som kosttilskud. Det er Forbrugerrådets holdning, at Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler snarere bør tage stilling til, hvor maksimumsgrænsen (sat i relation til ADT-værdien) bør ligge, i stedet for hvor "upper safe limits" bør fastsættes. Forbrugerrådet påpeger, at den foreslåede supplerende mærkning om, at den anbefalede dosis ikke bør overskrides, ikke hjælper forbrugeren, hvis den betyder, at hun ikke kan spise en "normal" sund kost ved siden af uden risiko for overdosering. Forbrugerrådet påpeger, at der i forslaget åbenlyst mangler en reference til energiindholdet i kosttilskud. Endelig ønsker Forbrugerrådet ingen udvidelse af bilagene.

FDB påpeger, at kosttilskud er et vareområde, hvor der hersker megen "selvmedicinering", og at det derfor er vigtigt, at der opsættes regler, der forhindrer, at forbrugerne kan få utilsigtede virkninger. På den baggrund mener FDB, at minimums- og maksimumsgrænser bør fastsættes i relation til formålet, nemlig at supplere kosten. Maksimumsgrænsen bør være meget langt fra den dosis, der kan forvolde bivirkninger. Indholdet i næringsdeklarationen skal altid relateres til ADT, idet det giver forbrugerne mulighed for at vurdere deres indtag i relation til de gældende anbefalinger. Man kan ikke gå ud fra, at der er et kendskabsniveau til den anbefalede daglige dosis af hvert enkelt vitamin/mineral hos forbrugerne. FDB anfører, at der skal præciseres klare regler for, hvornår der er tale om levnedsmidler (kosttilskud), og hvornår der er tale om lægemidler. FDB støtter, at der oprettes en liste over essentielle vitaminer og mineraler, og en liste over, hvilke kemiske formuleringer de enkelte vitaminer/mineraler må anvendes i.

Fødevarerindustrien glæder sig over, at der i EU er taget initiativ til at harmonisere reglerne for kosttilskud, idet der er meget store forskelle i regelsættet i de enkelte medlemslande, og erfaringerne viser, at princippet om gensidig anerkendelse heller ikke på dette område fungerer hensigtsmæssigt. Fødevarerindustrien henviser til tidligere høringssvar af 15. juni 2000, idet dog flere af kommentarerne deri er omfattet af det foreliggende forslag. Fødevarerindustrien er imødekomme over for, at direktivet i første omgang alene omfatter kosttilskud i form af vitaminer og mineraler omfattet af bilag I. Dog har Fødevarerindustrien et konkret ønske om, at mineralerne silicium og vanadium medtages. Fødevarerindustrien er positiv over for ændringsforslag om, at Kommissionen inden for 5 år skal fremlægge en rapport om det hensigtsmæssige i at inkludere andre næringsstoffer eller substanser med en ernæringsmæssig virkning end de i bilaget nævnte. Fødevarerindustrien mener, at lovgivning om anvendelse af vitaminer og mineraler i kosttilskud naturligt bør tage udgangspunkt i sikkerhedsprincippet. Det vil sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse samtidig med, at ansvarlig anvendelse af vitaminer og mineraler i kosttilskud kan tillades. Ifølge Fødevarerindustrien bør EU's Videnskabelige Komité for Levnedsmidler fortsætte sit arbejde med at fastsætte øvre grænser for risikofri indtag af vitaminer og mineraler til brug for den harmoniserede lovgivning i EU. Fødevarerindustrien finder endelig, at der i kriterierne for fastsættelse af maksimumsgrænser bør indgå overvejelser om særlige grupper, og helt oplagt bør der skelnes mellem produkter til børn og produkter til voksne.

Økonomaforeningen finder, at kriterierne for fastsættelse af maksimumsgrænsen skal inkludere et ernæringsmæssigt behovskriterium, at definitionen af "kosttilskud" ikke bør udvides, at produkter til henholdsvis børn og voksne bør opdeles, og at produkterne bør mærkes med sætningerne "Opbevares utilgængeligt for børn" og "Bør kun efter aftale med læge eller sundhedsplejersker anvendes af gravide eller børn under 1 år".

NNF og SID påpeger, at forslaget indebærer en væsentlig forhøjelse af maksimumsgrænsen for indholdet af en række mineraler og vitaminer i kosttilskud i forhold til gældende danske regler. SID mener, at hensynet til den frie handel i EU giver behov for tilnærmelse af regler, der dog i overensstemmelse med den overordnede politik bør ske på det højeste

sikkerhedsniveau og ikke i form af en afsvækkelse af sikkerhedsniveauet. SID kan derfor ikke støtte forslaget i den foreliggende form.

Landbrugsrådet, De Danske Landboforeninger og Dansk Familielandbrug har ingen bemærkninger til forslaget.

Det reviderede forslag KOM (2001) 159 blev sendt til høring i Det Rådgivende Fødevarerudvalg med svarfrist den 1. maj 2001.

Fødevarerindustrien henviser i den forbindelse til tidligere høringssvar, som fastholdes. Herudover fremhæver Fødevarerindustrien, at det nu fremgår af direktivets indledende bemærkninger (8), at der på et senere tidspunkt bør fastsættes særlige bestemmelser om andre næringsstoffer eller andre stoffer med ernæringsmæssige eller fysiologisk funktion. Fødevarerindustrien er som tidligere anført positiv over for fastlæggelse af en frist på 5 år inden for hvilken periode, Kommissionen vil skulle fremlægge en rapport om dette.

Herudover gav denne høring ikke anledning til supplerende bemærkninger fra medlemmerne af Det Rådgivende Fødevarerudvalg.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat den 6. juli 2000 til Folketingets Europaudvalg.

8. Fællesskabspatentet - forbindelsen til den europæiske patentorganisation - KOM(2000)412

Resumé

I notatet redegøres for indholdet af forslaget til forordning om EF-patenter, KOM(2000)412. Forordningsforslaget tager sigte på at skabe et effektivt system til beskyttelse af patentrettigheder, som samtidigt er billigt og let tilgængeligt for brugerne af systemet. Det foreslås, at samtlige EU-medlemsstater skal være dækket af én patentansøgning. Ifølge forslaget skal EF-patentsystemet i ansøgningsfasen bygge på det allerede eksisterende system etableret via Den Europæiske Patentkonvention (EPK). Det foreslås, at Den Europæiske Patentorganisation (EPO) skal udstede patenterne med umiddelbar virkning for samtlige EU-medlemsstater. Patenterne skal herefter foreligge i deres helhed på ét af de tre EPO-proceduresprog (fransk, tysk, engelsk), og patentkravene på alle tre sprog. Efter patentmeddelelsen skal patentet reguleres efter de regler, der fastsættes i forordningen.

Til blandt andet at afgøre spørgsmål om EF-patenternes gyldighed og krænkelse heraf, foreslår Kommissionen oprettelse af en ny retsinstant benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal have både førsteinstans- og appelafdelinger. Endelig foreslår Kommissionen, at samtlige gebyrer for EF-patenterne skal tilfalde EPO, til forskel fra i dag, hvor gebyrerne deles mellem de nationale patentmyndigheder og EPO.

Vedtagelsen af forslaget medfører, at patentloven skal ændres. Herudover kræver forslaget om etablering af en enekompetent retsinstant en ændring af den danske retsplejelov.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremsatte den 1. august 2000 et forordningsforslag om EF-patentet, KOM(2000)412.

Hjemmelen til forslaget er artikel 308 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Kravet til vedtagelse er enstemmighed.

Forordningsforslaget blev fremsendt til medlemsstaterne den 25. august 2000 og blev præsenteret af Kommissionen på rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 28. september 2000. Forordningsforslaget var på rådsmøderne (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000 og 12. marts 2001 til drøftelse.

Forslaget er udarbejdet på baggrund af henholdsvis Kommissionens grønbog om EF-patentet og det fremtidige europæiske patentsystem KOM(97)314 af 16. juni 1997 og opfølgningen på grønbogen KOM(99)42 af 5. februar 1999. Herudover danner Aftalen om EF-patenter (1989) baggrund for en del af forordningsforslagets bestemmelser.

Opnåelse af patentbeskyttelse kan i dag ske på to måder i Europa. Den ene måde er ved indlevering af en ansøgning til de nationale patentmyndigheder, hvorved der opnås et nationalt patent. Den anden mulighed er at søge om et europæisk patent via EPO, der forvalter Den Europæiske Patentkonvention (EPK). Ansøgningen behandles og patentet udstedes centralt af EPO. I ansøgningen udpeger ansøgeren de medlemslande, som ansøgeren ønsker patentet skal have gyldighed i. Når et europæisk patent bliver meddelt, skal patentet i oversat form fremsendes til de udpegede nationale patentmyndigheder, og der skal betales et publiceringsgebyr. Sker dette inden for de fastsatte frister, bliver det europæiske patent gyldigt i det pågældende land, og har samme virkning og reguleres ud fra samme nationale regler som de "rene" nationale patenter. Retstvister afgøres af de nationale domstole med virkning for hvert enkelt land.

Formålet med forordningsforslaget er at etablere et EU-system med central udstedelse af patenter med umiddelbar virkning i medlemslandene. Sigtet med dette er at fremme den europæiske innovation og konkurrenceevne i forhold til især USA og Japan.

Enhedskarakter

EF-patentet skal have enhedskarakter, det vil sige, at det får virkning for hele EU under ét. Det kan ligeledes kun erklæres ugyldigt, begrænses, overdrages eller ophøre med virkning for hele området. Licens kan dog meddeles for de enkelte lande.

Uafhængighed

EF-patentet skal kun være undergivet EU-lovgivning. I ansøgningsfasen vil patentansøgningen være undergivet reglerne og procedurerne i EPK. For at skabe mulighed for, at EPO kan behandle ansøgning om EF-patenter, foreslås det, at Fællesskabet tiltræder EPK. EF-patentet vil efter meddelelsen være reguleret af forordningens bestemmelser.

Sprog

For at EF-patentet skal være økonomisk overkommeligt foreslås indført et sprogregime, som går videre end det, der foreslås gennemført i EPK-regi.

Proceduresprogene i Den Europæiske Patentkonvention er engelsk, tysk og fransk. Når EF-patentet er meddelt på ét af sprogene, skal kravene (den del af patentet, der fastlægger beskyttelsens omfang) ifølge forslaget oversættes til de to andre proceduresprog. EF-patentets gyldighed skal således ikke være afhængig af oversættelse af patentet eller dele deraf til samtlige nationale sprog.

Hvis der bliver anlagt sag mod en formodet krænker af et EF-patent, kan yderligere oversættelse dog blive nødvendig. Som udgangspunkt formodes en påstået patentkrænker, der ikke har haft adgang til patentteksten på det officielle sprog i den medlemsstat, hvor han har bopæl, ikke bevidst at have krænket patentet. Der er således en formodning for god tro, medmindre ond tro kan bevises. For at beskytte patentkrænkeren i god tro, er det foreslået, at patenthaveren ikke kan få tilkendt erstatning for den periode, der ligger forud for patentkrænkerens modtagelse af en oversættelse af patentet.

Domstolssystemet

Ud fra argumentet om størst mulig retssikkerhed og ensartet retspraksis, samt under hensyntagen til hensigten med at skabe et effektivt og billigt patentsystem, foreslår Kommissionen, at der oprettes et centraliseret og specialiseret domstolssystem til behandling af patentsager. Kommissionen foreslår konkret, at der oprettes en ny retsinstans benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal omfatte både førsteinstans- og appelafdelinger. Rettens afgørelser skal være endelige, således at de ikke kan indbringes for Retten i Første Instans. Dog vil Retten i Første Instans have kompetence til at behandle søgsmål angående prøvelse af afgørelser truffet af Kommissionen vedrørende eksempelvis tvangslicenser.

Domstolen skal have enekompetence til at pådømme spørgsmål vedrørende et EF-patents gyldighed og krænkelse, og domstolen skal have mulighed for at iværksætte foreløbige foranstaltninger, tilkende erstatning m.m. Hvis en sag om et EF-patents gyldighed anlægges ved en national domstol, indebærer enekompetencen, at den nationale domstol skal erklære sig for inkompetent og afvise sagen. De nationale domstoles kompetence foreslås begrænset til sager vedrørende retten til patentet eller aftalte licenser.

Med Nice-traktaten er der nu hjemmel i artikel 229a til, at Rådet ved enstemmighed kan vedtage bestemmelser med henblik på at tillægge EF-Domstolen kompetence til at afgøre tvister vedrørende anvendelsen af retsakter om immaterielle rettigheder, herunder patenter. Yderligere følger det af

bestemmelsen, at de nationale forfatningsmæssige procedurer vil skulle følges til vedtagelsen af disse bestemmelser. Det skal bemærkes, at Nice-t raktaten først træder i kraft, når samtlige medlemsstater har ratificeret den.

Gebyrer

Det foreslås, at de årsgebyrer, som skal betales for, at patentet vedbliver at være i kraft, udelukkende tilfalder EPO. Dette er nyt i forhold til i dag, hvor indtægterne i forbindelse med europæisk patentbeskyttelse deles ligeligt mellem det pågældende land og EPO.

1. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets holdning foreligger ikke.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen vurderer, at målene om at fremme innovationen og væksten i Det Europæiske Fællesskab, samt at forbedre Det Indre Markeds funktion og især give fremstillingen og distributionen af patenterede opfindelser EF-dimensioner, bedst opnås via en forordning. Kommissionen henviser til, at de opstillede mål ikke kan opfyldes af medlemslandene hverken hver for sig eller samlet, hvorfor de som følge af deres grænseoverskridende virkninger skal gennemføres på EF-plan.

Kommissionen henviser ligeledes til, at Domstolen har fastslået, at der ikke kan indføres intellektuelle ejendomsrettigheder på EF-plan gennem en harmonisering af de nationale lovgivninger.

I betragtning af rettighedernes enhedskarakter mener Kommissionen, at systemets iværksættelse ikke kan overlades til medlemslandenes skøn. Den foreslåede retsakt, en forordning, begrænser sig ifølge Kommissionen således til det minimum, der er nødvendig for at nå de tilstræbte mål, og går ikke længere end nødvendigt med henblik herpå.

4. Gældende dansk ret

Reglerne om patenter findes i lovbekendtgørelse nr. 926 af 22. september 2000, samt ændringslov nr. 1258 af 20. december 2000. Herudover findes bekendtgørelse nr. 374 af 19. juni 1998 om patenter og supplerende beskyttelsescertifikater. Danmark har tillige ratificeret Den Europæiske Patentkonvention.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos følgende organisationer: Advokatrådet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister (DIP), Dansk Forening til Fremme af Opfindelser (DaFFO), Dansk Handel & Service, Dansk Industri (DI), Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Teknologisk Institut, De Danske Patentagenters Forening (Patentagentforeningen), Det Danske Handelskammer, Formanden for Det Rådgivende Udvalg for Industriel Ejendomsret, professor dr. jur. Mogens Koktvedgaard, Håndværksrådet, Ingeniørforbundet i Danmark, Ingeniørforeningen i Danmark, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, LEGO Holding A/S, LIF Lægemedelindustriforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Novo Nordisk A/S og Teknologirådet.

Forslaget har tillige været behandlet i specialudvalget for tekniske handelshindringer.

Der er modtaget høringssvar fra følgende:

Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Formanden for Det Rådgivende Udvalg, professor, dr. jur. Mogens Koktvedgaard, Landbrugsrådet, LEGO Holding A/S, LIF Lægemedelindustriforeningen, Dansk Industri,

Patentagentforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Dansk Forening til Fremme af Opfindelser, Novo Nordisk A/S, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Advokatrådet og Håndværksrådet.

Det Danske Handelskammer og Akademiet for de Tekniske Videnskaber har meddelt, at de ikke har bemærkninger til forordningsforslaget.

De fremkomne høringssvar kan opdeles på følgende måde:

Enheds karakter

LEGO Holding A/S anfører, at det formentlig er den eneste rigtige løsning med en enheds karakter, hvorefter et patent, såfremt det bortfalder, bortfalder for hele Fællesskabets område. Dette kan dog tænkes at få den effekt, at man udtager nationale patenter eller et europæisk patent, idet man ikke nødvendigvis mister sin ret i alle lande gennem disse systemer. Håndværksrådet, Advokatrådet, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, DIP, DaFFO, Patentagentforeningen, DI, og LEGO Holding A/S støtter, at der indføres et enhedspatent.

Sprog

DIP og LIF er positive overfor ethvert tiltag, der kan nedsætte omkostningerne til patentering og kan tilslutte sig forslaget, men LIF og Novo Nordisk A/S så allerhelst, at behandlingssproget blev engelsk, og at der kun skal ske oversættelse i tilfælde af krænkelser. Patentagentforeningen kan tilslutte sig sprogløsningen, såfremt muligheden for at opnå erstatning gøres betinget af det objektive kriterium, at der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet til dansk. DaFFO finder, at alle EF-patenter skal findes på minimum engelsk, og såfremt de findes på fransk eller tysk, bør Kommissionen gives fuldmagt til at oversætte patentet til engelsk. Betaling for dette skal dækkes af Kommissionen som en serviceydelse. Håndværksrådet er betænkelig ved, at der kun skal ske oversættelse af patentkravene til engelsk, tysk og fransk. Advokatrådet finder det betænkeligt ud fra et retssikkerhedssynspunkt at indføre et patentsystem med rettigheder, der har virkning for Danmark, uden at en fuldstændig oversættelse af patenterne er obligatorisk.

Domstolssystemet

DIP anfører, at det er afgørende, at der etableres et retssystem, der sikrer en hurtig, effektiv og ensartet behandling af patentsager ved domstolene, og tilslutter sig gennemførelse af det domstolssystem, der er foreslået i forordningsforslaget. DI, Håndværksrådet og DaFFO giver udtryk for samme holdning. LIF og Novo Nordisk A/S er tillige tilhænger af, at både 1. og 2. instansretterne bliver europæiske, men mener at 1. instansretterne bør kunne sættes nationalt.

Professor, dr. jur Mogens Koktvedgaard anfører, at et fælles domstolssystem vil skabe den fornødne retssikkerhed, men sætter spørgsmålstegn ved nødvendigheden af at oprette en speciel domstol til behandling af patentsager. Patentagentforeningen finder, at bevarelse af et nationalt retssystem i første instans er af afgørende betydning ved behandlingen af krænkelsspørgsmål, men kan tilslutte sig, at der oprettes en overnational appelinstans.

Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse anfører, at domstolen bør have en høj grad af lokal tilstedeværelse, særligt i relation til midlertidige retsskridt og første instans. Dansk skal kunne anvendes som retssprog. Den lokale tilstedeværelse og anvendelsen af dansk vil efter foreningens opfattelse sikre en nærhed mellem danske sagsøgte og domstolen og dels sikre, at der i Danmark vil kunne opretholdes lokal kompetence hos dommere, advokater og patentagenter. Advokatrådet mener, at det foreslåede system er forbundet med betydelige praktiske, sprogmæssige og omkostningsmæssige gener, navnlig for personer og små og mellemstore virksomheder. Rådet er af den opfattelse, at fogedrets- og førsteinstansbehandlingen skal være henlagt til de nationale domstole, og at alene appelinstansen skal være central.

Gebyrer

DIP og Novo Nordisk A/S anfører, at det er nødvendigt at bevare de nationale patentmyndigheder, hvorfor en del af afgifterne fra EF-patentet bør tilfalde disse, og taler desuden for, at EPO uddelegerer nogle af sine opgaver til de nationale patentmyndigheder. Håndværksrådet finder, at det er vigtigt, at de samlede gebyrer for opretholdelse af et EF-patent bliver de samme som for et europæisk patent, således at der ikke geografisk set bliver registreret flere patenter end nødvendigt.

Provisorisk beskyttelse (beskyttelse også for tiden før patentmeddelelsen):

DIP og LIF anfører, at provisorisk beskyttelse ikke skal være afhængig af, at krænkeren har modtaget en oversættelse af patentet, men mener at det bør være tilstrækkeligt, at der er indleveret en oversættelse til den nationale patentmyndighed eller EPO. Patentagentforeningen mener, at erstatning for krænkelse bør gøres betinget af, at der foreligger en oversættelse af kravene til dansk, og at det skal præciseres, at provisorisk beskyttelse bortfalder, med mindre der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet (beskrivelse og krav) til dansk i forbindelse med udstedelsen af EF-patentet. LEGO Holding A/S mener ikke, at reglerne om provisorisk beskyttelse og erstatning er hensigtsmæssige og mener, at krænkeren som et minimum bør fralægge sig en eventuel berigelse, men så helst at reglen udgik. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at reglerne i EPK om provisorisk beskyttelse bør finde anvendelse i stedet for de foreslåede.

Foreløbige foranstaltninger (fogedforbud):

DIP anfører, at en EF-patentdomstol skal kunne håndtere midlertidige foranstaltninger hurtigt og effektivt, og at det kunne være ønskeligt med en harmonisering af reglerne om bevissikring. Professor, dr. jur Mogens Koktvedgaard, LEGO Holding A/S og LIF efterlyser klarere regler vedrørende fogedforbud.

Bioteknologidirektivet:

Landbrugsrådet anfører, at det ikke fremgår af forordningsforslaget, i hvilket omfang det får betydning for bioteknologidirektivet, herunder de nationale ordninger om farmers privileger.

Kommissionens adgang til at intervenere og meddele tvangslicens:

LEGO Holding A/S anfører, at Kommissionens adgang til at intervenere synes meget vid, og at reglerne om tvangslicensmeddelelse er meget vidtgående og bredt formuleret. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at meddelelse af tvangslicens ikke skal henhøre under Kommissionens kompetence, med derimod domstolens. Det samme gør sig gældende for så vidt angår fastsættelse af licensafgifter.

Samordning med nationale patenter og patenter udstedt af EPO:

Patentagentforeningen finder, at det er afgørende, at nationale patenter, patenter meddelt af EPO og EF-patenter medfører samme retsvirkninger. Novo Nordisk A/S mener, at de eksisterende muligheder for patentbeskyttelse skal bevares, herunder at det skal være muligt at konvertere en ansøgning om EF-patent til en ansøgning om nationalt patent i de lande, hvor det er muligt at opnå beskyttelse.

Ugyldighedssager ved den centrale domstol og indsigelsessag ved EPO:

Løvens Kemiske Fabrik finder det uholdbart, hvis der skal være mulighed for at føre en ugyldighedssag ved den centrale domstol samtidig med, at der føres en indsigelsessag ved EPO. Desuden ønsker de, at der blev indsat yderligere en ugyldighedsgrund, således at patentkravenes omfang også skal kunne tages op til revision af den centrale domstol.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelse af forslaget medfører, at patentloven skal ændres. Herudover vil forslaget om etablering af en enekompetent retsinstans kunne indebære en ændring af retsplejeloven.

Forslagets bestemmelser om gebyrer vil få konsekvenser for de nationale patentmyndigheders økonomiske grundlag.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En billigere europæisk patentbeskyttelse vil særligt komme små og mellemstore virksomheder til gode, og det skønnes at et EF-patent vil have en gavnlig effekt på innovationen. Det vil styrke europæiske virksomheders konkurrenceevne og have en positiv effekt på samfundsøkonomien.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har senest været forelagt udvalget ved notat oversendt den 1. marts 2001 i forbindelse med rådsmøde (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 12. marts 2001.

9. Ændret forslag til Rådets forordning om EF-design

Resumé

Forslagets formål er at indføre et EF-design med gyldighed i hele Fællesskabet. Forslaget er baseret på direktivet om retlig beskyttelse af mønstre samt den gældende forordning om EF-varemærker. Designbeskyttelsen omfatter et produkts eller en del af et produkts udseende og kan opnås for en periode på indtil 25 år ved registrering på grundlag af en ansøgning til Harmoniseringskontoret (OHIM) i Alicante, Spanien. Ikke-registrerede design kan efter forslaget beskyttes i 3 år. På sidste rådsmøde den 30. november 2000 blev der opnået politisk enighed om forslaget bortset fra spørgsmålet om, hvilket arbejdssprog der skal anvendes i OHIM. Ifølge forslaget skal samme løsning anvendes som i EF-varemærkeforordningen, hvilket er de tre hovedsprog samt italiensk og spansk. Belgien har i forbindelse med designforordningen ønsket, at også flamsk skal indgå som arbejdssprog. De lovgivningsmæssige konsekvenser af en vedtagelse er indarbejdet i den nye designlov, som er vedtaget i indeværende Folketingssamling.

1. Baggrund og indhold

Rådet har på forslag af Kommissionen den 20. oktober 2000 fremsat et ændret forslag til forordning om EF-design, (KOM(2000)660). Forslaget er fremsat under henvisning til traktaten om oprettelsen af Det Europæiske Fællesskab artikel, 308, hvorefter forslaget skal vedtages med enstemmighed. Forslaget bygger på tidligere forslag fra 1993 og 1999.

Forordningsforslaget er udarbejdet på en sådan måde, at alle materielle bestemmelser fra direktivet om retlig beskyttelse af mønstre (98/71/EF) er indføjet i forslaget. Forslaget er ligeledes tilpasset den gældende forordning om EF-varemærker, jf. Rådets forordning (EF) nr. 40/94 af 20. december 1993.

Direktivet blev vedtaget i 1998, og medlemslandene er forpligtede til at gennemføre direktivets bestemmelser i national lovgivning senest den 28. oktober 2001. Den danske designlov, som gennemfører direktivet, blev vedtaget af Folketinget den 12. december 2000. Med den nye lov erstattes betegnelsen "mønster" med "design".

Ifølge forordningsforslaget skal EF-designsystemet administreres af Harmoniseringskontoret (OHIM) for det Indre Marked (varemærker, design og modeller) i Alicante i Spanien, der blev oprettet i forbindelse med etableringen af EF-varemærkesystemet.

På sidste rådsmøde den 30. november 2000 blev der opnået politisk enighed om indholdet i forordningsforslaget bortset fra spørgsmålet om, hvilke arbejdssprog der skal anvendes i OHIM. Ifølge forslaget kan en ansøger indsende sin ansøgning, fx på dansk, men skal i ansøgningen udpege et af de fem arbejdssprog, som herefter bliver behandlingssproget i det videre arbejde med ansøgningen. De fem arbejdssprog omfatter engelsk, fransk, tysk, italiensk og spansk. Denne løsning anvendes i varemærkeforordningen. Belgien er i dag utilfreds med, at flamsk ikke indgår som behandlingssprog.

Formålet med forordningsforslaget er at indføre en EF-designrettighed med samme retsvirkninger i alle medlemsstaterne. EF-designet har gyldighed i hele Fællesskabet og kan ikke opretholdes for enkelte EU-lande. Ved et design forstås ifølge forslaget et produkts eller en del af et produkts udseende. Det er således den særlige udformning af et produkt, der kan opnå retsbeskyttelse (designbeskyttelse). Forslaget indeholder to former for beskyttelse, henholdsvis en registreret designret, der kan give beskyttelse i indtil 25 år fra indgivelse af ansøgningen, og en ikke-registreret designret med indtil tre års varighed fra offentliggørelsen af designet. Registreringen af et EF-design giver indehaveren eneret til at forbyde tredjemand at bruge ethvert design, der giver det samme helhedsindtryk. Eneretten til det ikke-registrerede design er mindre vidtrækkende, idet rettighedshaveren kun kan forbyde en brug af det beskyttede design i de tilfælde, hvor der er tale om en kopiering af designet.

For at opnå beskyttelse skal designet være nyt og have individuel karakter. Ifølge forslaget anses et design for nyt, hvis intet identisk design er blevet offentligt tilgængeligt inden tidspunktet for indleveringen af en ansøgning om designbeskyttelse eller før offentliggørelsen af det ikke-registrerede design. Design anses som identiske, hvis deres særlige træk kun adskiller sig fra hinanden på uvæsentlige punkter. Det globale nyhedskrav er modificeret i forhold til gældende ret, idet offentliggørelsen kun er nyhedsskadelig, hvis fagkredsene inden for den pågældende sektor i Fællesskabet med rimelighed kan have fået kendskab til offentliggørelsen af designet.

Efter forslaget anses et design for at have individuel karakter, hvis det helhedsindtryk, det giver den informerede bruger, adskiller sig fra en sådan brugers helhedsindtryk af andre design, som er gjort offentligt tilgængelige.

Ifølge forslaget kan en ansøgning om EF-design efter ansøgerens eget valg indgives enten direkte til Harmoniseringskontoret eller til en medlemsstats centrale myndighed for industriel ejendomsret, hvilket i Danmark vil sige Patent- og Varemærkestyrelsen. Indgives en ansøgning om EF-design til Patent- og Varemærkestyrelsen, skal den videresendes inden 2 uger til Harmoniseringskontoret. Der kan pålægges et gebyr for ekspeditionen, som dog ikke må overstige de administrative omkostninger, der er forbundet hermed.

Harmoniseringskontoret skal ifølge forslaget foretage en meget begrænset prøvelse af et designs registrerbarhed. Et design kan kun registreres, hvis det vedrører udformningen af et produkt eller en del af et produkt, og det ikke strider mod offentlig orden eller sædelighed. Efter registreringen kan enhver fysisk eller juridisk person fremsætte begæring til Harmoniseringskontoret om, at EF-designet erklæres ugyldigt. Efter forslaget skal der udpeges særlige EF-designdomstole i alle medlemsstaterne med kompetence til at påkende gyldigheds- og krænkelssager vedrørende EF-design.

Retten til et EF-design tilkommer som udgangspunkt ophavsmanden til designet. Dette udgangspunkt fraviges imidlertid, hvis der er tale om et ansættelsesforhold, medmindre parterne har fastsat andet ved aftale.

Forslaget indeholder en overgangsbestemmelse for reservedele, hvorefter der indtil videre ikke kan erhverves EF-designret til en reservedel, fx en forskærm, der indgår i et sammensat produkt (fx en bil), når reservedelens udseende er afhængig af det sammensatte produkts udseende ("must match"). Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med designdirektivet, hvor det blev besluttet, at spørgsmålet om designbeskyttelse af reservedele først skal løses endeligt, når Kommissionen har foretaget høringer og undersøgelser

vedrørende dette spørgsmål. Kommissionens undersøgelser skal være afsluttet senest tre år efter direktivets gennemførelsesdato, det vil sige den 28. oktober 2004. Efter direktivet har Kommissionen pligt til at fremsætte et ændringsforslag senest den 28. oktober 2005. Kommissionen skal fremsætte et tilsvarende forslag i medfør af forordningen.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet støtter vedtagelsen af forslaget til designforordningen.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke berørt spørgsmålet om nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

De danske regler om mønstre findes i lovbekendtgørelse nr. 251 af 17. april 1989. Loven er senere på nogle mindre væsentlige punkter ændret ved lov nr. 130 af 26. februar 1992, lov nr. 972 af 17. december 1997 og lov nr. 412 af 31. maj 2000. Endvidere findes bekendtgørelse nr. 377 af 19. juni 1998 om ansøgning og registrering af mønstre.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring den 31. oktober 2000 hos følgende:

Advokatrådet, Akademiet for de skønne kunster, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, AUTIG Autobranchens Handels- & Industriforening i Danmark, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Design Center, Danske Arkitekters Landsforbund, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Dansk Forening til fremme af Opfindelser, Dansk Industri, Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Teknologisk Institut, De Danske Patentagenters Forening, Det Danske Handelskammer, Det Rådgivende Udvalg for Industriel Ejendomsret, Foreningen Danske Designere, Håndværksrådet, Ingeniørforbundet i Danmark, Ingeniørforeningen i Danmark, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, LEGO Holding A/S, NOVO Nordisk A/S og Teknologirådet.

Der er bred opbakning til dansk tilslutning til forordningsforslaget. Sprogspørgsmålet har imidlertid ikke været særligt behandlet under høringen.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Designloven tager højde for de tilpasninger, som må anses nødvendige i forbindelse med forordningsforslagets vedtagelse

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det anses som en fordel for danske virksomheder, at der indføres et EF-design med samme retsvirkninger i hele Fællesskabet. Det er samtidig en fordel, at virksomhederne ikke skal indgive en ansøgning i hvert enkelt medlemsland.

Forslaget forventes at have en positiv samfundsøkonomisk effekt.

1. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 10. marts og 18. maj 2000 til orientering og den 17. november 2000 til forhandlingsoplæg.

10. Parallelimport af mærkevarer

Resumé

I en dom fra juli 1998 fastslog EF-Domstolen, at parallelimport af mærkevarer fra lande uden for EØS kan forhindres af mærkeindehaveren. Dommen har givet anledning til debat, og flere lande, herunder Danmark og Sverige, har udtrykt ønske om at ændre den fastslåede retstilstand, således at parallelimport fra lande uden for EØS tillades. Kommissionen meddelte på rådsmødet den 25. maj 2000, at den nuværende retstilstand bør opretholdes, og at Kommissionen ikke påtænkte at foretage sig videre. Danmark har analyseret dommens konsekvenser, hvoraf fremgår, at parallelimport styrker konkurrencen i Danmark og formentlig fører til lavere priser til gavn for forbrugerne. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere de lovgivningsmæssige konsekvenser af en ændring, så parallelimport af mærkevare tillades fra lande uden for EØS.

1. Baggrund og indhold

Silhouette-dommen

EF-Domstolen fastslog i den såkaldte Silhouette-sag (sag C-355/96) fra juli 1998, at varemærkedirektivets art. 7 betyder, at parallelimport af mærkevarer fra lande uden for EØS kan forhindres af mærkeindehaveren. Dette er en væsentlig ændring af den hidtidige retstilstand i en række lande, bl.a. Danmark og Sverige.

Sagen drejede sig om parallelimport af et parti solbriller af mærket Silhouette fra Bulgarien til Østrig. I dens afgørelse fastslog domstolen, at indehaveren af varemærket Silhouette kunne forhindre parallelimporten til Østrig, da det pågældende parti varer var bragt på markedet uden for EØS-området. Det fremgår af dommen, at varer bragt på markedet inden for EØS-området frit kan cirkulere mellem medlemslandene og dermed også gøres til genstand for parallelimport inden for EØS-området.

Konsumptionsprincippet

Parallelimport inden for EØS-området omtales som "regional konsumtion", hvorimod parallelimport fra andre lande, fx Rusland, til EØS omtales som "global konsumtion".

"Konsumtion" betyder, at mærkeindehaveren ikke kan bruge sin varemærkeregistrering til at forhindre den videre omsætning af den pågældende vare, når mærkeindehaveren selv eller en anden med indehaverens samtykke har bragt varen i omsætning, fx ved salg til tredjemand. Tredjemand kan således frit videresælge varen, uanset at der er knyttet et varemærke til varen. Det gælder også videresalg til andre lande i EØS, hvor varemærket er registreret. Hvis varen er solgt i Danmark og senere sælges videre til Tyskland, kan mærkeindehaveren heller ikke forhindre, at den pågældende vare vender tilbage til det danske marked. Hvis det drejede sig om en vare, fx en efterligning, som ikke er bragt i omsætning af mærkeindehaveren, vil indehaveren altid kunne standse varen.

Sælger mærkeindehaveren varen på et marked uden for EØS, kan mærkeindehaveren bruge sin varemærkeret til at forhindre, at varen importeres til et EØS-land, herunder til Danmark. Er varen fx solgt i Rusland af mærkeindehaveren til en pris, der er lavere end i Danmark på grund af det lavere prisniveau på det russiske marked, har tredjemand principielt mulighed for at købe varen i Rusland og sælge den med fortjeneste i Danmark. Denne form for parallelimport kan mærkeindehaveren imidlertid forhindre efter de gældende regler, som kun tillader regional konsumtion.

Erhvervsministeriets analyse

Erhvervsministeriet har udarbejdet en analyse af konsekvenserne af Silhouette-dommen for det danske marked. Den danske analyse af de økonomiske konsekvenser af parallelimport viser, at parallelimport styrker konkurrencen i Danmark og formentlig fører til lavere priser til gavn for forbrugerne. Undersøgelsen viser samtidig, at danske varemærkeproducenter kun i ringe grad bliver udsat for parallelimport. Det vil derfor være samfundsøkonomisk fordelagtigt for Danmark at tillade fri parallelimport for mærkevarer.

Omvendt viser analysen, at konklusionerne på varemærkeområdet ikke automatisk kan udstrækkes til andre eneretsområder. Fri parallelimport af patentbeskyttede produkter kan nemlig føre til, at virksomhederne forsker og udvikler mindre.

Behandling på tidligere rådsmøder

Rådet havde den 24. september 1998 en indledende drøftelse af konsekvenserne af Domstolens afgørelse. Konklusionen på rådsmødet blev, at spørgsmålet først skulle tages op i rådet igen efter offentliggørelsen af en analyse af dommens konsekvenser for det europæiske marked.

Kommissionens analyse forelå umiddelbart før rådsmødet den 25. februar 1999. På rådsmødet redegjorde Kommissionen for analysens konklusioner, som viser, at en bevarelse af den nugældende retstilstand generelt vil være til gavn for europæisk erhvervsliv, mens en øget adgang til parallelimport omvendt vil skabe øget konkurrence og lavere priser især for forbrugsgoder. Der var på mødet enighed om, at det var nødvendigt at have tid til at analysere rapporten, før der kunne tages en fornyet drøftelse af emnet i rådet.

Kommissionen har afholdt en offentlig høring i Bruxelles den 28. april 1999, hvor interesseorganisationerne fik mulighed for at komme med deres kommentarer og holdninger. På rådsmødet den 21. juni 1999 orienterede Kommissionen om resultaterne af denne høring.

På rådsmødet den 7. december 1999 blev der nedsat en arbejdsgruppe med det formål at drøfte, hvorvidt de nuværende regler burde ændres.

På rådsmødet den 25. maj 2000 meddelte Kommissionen, at den på baggrund af de foreliggende analyser og resultatet af drøftelserne i arbejdsgruppen ikke kunne støtte en ændring af den gældende retstilstand om regional konsumtion.

På rådsmødet den 12. marts 2001 blev sagen kort nævnt under frokosten, hvor formandskabet fastholdt betydningen af adgangen til parallelimport på varemærkeområdet.

Drøftelserne på det uformelle rådsmøde i Lund den 27.-28. april 2001 viste, at der fortsat er uenighed blandt medlemslandene om spørgsmålet vedrørende parallelimport af mærkevarer. Konklusionen på mødet blev, at drøftelserne skal fortsætte.

2. Europa-Parlamentets holdning

Det retlige udvalg under Europa-Parlamentet har i et udkast til rapport af 15. februar 2001 udtalt sig til fordel for indførelse af international konsumtion.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke på nuværende tidspunkt taget stilling til spørgsmålet om nærhed og proportionalitet.

4. Gældende dansk ret

Bestemmelserne om varemærker findes i lov nr. 341 af 6. juni 1991, jf. lovbekendtgørelse nr. 162 af 21 februar 1997.

5. Høring

Erhvervsministeriets analyse har været sendt til høring hos de berørte brancher og interesseorganisationer i forsommeren 1999.

Forbrugerrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd samt **Parallelimportørforeningen** er positive over for en generel udvidelse af mulighederne for parallelimport for alle immaterielle rettigheder, fx ved at arbejde for global konsumtion af varemærker, patenter, design, etc. Desuden vil **Det Danske Handelskammer** ikke

være afvisende over for global konsumtion af varemærker, såfremt der ikke kan konstateres offen tlig priskontrol på de relevante internationale markeder. Det vil der i praksis næppe være, bortset fra markedet for lægemidler.

Lægemedelindustriforeningen (LiF) og **Dansk Industri** er derimod klart imod global konsumtion på varemærkeområdet, idet man er bekymret for, at det vil undergrave mulighederne for at opretholde regional konsumtion for patenter. LiF påpeger, at der er gode samfundsøkonomiske argumenter for at begrænse parallel-import for patenter, idet global konsumtion på patentområdet kan ramme forskning og udvikling.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere de lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

På grundlag af Erhvervsministeriets analyse er det vurderingen, at global konsumtion på varemærkeområdet generelt vil have positive samfundsmæssige konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været nævnt til orientering på udvalgets møder den 18. september 1998, 19. februar, 18. juni og 3. december 1999 samt 18. maj 2000.

11. Resultattavlen for Det Indre Marked, nr. 8

Resumé

Som en del af Handlingsplanen for Det Indre Marked blev det besluttet, at Kommissionen hvert halve år skal udarbejde en resultattavle, som gør status over effektiviteten og implementeringen af det indre marked.

På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30.-31. maj 2001 forventes det, at Kommissionen vil præsentere resultattavlens 8. udgave. Den 8. udgave af Resultattavlen foreligger endnu ikke.

1. Baggrund og indhold

Det Europæiske Råd vedtog i Amsterdam den 16.-17. juni 1997 Handlingsplanen for Det Indre Marked. Formålet med handlingsplanen var at forbedre gennemførelsen og effektiviteten af Det Indre Marked. Med henblik på at gøre status udarbejder Kommissionen hvert halve år en resultattavle.

Den 7. udgave af resultattavlen udkom i november 2000. Den 8. udgave foreligger endnu ikke. På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30.-31. maj 2001 forventes det, at Kommissionen vil præsentere resultattavlens 8. udgave.

Det forventes, at Resultattavlen nr. 8 bl.a. vil indeholde følgende afsnit:

A. Resultater fra en europæisk prissammenligningsanalyse

Kommissionen har gennemført en prisanalyse af detailhandelsvarer i Europa. Det forventes, at Resultattavlen nr. 8 vil offentliggøre resultater heraf for ferskvarer og elektronikvarer.

B. Det indre markeds lovgivningsmæssige ramme

- Gennemførelse af indre markeds direktiverne i national ret
- Særligt afsnit om implementering af indre markeds direktiver på miljøområdet
- Fremgang i standardiseringen

C. Overvågning af Strategien for det indre marked

1. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen forventes ikke at vurdere sagen i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

1. Gældende dansk ret

Resultattavlen berører ikke i sig selv dansk lovgivning.

4. Høring

Resultattavlen har ikke været i høring, da den ikke er modtaget.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Sagen skønnes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen skønnes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Europaudvalget har ikke tidligere været orienteret om Resultattavlen nr. 8. Europaudvalget blev på mødet den 24. november 2000 orienteret om Resultattavlen nr. 7.

12. Meddelelse fra Kommissionen om Evaluering af strategien for det indre marked - 2001, KOM(2001)198

Resumé

Kommissionen fremlagde 11. april 2001 den anden meddelelse om evaluering af Strategien for det indre marked - 2001, KOM(2001)198. Evalueringen gør status over, hvor langt man er kommet med indre markeds initiativerne, herunder hvilke aktioner, der er forsinkede i forhold til de fastsatte tidsfrister. Kommissionen opregner nye forslag til initiativer og udpeger derudover de initiativer, som har højest prioritet.

I forhold til den oprindelige strategi og den første evaluering er den anden evaluering mere fokuseret med klarere prioriteter og færre aktioner. De initiativer, der medtages i evalueringen, tager bl.a. udgangspunkt i de prioriteringer vedrørende strukturreformer, som er fastsat i de overordnede økonomiske retningslinier, den årlige Cardiff-rapport om økonomiske strukturreformer samt konklusionerne fra Det Europæiske Råds møder i Lissabon og Stockholm.

I evalueringen udtrykker Kommissionen skuffelse over, at det går mere langsomt, end forudset, med at få vedtaget de planlagte forslag. Ud af de 36 forslag, som efter planen skulle have været vedtaget inden udgangen af juni 2001, forventes kun 20 vedtaget.

Kommissionen peger også på, at en for stor del af indre markeds direktiverne ikke gennemføres til tiden i medlemsstaterne. Kommissionen opfordrer til, at medlemsstaterne halverer deres gennemførelsesunderskud senest i december 2001, og at underskuddet højst er på 1,5 pct. i foråret 2002.

På rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 30.-31. maj 2001 forventes det, at Kommissionen vil præsentere evalueringen, og at rådet vil vedtage konklusioner herom.

Evalueringen af strategien har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser. Eventuelle lovgivningsmæssige konsekvenser må vurderes i forbindelse med de enkelte konkrete initiativer.

1. Baggrund og indhold

Strategien for EU's Indre Marked, KOM (1999) 624, blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 10.-11. december 1999. Strategien indeholder langsigtede, strategiske mål samt målrettede aktioner med tidsfrister for, hvornår disse skal være gennemført.

Kommissionen skal én gang årligt evaluere og tilpasse strategien. Dette skal ske i overensstemmelse med bl.a. de prioriteringer vedrørende strukturreformer, som er fastsat i de overordnede økonomiske retningslinier, den årlige Cardiff-rapport om økonomiske strukturreformer samt konklusionerne fra Det Europæiske Råds møder i Lissabon og Stockholm.

Kommissionen fremlagde den første evaluering af Strategien for EU's Indre Marked, KOM (2000) 257, i maj 2000. Den 11. april 2001 fremlagde Kommissionen den anden meddelelse om evaluering af Strategien for det indre marked - 2001, KOM(2001)198.

Evalueringerne gør status over, hvor langt man er kommet med de målrettede aktioner, herunder hvilke aktioner, der er forsinkede i forhold til de fastsatte tidsfrister. Der opregnes nye forslag til aktioner, og Kommissionen udpeger derudover de aktioner, som har højest prioritet.

I forhold til den oprindelige strategi og den første evaluering er den anden evaluering mere fokuseret med klarere prioriteter og færre aktioner.

I den anden evaluering udtrykker Kommissionen skuffelse over, at det går mere langsomt, end forudset, med at få vedtaget de planlagte forslag. Ud af de 36 forslag, som efter planen skulle have været vedtaget inden udgangen af juni 2001, forventes kun 20 vedtaget.

Kommissionen peger også på, at en for stor del af indre markeds direktiverne ikke gennemføres til tiden i medlemsstaterne. Kommissionen opfordrer til, at medlemsstaterne halverer deres gennemførelsesunderskud senest i december 2001, og at underskuddet højst er på 1,5 pct. i foråret 2002.

Kommissionen lægger vægt på, at de grundlæggende indre markeds mekanismer fungerer effektivt. Det gælder bl.a. standardisering og gensidig anerkendelse.

Evalueringen af strategien fokuserer på områder, der har betydning for EU's konkurrenceevne og innovation. Det drejer sig bl.a. om: mere konkurrence i sektorer som transport og forsyningsvirksomheder, integreret marked for kapital og finansielle tjenesteydelser, gennemførelse af et indre marked for servicesektoren, modernisering af reglerne om offentlige indkøb, reform af EU's konkurrenceregler samt reduktion og omdirigering af statsstøtten til mindre konkurrenceforvridende former for støtte. Kommissionen prioriterer videre en hurtig vedtagelse af EF-patentet samt udarbejdelsen af strategier for bioteknologi og for enklere lovgivning.

Desuden lægger Kommissionen vægt på arbejdet med at integrere miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i indre markeds politikken, at øge forbrugernes tillid til det indre marked, herunder til grænseoverskridende e-handel og til fødevarer samt at udforme effektive forbruger-klageordninger, bl.a. udenrettlige tvistbilæggelsesordninger. Endelig finder Kommissionen det vigtigt at bistå ansøgerlandene med at blive i stand til at anvende reglerne i praksis.

Kommissionen nævner, at der i tilknytning til strategien vil blive udarbejdet indikatorer, så det bliver muligt at måle, hvor langt man er nået i forhold til de opstillede mål.

Formandskabet har fremlagt forslag til rådskonklusioner om evalueringen af strategien. Forslaget giver generelt sin støtte til Kommissionens evaluering, herunder til de fastsatte prioriteter og til Kommissionens bekymring over, at mange retsakter ikke vedtages til den fastsatte tidsfrist.

Europa Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om evalueringen.

På rådsmødet (indre marked, forbruger og turisme) den 30.-31. maj 2001 forventes Kommissionen at præsentere sin evaluering af strategien. Derudover forventes Rådet at vedtage rådskonklusioner.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen udtaler sig ikke om nærheds- og proportionalitetsprincippet i evalueringen.

3. Gældende dansk ret

Evalueringen af strategien berører ikke i sig selv dansk ret.

4. Høring

Evalueringen har været i høring i Specialudvalget for tekniske handelshindringer.

Dansk Industri (DI) kan fuldt ud tilslutte sig Kommissionens konklusioner, hvor der lægges stor vægt på alle parter engagement for at fastholde dynamikken og sikre, at det indre markeds fundament står stærkt.

Basale områder som gensidig anerkendelse, overensstemmelsesvurdering, øget markedskontrol og fuld gennemførelse og håndhævelse af gældende fællesskabsret bør efter DI's opfattelse fortsat have stor opmærksomhed, især i lyset af udvidelsen. DI undrer sig derfor over, at aktioner til sikring heraf ikke er anført som prioriterede aktioner.

DI finder det positivt, at der regelmæssigt foretages en evaluering af strategien, men at det er skuffende, at kun 56 pct. af de målrettede aktioner vil kunne gennemføres inden for den fastsatte tidsfrist (1. juni 2001). DI opfordrer til, at alle, herunder især medlemsstaterne, bidrager konstruktivt til at gennemføre en væsentlig større del af de aktioner, der er nødvendige for at få et mere velfungerende indre marked.

DSB har vedrørende reformerne for transportsektorerne samt specifikt på jernbanetransportområdet nævnt, at man generelt kan bakke op om tiltagene. Det drejer sig bl.a. om behovet for at introducere initiativer til at effektivisere, øge konkurrenceevnen og overvåge udviklingen og markedsvilkårene på transportområdet. Den omtalte infrastrukturpakke vurderes at være et godt redskab til at opnå sådanne mål i jernbanesektoren.

Kommissionen forventes at fremsætte forslag om åbning af national godstransport og international personbefordring, som vil tage hensyn til sikkerhedsmæssige og driftkompatibilitets aspekter m.v. Dette kan DSB fuldt ud tilslutte sig.

Vedrørende offentlige indkøb på jernbaneområdet henviser DSB til de forskellige vilkår, der ydes offentlige ordregivere og private virksomheder. DSB anbefaler, at disse forskelligheder minimeres, herunder at udbudsværktøjerne for offentlige virksomheder gøres mindre ressourcekrævende. DSB ser endvidere frem til, at der senest i 2003 skal være indført e-udbud i EU.

FTF er skuffet over resultatet af gennemførelsen af retsakterne samtidig med, at FTF finder det vigtigt, at initiativerne gennearbejdes grundigt frem for, at der sker en forhastet behandling med deraf følgende konsekvenser for kvaliteten.

FTF er tilhænger af, at en lang række af resultaterne for det indre marked, opnås ved øget gennemsigtighed og transparens på forskellige områder frem for, at der sker en ensretning. Som eksempel nævner FTF, at det er værdifuldt, at der skabes gennemsigtighed og transparens i forhold til de forskellige medlemsstaters uddannelser, for eksempel via etablering af databaser.

I forbindelse med revisionen af reglerne om offentlige indkøb af vare- og tjenesteydelser m.v. finder FTF, at det er af største nødvendighed, at det bliver muligt at stille krav vedrørende miljø, arbejdsmiljø og sociale hensyn. FTF mener herunder, at der bør udarbejdes en vejledning om, hvordan hensyn til miljø/arbejdsmiljø og sociale hensyn indbygges i offentlige kontrakter.

LO fremfører, at man bør overveje, om det overhovedet er realistisk at gennemføre den række af initiativer, som stilles op. LO nævner i den forbindelse, at medlemsstaterne allerede har problemer med at gennemføre de hidtidige beslutninger i national lovgivning, og at det bliver endnu sværere for ansøgerlandene, som skal gennemføre både de vedtagne forslag og de nye.

Af mere konkrete bemærkninger nævner LO, at der i evalueringen fokuseres meget på erhvervslivets interesser og kun i mindre grad på andre interessegruppers behov. LO nævner konkret nødvendigheden af at tage de sociale aspekter med i vurderingen af EU-forslag. LO er herunder tilfreds med, at Kommissionen erkender, at udkastet til meddelelsen om udbud og sociale vilkår burde være fremlagt tidligere.

Om service-området peger LO på, at der er udbredt modstand mod udliciteringer af ydelser som sundhed og uddannelse. LO nævner endelig spørgsmålet om harmonisering af sociale ydelser, og henviser i den forbindelse til drøftelserne om revisionen af forordning 1408, ligesom LO peger på, at arbejdsmarkedspensioner ikke bør omfattes heraf.

Post Danmark ser positivt på, at revisionen af EUs udbudsdirektiver opprioriteres. Vedrørende e-udbud ønsker Post Danmark imidlertid udtrykkeligt at gøre opmærksom på, at indførelsen af e-udbud - i den form som forslaget omhandler - ikke blot tilnærmelsesvist indebærer en tilstrækkelig modernisering af reglerne vedrørende offentlige udbud.

Post Danmark er af den opfattelse, at ordregivende myndigheder - på lige fod med alle andre virksomheder - kan benytte sig af elektroniske B2B markedspladser, herunder de konkurrencefremmende købs- og salgsmetoder, disse indeholder, som fx auktioner. Dette er ikke muligt efter de gældende direktiver eller med det foreliggende forslag.

Adgang til at benytte elektroniske B2B-markedspladser vil efter Post Danmarks overbevisning fuldt ud tilgodese de hensyn, der ligger bag reglerne om offentligt udbud. Samtidig vil denne adgang give virksomheder, som Post Danmark - der både er en ordregivende myndighed pålagt public service forpligtelser og en kommerciel virksomhed - mulighed for at konkurrere på lige vilkår med andre aktører, der ikke er ordregivende myndigheder, og derfor ikke skal gennemføre udbudsprocedurer.

Post Danmark foreslår i den forbindelse at indføre en certificeringsordning således, at sådanne markedspladser, der servicerer ordregivende myndigheder, kan certificeres som "E-procurement" markedspladser ved at opfylde retningslinier fastsat af Kommissionen eller af nationale udbudsmyndigheder. Indkøb via sådanne certificerede markedspladser skulle herefter per se antages at leve op til kravene i udbudsdirektiverne.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Evalueringen af strategien har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Eventuelle lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser må vurderes i forbindelse med de enkelte konkrete initiativer.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En samlet og opdateret strategi for EU's indre marked sætter fokus på nødvendigheden af at sikre en hurtig og effektiv gennemførelse af det indre marked til gavn for EU-landenes økonomier og beskæftigelse.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Evalueringen af strategien for EU's indre marked - 2001 har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Evalueringen af strategien for 2000 blev forelagt Europaudvalget i forbindelse med forelæggelsen af dagsordenen for rådsmødet (indre marked) den 25. maj 2000 samt ved grundnotat oversendt til udvalget den 4. juli 2000.

13. Fælles arbejdsprogram fra tre formandskaber (Sverige, Belgien og Spanien)

Resumé

I 1997 introducerede de tre formandskaber Luxembourg, Storbritannien og Østrig et nyt arbejdsredskab for planlægning, strategi og kontinuitet for arbejdet i Rådet (Indre Marked), nemlig det fælles arbejdsprogram. De efterfølgende formandskaber har herefter præsenteret deres fælles arbejdsprogrammer. De rullende arbejdsprogrammer beskriver formandskabernes prioriteringer og tidsplan er for gennemførelse af initiativerne.

Arbejdsprogrammet for de tre formandskaber Sverige, Belgien og Spanien foreligger endnu ikke, men forventes offentliggjort om kort tid.

Formandskabernes arbejdsprogram har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

I 1997 introducerede de tre formandskaber Luxembourg, Storbritannien og Østrig et nyt arbejdsredskab for planlægning, strategi og kontinuitet for arbejdet i Rådet (Indre Marked), nemlig det fælles arbejdsprogram. De efterfølgende formandskaber har herefter præsenteret deres fælles arbejdsprogrammer. De rullende arbejdsprogrammer beskriver formandskabernes prioriteringer og tidsplan er for gennemførelse af initiativerne.

Arbejdsprogrammet for de tre formandskaber Sverige, Belgien og Spanien foreligger endnu ikke, men forventes offentliggjort om kort tid.

Det forrige arbejdsprogram (Frankrig, Sverige og Belgien) havde som de vigtigste prioriteter:

- Konkrete fordele for borgere, forbrugere og virksomheder i det indre marked, herunder styrkelse af forbrugernes stilling i det indre marked. Formandskaberne ser den nye sammensætning af Rådet (Indre Marked, Forbrugere og Turisme) som et udtryk for sammenhængen mellem udviklingen af det indre marked og forbrugernes interesser. Derudover har det svenske formandskab afholdt et uformelt rådsmøde mellem ministrene for det indre marked og forbrugerministrene.
- Den økonomiske reformproces, herunder udvikling af bæredygtig vækst og beskæftigelse.
- Integration af miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i indre markeds politikken.
- Forbedring af lovgivningsmæssige og administrative rammer, herunder at mindske administrative byrder for små og mellemstore virksomheder.

Af væsentlige konkrete lovgivningsinitiativer nævnte formandskaberne bl.a. offentlige indkøb, EF-patentet, eEurope-handlingsplanen, fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, fødevarer, produktsikkerhed, herunder legetøj, samt parallelimport. Endvidere lagde de tre formandskaber vægt på forbedring af gennemførelsen af indre markeds lovgivningen, standardisering og gensidig anerkendelse.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der blev ikke i det forrige arbejdsprogram taget stilling til spørgsmålet om nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Det fælles arbejdsprogram berører ikke i sig selv dansk lovgivning.

4. Høring

Arbejdsprogrammet foreligger endnu ikke og har derfor ikke været i høring.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Arbejdsprogrammet vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Arbejdsprogrammet vil ikke i sig selv have samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Det fælles arbejdsprogram for formandskaberne Sverige, Belgien og Spanien har ikke tidligere været forelagt for Europaudvalget.

14. Strategi for integration af miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i indre markeds politikker - Rapport til det Europæiske råd

Resumé

Strategien skal udgøre bidraget fra rådet for indre marked, forbrugerspørgsmål og turisme til anmodningen fra Det Europæiske Råd i Helsinki om at fremsende strategier for integration af miljø og bæredygtig udvikling til Det Europæiske Råd i Göteborg i juni 2001.

Strategien skal løse konflikter og skabe synergier mellem de to politikområder – det indre marked og integration af miljø. Der er peget på en række konkrete instrumenter for integration og opstillet mål, foranstaltninger og indikatorer for hvert instrument.

Blandt instrumenterne kan nævnes effektiv gennemførelse af fællesskabslovgivningen, en effektiv og passende lovgivningsmæssig ramme, direktiv 98/34 om meddelelser af udkast til tekniske forskrifter, princippet om gensidig anerkendelse: artikel 28 til 30, standardisering, integreret produktpolitik (IPP), offentlige indkøb, EF-miljømærke, fremme af forbrugernes miljøbevidsthed og kendskab, afgifter, statsstøtte, miljøaftaler og markedsorienterede foranstaltninger samt kemikaliestrategien. Det foreslås, at strategien revideres senest ved udgangen af 2002. Revisionen skal endvidere koordineres med processen om bæredygtig udvikling, som skal vedtaget i Göteborg i Juni 2001.

Formandskabets udkast til konklusioner har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

Udkastet til strategi skal udgøre bidrag fra rådet (indre marked, forbrugerspørgsmål og turisme) til anmodningen fra Det Europæiske Råd i Helsinki om at fremsende strategier for integration af miljø og bæredygtig udvikling til Det Europæiske Råd i Göteborg i juni 2001.

Der er allerede enighed i Rådet om, at der ikke nødvendigvis er en konflikt mellem et højt miljøbeskyttelsesniveau og fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser. Men stigende økonomiske aktivitet kan imidlertid føre til øget pres på ressourcerne. Medlemsstaterne og Kommissionen skal derfor sikre sammenhæng og konsekvens mellem politikkerne for økonomisk udvikling og miljøbeskyttelse, hvilket vil give borgerne klare fordele. Der skal gøres en aktiv indsats for at udvikle synergier mellem de to politikområder.

Det overordnede mål for indre markedspolitikken er fortsat at fjerne hindringer for fri bevægelighed af varer, personer, tjenesteydelser og kapital. Denne brede ramme er fastsat af Det Europæiske Råd i Lissabon og Stockholm og i konklusionerne (det indre marked, forbrugerpolitik og turisme) om de økonomiske reformer efter Cardiff. Det grundlæggende krav om integration af miljøbeskyttelse i Fællesskabets politikker og aktiviteter findes i EF-traktatens artikel 6.

De fælles miljømål, som findes i det 6. miljøhandlingsprogram og strategien for bæredygtig udvikling, som forelægges Det Europæiske Råd i Göteborg vil danne grundlag for fastlæggelse af et højt miljøbeskyttelsesniveau i EU.

Målet for strategien er at kombinere de to sæt af politiske mål, at den videre udvikling af det indre marked tager højde hensyn til behovet for at integrere miljøbeskyttelse og at fremme social samhørighed og økonomisk vækst.

Ifølge strategien skal principperne om subsidiaritet og proportionalitet hele tiden have sig i mente og at Fællesskabets miljøpolitik skal bygge på forsigtighedsprincippet, princippet om forebyggende indsats og princippet om, at forurenere betaler jf. traktatens artikel 174. Der skal endvidere tages hensyn til erhvervslivets konkurrenceevne og især små og mellemstore virksomheder.

Begrebet "integreret produktpolitik" (IPP) involverer nogle af instrumenterne og skal derfor betragtes som en general ramme og bør indgå i det fremtidige arbejde med at udmønte strategien.

Effektiv gennemførelse af fællesskabslovgivningen

Der skal sigtes mod, at der på Det Europæiske Råds møde i 2002 som foreløbigt mål er blevet gennemført 98,5 pct. af direktiverne. Resultattavlen for det indre marked bør anvendes som overvågningsværktøj og der bør løbende offentliggøres oplysninger om gennemførelsen af miljølovgivning. Indikator vil være de enkelte landes efterslæb i gennemførelsen af lovgivning en på det indre marked, navnlig på miljøområdet.

En effektiv og passende lovgivningsmæssig ramme

Kommissionens kommende strategi for bedre og enkle lovgivningsmæssige rammer bør omfatte bestemmelser om en konsekvensanalyse for at sikre passende vurdering af økonomiske og miljømæssige virkninger. Rammerne for forbedret regulering skal anvendes som instrument i den videre udvikling af miljøintegration og bæredygtig udvikling.

Kommissionen og medlemsstaterne skal overveje, hvordan miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling bedst kan integreres i den generelle lovgivningsmæssige ramme.

Notifikation af udkast til tekniske reguleringer under direktiv 98/34

Notificerede forslag inden for miljøområdet skal følges nøje af Kommissionen for at identificere behovet for harmonisering eller andre tiltag på et tidligt tidspunkt. Kommissionen skal på basis af notificerede forslag til nye nationale reguleringer lave en analyse af, hvor miljøproblemer afspejles i nationale reguleringer, og hvor der er behov for harmoniserede tiltag for at sikre både det indre markeds funktion og et højt niveau for miljøbeskyttelse. Indikator er antallet og arten af nationale miljøforanstaltninger på miljøområdet, der meddeles.

Princippet om gensidig anerkendelse: artikel 28 til 30

Medlemsstaterne bør sikre en effektiv anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse og samtidig med opretholde et højt niveau for miljøbeskyttelse. Potentielle konflikter mellem princippet om gensidig anerkendelse og beskyttelse af miljøet kan måles ved antal og karakteren af meddelelser. Kommissionen bør også følge op på, om gensidig anerkendelse er brugt i meddelelserne og underrette rådet.

Standardisering

Ny metode kan være et hensigtsmæssigt instrument i forbindelser med miljøkrav. Miljøaspekter bør hyppigere indrages i standardiseringsarbejdet. For inkorporering af miljøhensyn i standarder er det nødvendigt at have en balanceret repræsentation i standardiseringsprocessen og input fra såvel europæiske som nationale miljøinstanser. Øget brug af mandater til standardiseringsarbejdet på miljøområdet bør fremmes og det skal sikres at miljøhensyn er tilstrækkelig repræsenteret i standardiseringsprocessen. Indikator er antallet af standarder med miljøkrav og antallet af standarder, der er udviklet efter høring af miljøinstanser.

IPP- integreret produktpolitik

IPP bør udvikles som en nyttig ramme for det videre arbejde med at forene de politiske mål og instrumenter om miljø og det indre marked fx i forbindelse med revision af lovgivningen om det indre marked. Rådet bør i tæt samarbejde med Kommissionen regelmæssigt vurdere den praktiske anvendelse af IPP tilgangen i det indre marked.

Offentlige udbud

Offentlige indkøbere bør opfordres til at fremme brugen af miljøvenlige produkter. Rådet og medlemsstaterne bør tilskynde til, at miljøhensyn kommer til at spille en rolle i forbindelse med offentlige indkøb. Et vigtigt grundlag for definitionen af, hvilke hensyn som skal tages i betragtning, er Kommissionens fortolkende meddelelse. Kommissionen skal regelmæssigt underrette Rådet om gennemførelsen og virkningerne af meddelelsen, når den er offentliggjort. Indikator er antallet og arten af offentlige udbud, hvor der indgår miljøhensyn, som er meddelt Kommissionen.

Kemikaliestrategien

Indførelse af en effektiv kemikaliestrategi, som sikrer et højt beskyttelsesniveau for menneskers sundhed og miljøet, samtidig med at en effektiv konkurrence bibeholdes på det indre marked og industriel konkurrenceevne, skal sikres. Rådet vil også i fremtiden følge arbejdet med forskellige aspekter af kemikaliestrategien med stor interesse.

Miljømærkning

Det overordnede mål bør være at have én EF-ordning og øge antallet af miljømærkede produkter på det indre marked. Ordningen bør sigte mod øget markedssætte inden for et stadig større udvalg af produktgrupper. Målet skal være at nå en kritisk mængde produktgrupper, der er tilstrækkelig stor til at tiltrække forbrugere, handlende og virksomheder. Kommissionen bør med hjælp fra medlemsstaterne overvåge udviklingen og indsamle oplysninger og holde Rådet orienteret om, i hvor høj grad mærket vinder indpas blandt virksomhederne på markedet. Indikatorer er, hvor mange virksomheder, der er involveret i tildeling, antallet af produkter samt produktgrupper, som bliver tildelt EF-miljømærket.

Forbrugeropmærksomhed og information

Medlemsstaterne og Kommissionen skal fremme øget forbrugerbevidsthed og viden om et bæredygtigt forbrug og en bæredygtig livsstil. Medlemsstaterne skal underrette Kommissionen om initiativer. Ved at tilskynde fabrikanter og detailhandlere til at anvende standardiseret deklaration og mærkning, kan der skabes bedre adgang til pålidelig information. Indikatorer er, budgetter afsat til, antallet og arten af medlemsstatsinitiativer for at øge forbrugerens bevidsthed og viden og bæredygtigt forbrug og livsstil.

Afgifter

ECOFIN's anbefalede omkostningseffektive markedsbaserede instrumenter til at nedbringe forurening i en rapport om miljø og bæredygtig udvikling til topmødet i Nice. Disse instrumenter bør være hovedkomponent i enhver general politik, der vil integrere miljøspørgsmål i de økonomiske politikker og sikre bæredygtig udvikling.

Statsstøtte

Al statsstøtte, som gives efter Kommissionens rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse, skal gives til miljømæssigt bæredygtige projekter. Den årlige statsstøtteoversigt og den kommende resultattavle vil give øget information og omfatte en rapport om anvendelsen af Kommissionens rammebestemmelser. Indikator er niveauet for statsstøtte godkendt i overensstemmelse med Kommissionens rammebestemmelser og ydet til miljøformål i procent af både den samlede industristøtte og af bruttonationalproduktet.

Miljøaftaler og markedsorienterede tiltag

a) Frivillige miljøaftaler

Medlemsstaterne og Kommissionen bør tilskynde til, at der indgås gennemsigtige, effektive miljøaftaler med industrien for at opnå klare miljømål. Kommissionen bør i samarbejde med medlemsstaterne analysere, i hvilket omfang miljøaftaler anvendes og underrette rådet. Indikator er antallet og arten af frivillig miljøaftaler, der anvendes.

b) Miljøhensyn i virksomheders balance

Integration af miljøhensyn i virksomheders balance bør tilskyndes, og alle initiativer til dette formål bør støttes. Nationale mærkeordninger for integration af miljø i årsregnskabssystemer angiver, hvor godt industrien formår at integrere miljøhensyn i sin virksomhedsstrategi. Kommissionen bør udarbejde benchmarkingsundersøgelser for at afdække omfanget af sådanne ordninger. Indikator er antal og arten af nationale mærkeordninger for virksomheders miljøpræstationer, som anvendes.

c) Miljøledelsessystemet EMAS

Målet er en forbedret miljøindsats fra organisationernes side. Medlemsstaterne og Kommissionen bør fremme virksomheders og organisationers indførelse af godkendte miljøledelsessystemer ved selv at registrere under EMAS. Antallet af organisationer registreret under EMAS vil være indikatoren.

Rådet vil revidere strategien inden udgangen af 2002. Beslutning om fremtidige revisioner skal koordineres med processen for den generelle bæredygtighedsstrategi, som skal vedtages i juni 2001 af Det Europæiske Råd i Göteborg.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om strategien.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Formandskabet og Kommissionen har ikke vurderet om eller hvordan strategien berører nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Udkastet til strategi har ikke umiddelbart virkninger for gældende dansk ret.

5. Høring

Udkastet til strategi har været i høring i en bred kreds af specialudvalget for tekniske handelshindringer og specialudvalget for miljø, hvoraf følgende medlemmer har udtalt sig: Dansk Industri (DI), Dansk Naturfredningsforening, Dansk Transport og Logistik, Danske Energiselskabers Forening (DEF), Danske Vandværkers Forening (DVF), Det Økologiske Råd, DSB, Forbrugerrådet, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fæll esråd (FTF), Genvindingsindustrien, Landboforeningerne og Dansk Familielandbrug, Landsorganisationen i Danmark.

For DI er det vigtigt, at medlemsstaterne stopper med at forfølge selvstændige målsætninger og at medlemsstaterne bliver enige om både handels og miljømæssige mål for at forfølge disse med sammenlignelige midler. Virkemidler skal have en rationel mening i forhold til miljømæssige mål og ikke have nedbrydende effekt på det indre marked. Ifølge DEF skal miljøvirkemidler arbejde sammen med konkurrencen i stedet for at hæmme den. FTF mener det skal præciseres, at miljøhensyn også omfatter arbejdsmiljøhensyn.

Det Økologiske Råd finder at udkastet til strategi falder ud til frihandelens fordel og lægger vægt på, at man ser på, hvor manglende miljøkrav giver anledning til problemer for frihandel inden for EU, skal der sættes ind med forøgede miljøkrav, så frihandel sikres på et miljømæssigt højere niveau. DI og Forbrugerrådet understreger at brugen af resultattavlen er vigtigt og at fuld gennemførelse af miljødirektiver er meget vigtigt.

DI og Det økologiske råd støtter brugen af gensidig anerkendelse. Det er dog vigtigt for Det Økologiske Råd, at tilstrækkeligt hensyn til miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling skal være lagt ind. Ifølge Det Økologiske Råd skal der vedtages langt mere præcise mandater til CEN (den europæiske standardiseringsorganisation), hvor niveau for beskyttelse af miljø og sundhed fastsættes. For Forbrugerrådet, DVF og Dansk Naturfredningsforening er det vigtigt, at der skal tages højde for miljøhensyn i standardiseringsprocessen og at miljøorganisationers deltagelse skal forbedres. Dansk Naturfredningsforening mener, at miljøhensyn skal integreres i alt standardiseringsarbejde og ikke kun ny metode direktiver.

Et system for offentlige indkøb er ifølge DI et godt middel, hvis kravene er ens for alle fx gennem EMAS. Ifølge Forbrugerrådet skal det være muligt at tage miljøhensyn ved offentlige indkøb. Det økologiske Råd skal det sikres, at det fremover bliver muligt at stille miljøkrav til produktionen og at det offentlige kan stille krav om nationale miljømærker, ikke kun EF-miljømærket. FTF ønsker, at der skal tages sociale hensyn under udbud

DI og Forbrugerrådet støtter en fornyet indsats for at øge anvendelsen af miljømærker. Det økologiske Råd mener, at det bør være tilladt af fremme miljømærkede varer, såfremt mærkningskriterierne ikke er diskriminerende overfor importerede varer.

DI, Forbrugerrådet og Det Økologiske Råd er enige i at forudsætningerne for forbrugernes valg og information skal kvalificeres fx ved mærkning og varedeklARATIONER. FTF mener, at forbrugertillid indebærer, at der er et effektivt og troværdigt klagesystem.

DI tager kraftigt afstand fra brug af miljøafgifter, fordi de i sig selv ikke forfølger miljømål. Brug af skatter og afgifter til miljøformål støttes af Det Økologiske Råd og Forbrugerrådet.

DI støtter brug af frivillige aftaler. Det Økologiske Råd og Forbrugerrådet mener, at sådanne aftaler skal anvendes med forsigtighed. Det Økologiske Råd finder stort behov for, at fastlægge klare og synlige regler for virksomheders oplysninger om miljømæssige og etiske hensyn, så investorerne kan målrette investeringer mod virksomheder, som tager vidtgående hensyn til miljø og bæredygtighed. EMAS er et skridt i den rigtige retning, men krav til produkters miljøegenskaber mangler i den sammenhæng. DSB mener EMAS-registreringer er for snæver en indikator til at følge op på en forbedring af organisationers miljøpræstationer.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Udkastet til strategi har ikke umiddelbart sådanne konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

De samfundsøkonomiske konsekvenser forventes på længere sigt at være positive, idet en bæredygtigt udvikling vil medføre en mere optimal udnyttelse af samfundets ressourcer.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Notat om strategien blev forelagt Europaudvalget den torsdag den 1. marts 2001.

15. Strategi for Toldunionen

1. Baggrund for resolutionen

Kommissionen fremlagde en meddelelse om en toldstrategi på Rådsmødet Indre Marked den 12. marts 2001. Udkastet til Råds resolution er Rådets "svar" på denne meddelelse.

2. Resolutionens indhold

Resolutionen indeholder en lang række punkter, som Rådet tager til efterretning, støtter, anbefaler osv. og er generelt en accept af hovedparten af de punkter, som Kommissionen nævner i sin meddelelse.

Udkastet til resolutionen nævner således såvel toldarbejdet i 1. søjle (indre marked m.v.) som samarbejdet i 3.søjle (kontROLSamarbejde m.v.) ligesom bekæmpelse af svig med Fællesskabets og medlemsstaternes egne indtægter nævnes.

Der udtrykkes i udkastet til resolutionen enighed om, at bl.a. den øgede internationale handel og krav om lettere og hurtigere samhandel stiller nye krav til toldmyndighederne om på den ene side hurtig og smidig ekspedition og på den anden side effektiv kontrol. Ét middel til opnåelse af disse krav er indførelse af informationsteknologi, der bl.a. vil betyde lettere udveksling af informationer dels mellem myndighederne og mellem myndighederne og erhv ervslivet, hvilket vil kunne forbedre servicen over for erhvervslivet. Rådet udtrykker desuden sin tilfredshed med Kommissionens udmeldinger om, bl.a. at ville fortsætte arbejdet med at simplificere toldregler og -procedurer og forbedre kvaliteten m.v. af den information, der stilles til rådighed for de erhvervsdrivende og tilgængeligheden samt forbedre uddannelsen af såvel toldembedsmænd som de erhvervsdrivende.

I resolutionen understreges desuden betydningen af forbedring af samarbejdet mellem toldmyndighederne m.v. for EU's udvidelse.

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om udkastet til resolution.

3. Retsgrundlag

TEF artikel 249.

4. Høring

Resolutionen har - sammen med Kommissionens Meddelelse - været sendt til høring i Toldforhandlingsudvalget.

5. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Resolutionen berører såvel områder indenfor Fællesskabets kompetence (1.søjle) som områder, der falder ind under det mellemstatslige arbejde og medlemsstaternes nationale kompetence (3. søjle).

6. Samfundsøkonomiske og statsfinansielle konsekvenser.

Ingen.

7. Lovgivningsmæssige konsekvenser.

Ingen.

8. Tidligere forelæggelser i Folketingets Europaudvalg

Notat blev forelagt Europaudvalget den 9. maj 2001.

Grundnotat af 28. februar 2001 samt notat af 1. marts 2001 (forberedelse af Indre Markedsmøde den 12. marts 2001) vedrørende Kommissionens Meddelelse er desuden tilgået udvalget.

16. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige indkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter, KOM(2000) 275 samt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter om vand- og energiforsyning samt transport, KOM(2000) 276

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til en omfattende revision af udbudsdirektiverne, der samtidig med at forenkle og tydeliggøre de gældende regler vil medføre betydelige ændringer heri.

Revisionen af udbudsdirektiverne vil nødvendiggøre ændring af reglerne, der gennemfører EU's udbudsregler i dansk ret.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremlagde sine forslag til nye udbudsdirektiver den 10. maj 2000.

Direktivforslagene har hjemmel i EF-Traktatens artikel 95 og skal vedtages med kvalificeret flertal efter den fælles beslutningsprocedure i artikel 251.

Kommissionens lovpakke består af to direktivforslag, dels et forslag for den offentlige sektor, der samler de gældende udbudsregler for den sektors køb af tjenesteydelser 92/50/EØF, varer 93/36/EØF og bygge- og anlægsarbejder 93/37/EØF (alle ændret ved direktiv 97/52/EF) i ét direktiv, dels et forslag, der skal afløse det gældende forsyningsvirksomhedsdirektiv 93/38/EØF.

Formålet er at forenkle og ændre udbudsreglerne under hensyn til den samfundsmæssige udvikling, men med fortsat respekt af de for offentlige udbud grundlæggende principper.

Blandt de væsentligste indholdsmæssige ændringer, som er fælles for *direktivet for den offentlige sektor og forsyningsvirksomhedsdirektivet*, er følgende:

Tærskelværdier: Antallet af tærskelværdier, der opereres med i dag, foreslås reduceret og angivet i euro. Niveaue for de gældende tærskelværdier bevares, idet de dog afrundes nedad i størrelsesordenen 5-6 pct. under hensyn til de internationale forpligtelser i WTO-aftalen om offentlige indkøb, Government Procurement Agreement.

Elektroniske udbud: Elektroniske kommunikationsmidler ligestilles med traditionelle kommunikationsmidler, og det foreslås, at tidsfristerne for at gennemføre en udbudsprocedure kan forkortes, når der anvendes elektroniske kommunikationsmidler.

Tildelingskriterier: Der foreslås indført en pligt for ordregivere til at anføre den relative vægtning af de enkelte kriterier ved valget af det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Vægtningen kan angives ved fastsættelse af en ramme, inden for hvilken den vægt, der endeligt tildeles hvert kriterium, skal befinde sig.

Endvidere foreslås det, at den eksempelvis opregning af kriterier, som ordregivere kan tillægge vægt ved valget af det økonomisk mest fordelagtige tilbud, udvides med "miljømæssige karakteristika".

Udelukkelse af tilbudsgivere: Der foreslås indført en pligt for ordregiver til at udelukke bestemte tilbudsgivere fra at deltage i udbudsprocedurer. Det drejer sig om tilbudsgivere, som ved endelig dom er fundet skyldige i organiseret kriminalitet, bestikkelse eller svig over for Fællesskabets finansielle interesser.

Blandt de væsentligste indholdsmæssige ændringer, som alene berører *direktivet for den offentlige sektor*, er følgende:

Konkurrencepræget dialog: Når der er tale om særligt komplekse aftaler, får ordregiver mulighed for at have en dialog eller forhandling med egnede tilbudsgivere med henblik på at indkredse og fastslå, hvorledes ordregivers behov bedst kan opfyldes. Herefter gælder det sædvanlige forhandlingsforbud.

Rammeaftaler: Ordregivere får udtrykkeligt mulighed for, efter forudgående EU-udbud, at indgå rammeaftaler med en eller flere tilbudsgivere. Det betyder, at konkrete anskaffelser, der foretages på samme vilkår som fastsat i rammeaftalen, kan iværksættes uden fornyet udbud.

Blandt de væsentligste indholdsmæssige ændringer, der alene vedrører anvendelsesområdet for *forsyningsvirksomhedsdirektivet*, er endelig følgende:

Særlige eller eksklusive rettigheder: Den nuværende definition af "særlige eller eksklusive rettigheder" foreslås ændret, således at begrebet bringes i overensstemmelse med en dom afsagt af Domstolen på telekommunikationsområdet. Ændringen vil indebære, at visse private ordregivere, som i dag er omfattet af forsyningsvirksomhedsdirektivet, fremover vil falde udenfor.

Generel fritagelsesmekanisme: Der foreslås indført en bestemmelse, som gør det muligt at afskaffe udbudspligten for aktiviteter, der udøves af offentlige virksomheder og private ordregivere inden for forsyningssektoren. Betingelsen for at fritage en aktivitet skal være, at aktiviteten i den medlemsstat, hvor den udøves, er konkurrenceudsat på et marked, hvortil adgangen er fri. Efter forslaget tilkommer det Kommissionen og medlemsstaterne at indlede en fritagelsesprocedure.

Ophævelse af undtagelse i gældende artikel 9, stk. 1, litra b: Kommissionen har under hensyn til den stedfundne liberalisering af energimarkedet foreslået, at kontrakter om køb af energi eller brændsel til energiproduktion, som indgås af ordregivere inden for energisektoren i bredeste forstand, fremover skal bringes i udbud.

2. Europa-Parlamentets holdning

Parlamentet forventes tidligst at afgive betænkning i juni måned 2001. Parlamentet vil foreslå ændringer i Kommissionens oprindelige forslag, men det er endnu usikkert, hvilket indhold Parlamentets ændringsforslag endeligt vil få.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslagene overholder nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet de tilsigter en omarbejdelse af gældende fællesskabsnormer ved offentlige udbud med det formål at skabe et egentligt Indre Marked. Formålet med forslagene er ikke at erstatte national lovgivning, men at sikre principperne om ligebehandling, gennemsigtighed og konkurrence ved indgåelsen af offentlige kontrakter.

4. Gældende dansk ret

Udbudsdirektiverne er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelserne nr. 787, 788 og 789, alle af 5. november 1998, samt bekendtgørelse nr. 2 af 4. januar 1999.

Bekendtgørelserne er udstedt i medfør af lovbekendtgørelse nr. 600 af 30. juni 1992 om fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter og indkøb m.v.

5. Høring

Forslagene har senest, ved breve henholdsvis af 13. februar, 6. april og 26. april 2001, været i høring hos en bred kreds af specialudvalget for Tekniske Handelshindringer og specialudvalget for Miljø. I den forbindelse har organisationerne blandt andet givet udtryk for følgende opfattelser:

Advokatsamfundet vurderer, at det bør overvejes at indføre et væsentlighedskriterium, som gør det til en betingelse for, at det offentlige kan tillægge udbydernes "miljømæssige karakteristika" (diskvalificerende) vægt, at disse væsentligt adskiller sig fra de øvrige udbydernes standard.

Akademikernes Centralorganisation fremhæver det som væsentligt at sikre, at miljøhensyn inddrages ved vægtningen af tilbud.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd lægger afgørende vægt på, at sociale hensyn inddrages, herunder at der strammes op med hensyn til, at nationale løn- og arbejdsvilkår skal overholdes.

Boligselskabernes Landsforening fremhæver blandt andet sin modstand imod forslaget om pligtsmæssig vægtning af tildelingskriterierne.

Bryggeriforeningen mener ikke, at udbudsdirektiverne bør anvendes som politisk instrument på andre områder (miljømæssige karakteristika og sociale hensyn), og deler DI's betænkeligheder ved forslaget om konkurrencepræget dialog.

Bygge-, Anlægs- og Trækartellet ønsker, at arbejdstagerrettigheder indarbejdes i udbudsdirektiverne på en mere forpligtende måde, end tilfældet er i de eksisterende direktiver. BAT-Kartellet har konkret foreslået, at bydende og underentreprenører skal overholde nationale løn- og ansættelsesvilkår, og at udbydere skal have pligt til at indhente oplysninger om underentreprenører, hvem de er, og hvilke opgaver de skal udføre.

I relation til pligtsmæssig vægtning af tildelingskriterierne bør forslaget ifølge *Bygherreforeningen i Danmark* have en så rummelig og anvendelig udformning som muligt. I relation til det eksisterende forsyningsvirksomhedsdirektivs artikel 14, stk. 10, 3. afsnit – om at visse delleverancer og delarbejder er undtaget fra udbudspligt – bemærker BD endvidere, at reglen er tiltænkt at være gældende for alle typer aftale indskrænkende formulering er utilsigtet. Ifølge BD bør dette punkt medtages i direktivforhandlingerne.

Danmarks Naturfredningsforening og *Det Økologiske Råd* ønsker blandt andet, at det præciseres, at offentlige indkøbere kan henvise til såvel EU's som (pluri)nationale miljømærker. Det skal derudover sikres, at de nye udbudsdirektiver ikke kan fortolkes således, at der kun må stilles miljøkrav, som indebærer en økonomisk fordel for den pågældende indkøber, og som giver slag i det udbudte produkt. *Danmarks Naturfredningsforening* og *Det Økologiske Råd* mener, at Danmark bør stemme imod forslagene til nye udbudsdirektiver, medmindre indkøberne får mulighed for at stille miljøkrav til produktionsprocessen og henvise til miljømærker.

Danske Energiselskabers Forening mener, at elsektoren bør undtages fra udbudsreglerne, fordi produktion og handel med el er underkastet fuld konkurrence, ligesom der gælder betydelige krav om gennemsigtighed til de med drift og udbygning af net forbundne aktiviteter. Undtages elsektoren ikke, lægger DEF vægt på, at indkøb af energi og brændsel til energiproduktion fortsat undtages fra udbudspligt, at anvendelsesområdet for forsyningsvirksomhedsdirektivets artikel 26, der undtager intra-group handler fra udbudspligt, udvides og omfatter andre aftaler end tjenesteydelsesaftaler, at pligten til at vægte tildelingskriterier formuleres, således at reglen kan bruges i praksis, og at forsyningsvirksomhedsdirektivets artikel 40 om vejledende bekendtgørelser udgår af regelsættet.

Danske Fjernvarmeværkers Forening er også imod, at indkøb af energi og brændsel til energiproduktion gøres udbudspligtig.

Dansk Handel & Service finder det positivt, at der lægges op til en vægtning af tildelingskriterier, fordi det sikrer en effektiv kontrol med de ordregivende myndigheder. DHS fraråder til gengæld på det kraftigste, at tildelingskriterierne udvides til at omfatte sociale hensyn, da beslutning om at påtage sig et socialt ansvar bør tages af de enkelte virksomhederne. Derudover er konkurrencepræget dialog ifølge DHS et skridt i den rigtige retning, men forslaget er uklart med hensyn til, hvor langt forhandlingerne kan udstrækkes, og de gode hensigter fortaber sig, fordi konkurrencepræget dialog kun kan anvendes i særlige tilfælde og derfor ikke løser det problem, der eksisterer med særligt komplekse kontrakter. DHS advarer endvidere imod, at en forhøjelse af tærskelværdierne vil kunne få katastrofale konsekvenser.

I relation til konkurrencepræget dialog tilslutter *Dansk Industri* sig, at forslaget udformes, således at der sikres mulighed for øget dialog, men DI mener ikke, at der bør gives adgang til at forhandle under hele udbudsforløbet. Når dialogen afsluttes, bør processen efter DI's opfattelse tilrettelægges således, at leverandørerne afgiver deres endelige tilbud på grundlag af egne forslag. For så vidt angår miljøhensyn kan DI støtte, at der arbejdes for, at der kan tages mere videregående miljøhensyn, end hvad Kommissionen i en foreløbig fortolkningsmeddelelse har lagt op til, men DI mener, at myndighederne alene skal kunne stille miljøkrav, der knytter an til internationale miljømærker eller miljøledelsessystemer, medmindre miljøkravet består i et egentligt produktspecifikt krav. DI kan ikke tilslutte sig, at myndighederne skal kun lægge vægt på sociale hensyn udover, hvad der er muligt efter de gældende regler. Øget adgang til at stille sociale, herunder arbejdsmiljømæssige krav, vil medføre betydelige fare for opbygning af tekniske hindringer, og virksomhederne vil ikke have mulighed for at indrette deres produktion hensigtsmæssigt i forhold til den forudsigeligt store mængde af forskellige typer krav, som må forventes at blive stillet. DI kan heller ikke tilslutte

sig, at ordregivere skal kræve oplysninger om underleverandørers sociale forhold. Derudover er der efter DI's umiddelbare opfattelse ikke grundlag for at fritage kontrakter fra udbudspligten, selv om det måtte dreje sig om kontrakter vedrørende aktiviteter, der foregår på frie konkurrencevilkår. DI henviser herved til, at offentlige aktiviteter ikke er underlagt de regnskabsprincipper, som gælder for private virksomheder. Endelig understreg sin modstand imod, at de tidsmæssige besparelser, der vil blive opnået ved anvendelse af elektronisk kommunikationsmidler, godskrives myndighederne frem for leverandørerne. Også *Håndværksrådet, Handelskammeret, Bryggeriforeningen, DHS og Dansk Transport og Logistik* er imod reduktion af tidsfristerne for at udarbejde tilbud m.v., der allerede i dag opleves som for korte.

Dansk Transport og Logistik mener, at det er uhensigtsmæssigt, at forenklingen af tærskelværdierne fører til en reduktion af beløbsgrænserne, selv om der kun er tale om 5-6%. DTL er endvidere betænkelig ved, at konkurrencepræget dialog vil kunne bringe ligebehandlingsprincippet i fare.

Ifølge *Det Kommunale Kartel* vil rammeaftaler, særligt på tjenesteydelsesområdet, vanskeliggøre anvendelsen af kontrolbud og hindre gennemsigtighed i beslutningsprocessen. DKK finder endvidere, at vægtning af tildelingskriterierne vil gøre det meget vanskeligt at tage bredere, kvalitative hensyn, herunder miljø-, arbejdsmiljø- og sociale hensyn.

DONG anfører, at DONG som statselskab vil blive væsentligt ringere stillet end sine umiddelbare konkurrenter, hvilket kan føre til væsentlige tab for selskabet og staten. DONG advarer derfor imod, at indkøb af energi og brændsel til energiproduktion gøres udbudspligtig. DONG finder, at artikel 26 i forslaget til nyt forsyningsvirksomhedsdirektiv fører til uhensigtsmæssige og fordyrende forretningsgange, der stiller olie-/g asindustrien ringere end andre industrier. DONG stiller endvidere spørgsmålstejn ved, om forslaget har forrang frem for den danske naturgasforsyningslov.

Elkraft System deler DEF's synspunkter for så vidt angår forslaget om udbudspligt for indkøb af energi og brændsel til energiproduktion samt ændring af eksisterende artikler 26 og 40.

Energi E2 A/S er ligeledes imod forslaget om at gøre indkøb af energi m.v. til energiproduktion udbudspligtig.

For så vidt angår miljøhensyn anser *Forbrugerrådet* det for væsentligt, at alle aktører i forbindelse med offentlige indkøb kan se, at der er en sammenhæng mellem det, som myndighederne kræver af virksomheder, borgere og forbrugere, og den adfærd, som myndighederne selv udviser.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører fremhæver blandt andet, at der også bør gælde et krav om vægtning af tildelingskriterier i forbindelse med projektkonkurrencer, og generelt bør rammerne, inden for hvilken vægtning kan variere, være så præcis, at der i forbindelse med tilbudsbedømmelsen ikke kan foretages betydelige ændringer i prioriteringen af kriterierne. Der bør gælde de samme tidsfrister for projektkonkurrencer som for offentlige og begrænsede udbud.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd lægger vægt på, at sociale aspekter i højere grad indgår i forbindelse med tildelingen af kontrakter. FTF frygter derudover, at rammeudbud, særligt på tjenesteydelsesområdet, og konkurrencepræget dialog vil kunne hindre gennemsigtigheden i udbudsproceduren og derved forringe konkurrenceelementet. I lighed med DKK mener FTF, at de nævnte udbudsformer bes værliggør, at der kan udarbejdes kontrolbud, som er væsentlige for vurderingen af, om det er hensigtsmæssigt at holde opgavevaretagelsen i eget regi frem for at udlicitere. Med hensyn til rammeudbud mener FTF, at denne form for udbud kan sløre mulighederne for sammenligninger med omkostningerne ved at udføre arbejdet i eget regi. Efter FTF's opfattelse er det væsentligt, at spørgsmålet om at bringe opgaver i udbud ikke alene er et spørgsmål om at konkurrenceudsætte offentlige opgaver i den private sektor, men at en vigtig deltager i denne konkurrence er det offentlige selv. FTF mener endvidere, at alvorlig overtrædelse af social- eller miljølovgivning bør kunne føre til udelukkelse, og også tilbudsgivere, der har overtrådt medlemsstaternes arbejdslovgivning, bør kunne udelukkes fra at deltage i udbudsprocedurer.

Handelskammeret finder spørgsmålet om rammeaftaler af stor betydning. Handelskammeret kan ikke tiltræde, at der skal afholdes yderligere udbudsrunder mellem parterne i en rammeaftale, og foreslår, at der eventuelt indføres regler for, hvorledes offentlige myndigheder kan koble sig af og på rammeaftaler. Handelskammeret er betænkelige ved, at der fra dansk side lægges op til, at der skal inddrages miljøhensyn i større omfang, end det er muligt i dag, og er imod, at sociale hensyn inddrages i det omfang, der er lagt op til. Arbejdsmarkedsreguleringer bør ifølge Handelskammeret være genstand for særskilt forhandling og ikke indføres "ad bagdøren" med udbudsdirektiverne. Endelig mener Handelskammeret, at der bør indføres regler, som tillader længerevarende kontrakter.

Efter *IT-Brancheforeningens* opfattelse vil det være i strid med EU-lovgivningen at stille krav om nationale miljømærker. Brugen af nationale miljømærker vil virke diskriminerende og hindre samhandlen mellem medlemsstaterne. IT-Brancheforeningen mener endvidere, at adgang for offentlige indkøbere til at stille krav til og lægge

vægt på miljøforhold i produktionsprocessen og miljøledelse hos leverandøren er i strid med sigtet med offentlige indkøb, der i det væsentlige er af økonomisk karakter.

Kommissionens oprindelige forslag er ifølge *Kommunernes Landsforening* blevet væsentligt forbedret for så vidt angår reguleringen af rammeaftaler, og KL er enig i, at der under de fortsatte forhandlinger lægges vægt på, at miljø- og sociale hensyn i større omfang inddrages i forbindelse med offentlige indkøb. Derimod gentager KL, at forslaget om pligtmæssig vægtning af tildelingskriterierne bør udgøres, og at der under konkurrencepræget dialog bør være adgang til at forhandle i hele udbudsforløbet. KL foreslår generelt, at forhandlinger tillades, når udenlandske leverandører ikke anmoder om prækvalifikation.

Landsorganisationen i Danmark foreslår, at det pålægges udbyderne at inddrage de bydendes arbejdsmiljøkompetence ved valget af leverandør, at føre tilsyn med, om arbejdet udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt samt at samarbejde med leverandøren om sikkerhed og sundhed. LO's forslag udvider kravene til udbyder i forhold til et af Arbejdsministeren fremsat lovforslag om udbyderans P>

Post Danmark fremhæver, at selvstændige offentlige virksomheder i situationer, hvor væsentlige kommercielle interesser er involveret, har behov for at kunne indgå aftaler enten uden udbud eller gennem en forkortet procedure, og foreslår, at der fra dansk side arbejdes for at ændre udbudsdirektiverne, så de tager højde for sådanne situationer. Derudover mener *Post Danmark*, at forslaget om elektroniske udbud ikke medfører en tilstrækkelig modernisering af de gældende regler. *Post Danmark* opfordrer kraftigt til, at reglerne ændres, således at ordregivende myndigheder uden at gennemføre traditionelle udbudsprocedurer kan benytte sig af elektroniske markedspladser, der tilgodeser hensynet til en effektiv og gennemsigtig konkurrence. *Post Danmark* forudsætter herved, at der skal fastsættes transparenskrav og krav til de offentlige myndigheder, der sikrer automatisk valg af det objektivt bedste tilbud, og foreslår også, at der indføres en certificeringsordning af elektroniske markedspladser, som skal opfylde bestemte retningslinjer, og som herefter uden videre skal anses for at leve op til kravene i udbudsdirektiverne.

Praktiserende Arkitekters Råd kan ikke støtte forslaget om forkortelse af tidsfristerne. De gældende frister medfører allerede i dag, at kvaliteten af de tilbud, der afgives, ikke er så høj, som den burde være. PAR støtter forslaget om vægtning af tildelingskriterierne, men mener, at vægtningen bør fremgå allerede af udbudsbekendtgørelsen og ikke først af udbudsmaterialet. PAR mener fortsat, at forslaget om konkurrencepræget dialog medfører, at ophavsretlige rettigheder ikke har nogen beskyttelse. Myndigheder bør desuden være forpligtet til at honorere virksomheder, som har deltaget i konkurrencepræget dialog. PAR er i øvrigt betænkelig ved en procedure, der har karakter af en fortløbende forhandling. Endelig er PAR betænkelig ved anvendelsen af rammeaftaler i relation til rådgivning om byggeopgaver, som kan sætte konkurrence ud af spillet i en årrække.

Reno-Sam støtter ikke forslaget om pligtmæssig vægtning af tildelingskriterier, og påpeger, at det i relation til elektroniske udbud bør overvejes, hvorledes det kan sikres, at alle modtagne tilbud åbnes samtidig og ikke før tilbudsfristens udløb.

Endelig ønsker nogle organisationer, heriblandt *KL*, *Det Økologiske Råd* og *Danmarks Naturfredningsforening*, at tærskelværdierne forhøjes. Tilsvarende ønsker PAR og F.R.I., at tærskelværdien forhøjes for så vidt angår arkitekt- og ingeniørydelser.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslagene skal implementeres i dansk ret. Dette kan ske ved udstedelse af bekendtgørelser i medfør af lovbekendtgørelse nr. 600 af 30. juni 1992 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter og indkøb m.v.

Forslagene skønnes at ville bidrage til effektive udbudsregler, der har til formål at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af offentlige ressourcer, som kan have positive statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslagene skønnes at ville bidrage til effektive udbudsregler, der har til formål at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af offentlige ressourcer og fremme konkurrencen.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg, dels til orientering den 18. maj 2000 i forbindelse med rådsmødet (Indre Marked) den 25. maj 2000, dels til forhandlingsoplæg den 24. november

2000 i forbindelse med rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000. Notater er i den forbindelse fremsendt henholdsvis den 12. maj 2000 og 16. november 2000. Grundnotat er fremsendt den 21. september 2000.

17. Ændring af 4. direktiv 78/660/EØF og 7. direktiv 83/349/EØF, værdiansættelsesregler for årsregnskab og koncernregnskab i visse selskaber (KOM(2000)80) Formandskabets kompromisforslag.

Resumé

Europa-kommissionen har fremsat forslag til ændring af 4. og 7. direktiv (regnskabsdirektiverne). Forslaget skal ses i lyset af den internationale udvikling på regnskabsområdet og behovet for at modernisere regnskabsdirektiverne samt Europa-kommissionens nyligt fremsatte forslag til en forordning, hvorefter alle børsnoterede virksomheder i EU skal anvende de Internationale Regnskabsstandarder (IAS) inden 2005.

Forslaget omfatter nu såvel de virksomheder, der er omfattet af 4. og 7. direktiv, som kreditinstitutter. De finansielle instrumenter, ændringerne vedrører, er de, der er omhandlet i den internationale regnskabsstandard (IAS) nr. 39.

Forslaget indebærer ændringer af gældende ret, der dog for det meste er forudsat i forslaget (L 138) til lov om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab m.v. (forslaget til en ny årsregnskabslov). Inddragelse af kreditinstitutter nødvendiggør ikke lovændringer.

1. Baggrund og indhold

Europa-kommissionen fremsatte den 24. februar 2000 forslag til ændring af 4. selskabsdirektiv (EØF/78/660, aflæggelse af årsregnskaber) og af 7. selskabsdirektiv (EØF/83/349, aflæggelse af koncernregnskaber), dokument (KOM(2000) 80 endelig udg.

Forslaget har hjemmel i Traktatens artikel 44, stk. 2, litra g), og skal vedtages ved et kvalificeret flertal efter proceduren for den fælles beslutningstagen efter traktatens artikel 251.

Der foreligger nu et kompromisforslag fra formandskabet. I forhold til kommissionens oprindelige udkast omfatter direktivændringen nu også kreditinstitutter. Derimod bliver forsikringsvirksomhederne ikke omfattet, navnlig fordi arbejdet med tilpasning af direktivændringen til en medinddragelse her frygtedes at ville sinke forslaget vedtagelse unødigt meget. Desuden indeholder forsikringsregnskabsdirektivet i forvejen en vidtstrakt adgang til at bruge værdier, der svarer til dagsværdier.

Forslaget indebærer, at medlemsstaterne skal tillade eller påbyde, at alle eller nogle virksomheder værdiansætter visse finansielle instrumenter til dagsværdi. Denne adgang kan indskrænkes til kun at angå koncernregnskaber.

Der er tale om de finansielle instrumenter (aktiver og forpligtelser), der er omfattet af reglerne om dagsværdi i International Accounting Standard (IAS) nr. 39.

Forslaget kræver oplysninger i noterne for virksomheder, der anvender dagsværdi, idet der skal oplyses om en række forhold af særlig betydning for finansielle instrumenter. Ligeledes kræves oplysninger for virksomheder, der ikke anvender dagsværdi. Desuden kræves oplysninger i ledelsesberetningen om virksomhedens målsætning og praksis med hensyn til finansiell risikohåndtering samt virksomhedens finansielle risici.

I øvrigt er der under forhandlingerne i det væsentligste kun sket tekniske ændringer med henblik på at tilpasse forslaget til IAS 39, idet man i princippet ikke er gået videre end IAS 39 med hensyn til anvendelse af dagsværdier. Fristen for implementering i national lov er dog ændret til 1. januar 2004.

På foranledning af Parlamentet er det præciseret i bestemmelsen om revision af direktivændringen, at forslag om revision forelægges Parlamentet.

2. Europa-Parlamentets holdning

Ændringsforslaget er behandlet af Europa-Parlamentets Udvalg om Retlige Anliggender og det indre Marked, der på sit møde den 24. april 2001 enstemmigt vedtog forslaget til lovgivningsmæssig beslutning. Efter forhandling i Parlamentets plenum den 3. maj er afstemning fastsat til den 15. – 17. maj.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke berørt nærhedsprincippet i forbindelse med ændringsforslaget.

4. Gældende dansk ret

Gældende dansk ret (årsregnskabsloven) anvender kun i begrænset omfang indregningsmetoder og målegrundlag, der svarer til anvendelsen af dagsværdi. Derimod indgår anvendelse af dagsværdier i høj grad i forslaget til en ny årsregnskabslov (L 138).

For så vidt angår kreditinstitutter findes der i regnskabsreglerne for sådanne institutter hjemmel til at anvende dagsværdier (markedsværdier), der tilmed går videre end direktivændringsforslaget. Kommissionen har her tilkendegivet, at direktivændringen ikke tilsigter at ophæve denne adgang.

Det under behandling i Folketinget værende forslag til lov om finansielle virksomheder (L 165) kapitel 6, der på det regnskabsmæssige område i vid udstrækning er samordnet med reglerne i forslaget til en ny årsregnskabslov, indfører som hovedprincip anvendelse af dagsværdi. Ændringer af direktiverne har ingen konsekvenser for dette forslag.

5. Høring

Direktivændringen har efter en bred høring været forelagt specialudvalget for etablering og tjenesteydelser den 4. april 2000. Der er en overvejende generel positiv indstilling til forslaget til direktivændringen.

Den 20 marts 2001 blev direktivændringen i dens nuværende affattelse udsendt i høring hos specialudvalgets faste medlemmer og til en række organisationer, sammenslutninger og virksomheder. Der blev modtaget svar fra 18, hvoraf 7 ikke havde bemærkninger. 10 kunne udtrykkeligt tilslutte sig ændringen. Kun Danmarks Rederiforening havde indvendinger mod anvendelse af dagsværdi.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget om optagelse af finansielle aktiver og forpligtelser til dagsværdier stemmer ikke overens med gældende lovs regler om værdiansættelse af finansielle aktiver. De foreslåede oplysningskrav går videre end kravene i gældende lov.

Dette bliver i det væsentligste opfanget af lovforslaget til erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab m.v., selv om der under forhandlingerne er opstået enkelte forskelle til lovforslaget. De fleste forskelle skønnes under henvisning til implementeringsfristen (1. januar 2004) at kunne blive taget op ved den kommende revision af regnskabsdirektiverne. Det fremsatte forslag til lov om finansielle virksomheder påvirkes ikke af direktiv&ae lig;ndringen.

Direktivændringen skønnes ikke at ville få statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det må på baggrund af Fokuspanelernes udsagn i forbindelse med forslaget til en ny årsregnskabslov skønnes, at virksomheder med store porteføljer af finansielle instrumenter, skal benytte flere ressourcer på værdiansættelse. Det vil navnlig gøre sig gældende ved overgangen til de nye regler, hvis de da ikke allerede anvender metoder, der svarer til dem, der er foreslået i direktivændringen. Dette er f.eks. typisk tilfældet for kreditinstitutter. På den anden side skønnes disse forholdsvist begrænsede meromkostninger langt overskygget

af de fordele, som danske virksomheder vil have i forhold til at kunne benytte regnskaberne overfor udenlandske samhandelspartnere og finansieringskilder.

8. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Grundnotat blev fremsendt den 8. marts 2000. Forslaget blev forelagt Europaudvalget den 30. marts 2001 til forhandlingsoplæg.

18. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om livsforsikring KOM (2000) 398 endelig

1. Resumé

På baggrund af Kommissionens instruks om, at alle lovforanstaltninger skal kodificeres efter højst 10 ændringer besluttede den en kodifikation (sammenskrivning) af livsforsikringsdirektiverne (direktiv 79/267/EØF, 90/619/EØF og 92/96/EØF). Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i Edinburgh (december 1992) fremhævede vigtigheden af officiel kodifikation. Kodifikation af direktiver kan i vidt omfang sammenlignes med udarbejdelse af en lovbekendtgørelse.

Under udarbejdelsen af forslag til kodifikation af livsforsikringsdirektiverne viste det sig, at det for at gøre den nye tekst klarere og enklere var nødvendigt at foreslå nogle ændringer i de eksisterende direktiver, som gik videre, end hvad der er acceptabelt som led i en ren kodifikation.

Der blev foreslået seks ændringer, der udelukkende omhandler forhold, der ikke blev medtaget i de gældende direktiver, præcisering af visse retssituationer og sletninger af navne på virksomheder, som har indstillet aktiviteterne.

På den baggrund har Kommissionen udarbejdet forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om livsforsikring KOM (2000) 398 endelig.

Retsgrundlaget for direktivforslaget er EU-traktatens artikel 47, stk. 2 og artikel 55, og forslaget kan derfor vedtages i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 251.

Direktivforslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg, da der oprindeligt var tale om en ren kodifikation. Kommissionen besluttede som nævnt at fremsætte et forslag til direktiv om livsforsikring (omarbejdet udgave), således at de redaktionelle ændringer kunne medtages. Direktivforslaget vil ikke medføre ændringer i den nugældende danske lovgivning.

2. Baggrund og formål

Kommissionen medtog i sit lovgivningsprogram for 1994 en kodifikation af Rådets første direktiv 79/267/EØF af 5. marts 1979 om samordning af de administrativt og ved lov fastsatte bestemmelser om adgang til og udøvelse af direkte livsforsikringsvirksomhed, Rådets direktiv 90/619/EØF af 8. november 1990 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte livsforsikringsvirksomhed, om fastsættelse af bestemmelser, der kan lette den faktiske gennemførelse af den fri udveksling af tjenesteydelser og om ændring af direktiv 79/267/EØF og Rådets direktiv 92/96/EØF af 10. november 1992 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte livsforsikringsvirksomhed og om ændring af direktiv 79/267/EØF og 90/619/EØF (tredje livsforsikringsdirektiv).

I forbindelse med udarbejdelsen af forslag til officiel kodifikation af disse direktiver, viste det sig nødvendigt, at foreslå nogle ændringer til de eksisterende direktiver for at gøre den nye tekst så klar og korrekt som muligt. Disse ændringer går imidlertid indholdsmæssigt videre, end hvad der er acceptabelt som led i en ren kodifikation. Kommissionen besluttede derfor at fremsætte et forslag til omarbejdelse af de eksisterende direktiver i stedet for en officiel kodifikation.

De foreslåede ændringer drejer sig, som anført af Kommissionen, kun om forhold, der ikke blev medtaget i de gældende direktiver, præcisering af visse retssituationer og sletning af navne på virksomheder, som har indstillet aktiviteterne.

Den første ændring angår definitionen af "reguleret marked" i artikel 1, litra m. Den oprindelige definition var midlertidig, og der har derfor været behov for at medtage definitionen permanent i dette direktivforslag.

Den anden ændring er foretaget i artikel 18, stk. 3 og angår forbudet mod at udøve blandet virksomhed (både livs- og skadesforsikringsvirksomhed i et og samme selskab). Den foreslåede ændring i artikel 18, stk. 3 fastsætter datoen for forbudets anvendelse i forhold til nye medlemslande.

Den tredje ændring er foretaget i artikel 27, nr. 3), litra a) og er en redaktionel ændring, således at bestemmelsen udtrykker gældende EU-ret.

Den fjerde ændring er foretaget i artikel 49, stk. 2, litra g), stk. 3 og stk. 4. Formålet med denne ændring er at genindføre kravet om fremlæggelse af en driftsplan, når et forsikringsselskab, der er beliggende uden for Den Europæiske Union eller uden for lande, som har gennemført Rådets 3. livsforsikringsdirektiv, ønsker at oprette en filial.

Den femte ændring vedrører artikel 59, stk. 2. Visse selskaber har undtagelsesvist haft en særlig tilladelse. Den er ikke længere nødvendig, hvilket afspejler sig i den foreslåede ændring.

Den sidste ændring er foretaget i artikel 67, stk. 1. Der er tale om en sproglig ændring af teksten, således at bestemmelsen taler om "filialmedlemsstat" i stedet for "værtlandsmedlemsstat". Direktivet bliver herved i overensstemmelse med anvendt forsikringsterminologi.

De ændringer, der er foretaget i forbindelse med fremsættelse af direktivforslaget, har til formål at sikre, at forslaget kommer til at afspejle den nugældende retstilstand.

Kommissionen har på den baggrund udarbejdet forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om livsforsikring (omarbejdet udgave) KOM (2000) 398 endelig.

Retsgrundlaget for direktivforslaget er EU-traktatens artikel 47, stk. 2 og artikel 55, og forslaget kan derfor vedtages i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 251.

Da der ikke var fremsat ændringer har Europa-Parlamentet i overensstemmelse med proceduren uden forhandling (artikel 114 i Europa-Parlamentets forretningsorden) med enstemmighed godkendt direktivforslaget.

3. Nærhedsprincippet og proportionalitet

Kommissionen har ikke omtalt nærheds- og proportionalitetsprincippet i forslaget, da det er udtryk for gældende ret.

4. Gældende ret

Direktivforslaget er udtryk for nugældende dansk ret.

5. Høring

Direktivforslaget er sendt i høring i EU-specialudvalget for den finansielle sektor den 8. maj 2001 med frist den 15. maj 2001. De, som har afgivet svar, er enige i direktivforslaget.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Direktivforslaget vil ikke kræve ændringer af gældende dansk ret men vil eventuelt indebære redaktionelle ændringer af bekendtgørelse om filialer af udenlandske forsikringsselskaber.

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser for Danmark

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vil ikke have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Europaudvalget

Direktivforslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg, da der oprindeligt var tale om en ren kodifikation. Grundnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 9. maj 2001.

19. Direktivforslag til ændring af krav til solvensmargenen for skades- og livsforsikringselskaber

1. Baggrund

Direktivforslagene indeholder forslag til ændring af Rådet direktiv 73/239/EØF for så vidt angår krav til solvensmargenen for skadesforsikringsselskaber, KOM(2000) 634, samt ændring af Rådet direktiv 79/267/EØF for så vidt angår krav til solvensmargenen for livsforsikringsselskaber, KOM(2000) 617. Formandskabet har fremlagt et kompromisforslag.

Der er tale om minimumsharmoniseringsdirektiver. Direktivforslagene skal vedtages ved kvalificeret flertal i følge traktatens artikel 251.

Direktivforslagene indgår i Kommissionens handlingsplan om finansielle tjenesteydelser.

1. Formål og indhold

Formålet med direktivforslagene er, at sikre at solvensreglerne generelt er af en sådan kvalitet, at de medvirker til, at der i tilfælde af problemer i et selskab, er tilstrækkelig tid til, at tilsynsmyndighederne kan gribe ind, så at forsikringstagernes rettigheder kan opfyldes. Det er derfor af vital interesse for såvel forsikringsbranchen som forbrugerne (nuværende som kommende forsikringstagere), at solvensreglerne afspejler de rette krav til minimumskapitalkrav til selskaberne.

Direktivforslagene indeholder 5 væsentlige ændringer.

Der bliver tale om minimumsharmonisering, således at medlemsstaterne har ret til at fastsætte strengere solvensregler for de virksomheder, som de udsteder tilladelser til. Det er dog ikke klart, i hvilket omfang, dette kan ske. Spørgsmålet overvejes af Kommissionen.

Tilsynsmyndighederne får mulighed for at gribe ind, allerede når de finder, at forsikringstagernes rettigheder er i fare. Dermed har myndighederne fået mulighed for at kræve en genoprettelsesplan for selskaberne, selv om selskaberne har tilstrækkelig solvensmargin. Finanstilsynet har allerede denne mulighed i følge § 250 i lov om forsikringsvirksomhed.

Diverse beløbsgrænser bliver forøget med en faktor af samme størrelsesorden som inflationen. De fleste beløb er ikke blevet ændret i over 20 år. Derudover indeholder ændringsforslagene en ny bestemmelse, hvori det er fastlagt, at beløbene løbende tilpasses efter ændringerne i det europæiske forbrugerprisindeks.

Der er desuden foretaget mindre justeringer i, hvilke poster basiskapitalen kan indeholde samt i beregningen af solvensmargenen.

Solvensmargenen for skadesforsikring indeholder en helt ny bestemmelse, der sikrer, at solvensmargenen ikke kan falde uforholdsmæssigt meget.

Europa Parlamentet har fremsat et forslag, der indholdsmæssigt ligner formandskabets forslag.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Et vigtigt element i enhver forsigtighedstilsynsordning til beskyttelse af forsikrede personer og andre forsikringstagere er kravet om, at forsikringsselskaberne opretter en solvensmargin til beskyttelse mod negative udsving i deres forretninger. På et indre forsikringsmarked baseret på et fælles pas med kontrol i hjemlandet og gensidig anerkendelse af national forsigtighedsovervågning er det nødvendigt at fastsætte fælles krav til solvensmargin. Forslaget kortlægger forbedringer af de eksisterende regler for solvensmargin for at øge beskyttelsen af forsikringstagerne.

Af hensyn til nærhedsprincippet gælder forslaget ikke for gensidige forsikringsselskaber, hvis præmieindtægt er under 5 mio. EUR.

4. Gældende dansk ret

De gældende regler fremgår af Finanstilsynets bekendtgørelse nr. 893 af 25. september 2000 om kapitalgrundlag for forsikringsselskaber. Denne bekendtgørelse er udstedt i medfør af § 29, stk. 2, § 34, stk. 2

og 3, § 73 stk. 2, samt § 260, stk. 3, i lov om forsikringsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 778 af 17. august 2000.

5. Høring

Direktivændringerne har særlig og direkte betydning for forsikringbranchen. Finanstilsynet har derfor løbende haft uformelle kontakter til Forsikring og Pension (F&P) herom, hvor ændringsforslagene er blevet drøftet.

Direktivforslagene blev diskuteret på EF-Specialudvalget for den finansielle sektors møde den 7. februar 2000. Alle i EF-Specialudvalget var enige i direktivforslagets sigte og indhold.

6. Lovgivningsmæssige eller Statsfinansielle konsekvenser

Forslagene kan gennemføres ved ændring af førnævnte bekendtgørelse om kapitalgrundlag for forsikringsselskaber. I bekendtgørelsen skal hovedsageligt §11 samt § 13 ændres.

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslagene skønnes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser af betydning.

8. Tidligere forelæggelser for Europaudvalget

Grundnotat er fremsendt til Folketingets Europaudvalget den 27. april 2001.

20. Informationssikkerhed (opfølgning på handlingsplanen "eEurope 2002 – Et informationsamfund for alle")

Resumé:

Kommissionen og det svenske formandskab har prioriteret arbejdet med informationssikkerhed højt, hvilket blandt andet afspejler sig i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Stockholm 23. – 24. marts i år, hvori Kommissionen pålægges at udarbejde en omfattende strategi og handlingsplan for netværkssikkerhed inden Göteborg-topmødet 15. – 16. juni 2001. Forud for rådsmødet den 30. og 31. maj rmandskabet udarbejdet et diskussionspapir. Formålet med diskussionspapiret er at give et overblik over mulige fremtidige indsatsområder for EU. Diskussionspapiret indeholder ingen egentlige forslag om fælles EU-handling eller lovgivning, men påpeger derimod behovet for undersøgelser af behovet for informationssikkerhed og udveksling af best practice. Formandskabet lægger op til at der på rådsmødet vedtages en resolution, der understreger vigtigheden af informationssikkerhed. Denne melding skal videresendes til Göteborg-topmødet. Danmark støtter generelt det svenske formandskab i bestræbelserne på at sætte informationssikkerhed på dagsordenen.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen og det svenske formandskab prioriterer arbejdet med netværkssikkerhed i EU højt. Dette resulterede bl.a. i, at det i konklusion nr. 36 fra Det Europæiske Råds møde i Stockholm 23.-24. marts 2001 er angivet, at "...Rådet sammen med Kommissionen (vil) udarbejde en samlet sikkerhedsstrategi for elektroniske netværk, herunder praktiske gennemførelsesforanstaltninger. Dette bør forelægges inden Det Eu lig:iske Råd i Göteborg.".

På rådsmødet (indre marked) 30. og 31. maj 2001 ønsker formandskabet og Kommissionen at opnå to ting. Først og fremmest ønskes en generel udveksling af synspunkter om netværkssikkerhed. Denne diskussion vil

være baseret på et diskussionsoplæg udarbejdet af formandskabet. Dernæst ønsker formandskabet at få vedtaget en rådsresolution, der understreger vigtigheden af informationssikkerhed og henviser til den kommende strategi for emner fra Kommissionen. Formandskabet har udarbejdet et tekstforslag til resolutionen.

Formandskabets diskussionsoplæg sigter på at give et overblik over mulige fremtidige indsatsområder for EU samt at give input til Kommissionens kommende strategi. Diskussionsoplægget indeholder således en lang række forslag til områder, hvor en koordineret indsats på EU-niveau ville være hensigtsmæssig. Kendetegnende for mange af områderne og forslagene er, at de omfatter flere søjler – typisk både søjle 1 (indre marked) og søjle 3 (politimæssigt og retligt samarbejde), men i flere tilfælde også søjle 2 (fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik). Desuden er der hovedsageligt tale om forslag til indhentning af et bedre vidensgrundlag for fremtidige beslutninger om konkrete tiltag. Således indebærer størstedelen af forslagene en analyse af den nuværende situation.

De enkelte områder, hvor der foreslås en koordineret indsats på EU-niveau er følgende:

Informationsinfrastrukturer

Infrastruktur for information er blandt andet internet, GSM- og 3G-mobiltelefoni (UMTS). Det foreslås, at EU i første omgang fokuserer på sikkerheden på internet og 3G-mobiltelefoni. Således foreslås udveksling af best practice medlemsstaterne imellem, udarbejdelse af anbefalinger og et såkaldt "safeguard-katalog" med forslag til konkrete initiativer. Endeligt foreslås udarbejdet årlige statusrapporter om udbuddet, kvaliteten og sikkerheden på internet og 3G-mobiltelefoni.

Støtte af informationssikkerhedsløsninger i.f.m. gennemførelsen af e-Europe handlingsplanen

En række af målsætningerne i handlingsplanen "eEurope 2002 – et informationssamfund for alle", herunder bl.a. e-handel og telearbejde, forudsætter informationssikkerhedsløsninger. Det foreslås derfor, at Kommissionen i samarbejde med industrien og nationale eksperter gennemfører en analyse af behov og passende løsninger for informationssikkerhed på disse områder.

Informationssikkerhedssituationen.

CERT er en forkortelse for Computer Emergency Response Team. Betegnelsen CERT bruges om en organisation, der beskæftiger sig med informationssikkerhed ved bl.a. at indsamle oplysninger om angreb og trusler på internet og gøre disse oplysninger offentligt tilgængelige. De fleste europæiske lande, herunder også Danmark, har en eller flere CERTs. I Danmark varetages denne opgave bl.a. af organisationen UNI-C. Det foreslås derfor, at et udvidet samarbejde mellem de europæiske CERTs støttes, at det overvejes hvilken rolle CERTs kan have i forhold til beskyttelse i det offentlige, og at der løbende foretages en overvågning af sikkerhedssituationen i EU.

Kriminalitetsforebyggelse med teknologiske midler og bekæmpelse af cyber crime.

Diskussionspapirer indeholder overvejelser om balancen mellem brugernes behov for beskyttelse mod uautoriseret adgang til deres data og politiets behov for bedre instrumenter til bekæmpelse af IT-kriminalitet. Det foreslås, at der udveksles best practice mellem landene og deres politi og sikkerhedsindustri, at Kommissionens rapport om IT-kriminalitet (KOM(2000)890) og Europarådets konvention om cyber crime støttes. Det foreslås derudover, at der udvikles et tættere samarbejde mellem politiet i EU, at der udarbejdes risikovurdering og pålidelig statistik, og at der udarbejdes en analyse af EUROPOLs mandat, ressourcebehov og IT-infrastruktur.

EU's informationssikkerhedsstrukturer.

Den øgede anvendelse af elektronisk oversendelse af dokumenter og data har affødt et behov for harmoniserede strukturer og sikkerhedsløsninger i EU. Derfor foreslås det, at der gennemføres en koordination af Kommissionens, Rådets og medlemsstaternes udveksling af dokumenter.

Interoperabilitet mellem informationssikkerhedsløsninger

Hvis brugere (individer, virksomheder og det offentlige) skal kunne kommunikere sikkert elektronisk, er det nødvendigt at sikkerhedsløsninger er interoperative, det vil sige kan fungere sammen. Det foreslås derfor, at behovet analyseres, og at EU via 6. rammeprogram støtter udviklingen af interoperative sikkerhedsløsninger.

Udbuddet af certificerede informationssikkerhedsløsninger og og akkrediterede producenter af informationssikkerhedsløsninger i EU.

Evaluering og certificering af sikkerhedsløsninger er en vigtig del af de tillidsskabende foranstaltninger på markedet. EU har i den forbindelse vedtaget en anbefaling for gensidig anerkendelse af evaluering af informationssikkerhedsteknologi og en standard for akkreditering af producenter af informationssikkerhedsløsninger. Det foreslås, at Kommissionen gennemfører en analyse af situationen i EU vedr. evaluering og certificering, og at gennemførelsen af EU-standarder støttes.

Gennemførelsen af direktivet om digital signatur på markedet.

EU's direktiv om digital signatur er vedtaget og gennemført i en række lande . Dog har det vist sig at være meget tidskrævende at udvikle og godkende standarder. Derfor foreslås det, at Kommissionen og medlemsstaterne gør status for gennemførelsen af direktivet og kommer med forslag til metoder, hvorved processen kan fremmes.

Formandskabets diskussionspapir er et resultat af en generel opprioritering af arbejdet med spørgsmålet om informationssikkerhed. Således har emnet været på dagsordenen for en række møder i rådsgruppen Informationssamfundets tjenester og Kommissionen har afholdt to workshops om emnet og udarbejdet en rapport om informationssikkerhed (KOM(2000)890).

Rådsresolution om informationssikkerhed

Formandskabet ønsker at få vedtaget en rådsresolution om netværkssikkerhed. Intentionen er, at rådsresolutionen skal sendes til Det Europæiske Råds møde i Göteborg 15.- 16. juni 2001.

Udkastet til rådsresolutionen indeholder hovedsageligt en række henvisninger til eksisterende og kommende handlingsplaner, konklusioner og Kommissionsrapporter. Således henvises der bl.a. til konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Stockholm, hvor det pålægges Kommissionen at udarbejde en strategi og handlingsplan for informationssikkerhed. Ligeledes henvises der til sammenhængen mellem en forbedring af informationssikkerheden og gennemførelsen af en række af eEurope-handlingsplanens målsætninger. Udkastet konstaterer desuden, at der er tale om en problemstilling med konsekvenser for alle tre søjler i EU.

Udkastet til rådsresolutionen indeholder også nogle få anbefalinger, der hovedsageligt sigter på at støtte den kommende strategi- og handlingsplan fra Kommissionen vedr. informationssikkerhed. Kommissionen ventes at godkende sin strategi- og handlingsplan den 6. juni 2001.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om diskussionsoplægget og udkastet til rådsresolution.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Diskussionspapiret og forslag til rådsresolution har ikke i sig selv konsekvenser for nærhedsprincippet.

4. Gældende dansk ret

En række love har indvirkning på informationssikkerhed, herunder Lov nr. 417 af 31. maj 2000 om elektronisk signatur, Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger og Lov nr. 418 af 31. maj 2000 om konkurrence og forbrugerforhold på telemarkedet.

5. Høring

Formandskabets diskussionsoplæg og forslaget til resolution har ikke været i høring.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Diskussionspapiret indeholder hovedsageligt forslag om iværksættelsen af undersøgelser i EU-regi, hvilket ikke vil have hverken statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser. Rådsresolutionen har ikke statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Formandskabets diskussionspapir indeholder ikke forslag til ny regulering, hvorfor det ikke vil have konsekvenser for gældende dansk ret. Ligeledes vil vedtagelse af rådsresolutionen ikke indvirke på gældende dansk ret.

8. Tidligere forelæggelser for Europaudvalget

Diskussionsoplægget og udkastet til rådsresolution har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Emnet netværkssikkerhed blev dog forelagt Folketingets Europaudvalg den 30. marts forud for Rådsmødet (transport og telekommunikation) den 4. og 5. april 2001.

21. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tyvende ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes administrative eller ved lov fastsatte bestemmelser om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (kortkædede chlorparaffiner) KOM (2000) 260 endelig udg. – 2000/0104 COD

1. Status

Kommissionen sendte den 21. juni 2000 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget indfører begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (kortkædede chlorparaffiner).

Forslaget har hjemmel i artikel 95 EF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 EF.

Der er ingen dansk lovgivning på området. Direktivet vil kunne gennemføres med hjemmel i lov om kemiske stoffer og produkter ved udstedelse af en bekendtgørelse.

2. Formål og indhold

Forslaget er en opfølgning på en risikovurdering (i medfør af Rådets forordning 793/93) af kortkædede chlorparaffiner, hvor det blev konkluderet, at der var behov for at træffe særlige foranstaltninger til at begrænse anvendelsen af kortkædede chlorparaffiner for at beskytte vandmiljøet (ferskvand, kystnære områder m.v.). Det blev endvidere konkluderet, at der navnlig var behov for at anvendelsen blev begrænset inden for skærevæske til metalforarbejdning og færdigbehandling af læder. Risikovurderingen omfatter ikke det marine miljø.

Kortkædede chlorparaffiner klassificeres som miljøfarligt, hvis de er meget giftige for organismer, der lever i vand, og kan forårsage uønskede langtidseffekter i vandmiljøet.

Kommissionens forslag skal desuden ses i lyset af PARCOM beslutning 95/1 fra 1995 (oprindeligt Paris-konventionen, nu OSPAR-konventionen) om en udfasning af kortkædede chlorparaffiner. Beslutningen er underskrevet af 11 EU-medlemslande. Beslutningen omfatter anvendelsen af kortkædede chlorparaffiner som blødgørere i maling, lakker og fugemasser, som flammehæmmer i gummi, plast og tekstiler samt anvendelse i køle-smøremidler. Udfasning skulle ske pr. 31. december 1999, undtagen for fugemasser til dæmninger og diger samt flammehæmmer til transportbånd i underjordisk minedrift, hvor fristen er 31. december 2004.

Kommissionen anfører, at forslaget formål er at sikre ensrettede regler for handlen med kortkædede chlorparaffiner og sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet.

Forslaget indeholder et forbud mod markedsføring af kortkædede chlorparaffiner som stoffer eller som bestanddele i præparater til metalforarbejdning og indfedtning af læder.

Forslaget indeholder ligeledes en bestemmelse om at forbudet om kortkædede chlorparaffiner skal tages op til revurdering inden den 1. januar 2003 på baggrund af eventuelle nye data om sundheds- eller miljørisici ved kortkædede chlorparaffiner.

De af Europa-Parlamentets vedtagne ændringer ved 1. læsning kan overordnet sammenfattes til, at direktivforslaget skal være i overensstemmelse med PARCOM-beslutningen 95/1 og dermed omfatte alle de anvendelser af kortkædede chlorparaffiner, der er omfattet af beslutningen. Herudover har Europa-Parlamentet vedtaget, at Kommissionen ved revisionen skal underrette Parlamentet om alle resterende anvendelser af kortkædede chlorparaffiner.

Grundnotat har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. september 2000.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at foranstaltninger til bevarelse af det indre marked for farlige stoffer hører under fællesskabets enekompetence. Kommissionen anser en ændring af direktiv 76/769/EØF som eneste mulighed for at opfylde målet om miljøbeskyttelse og bevaring af det indre marked med hensyn til kortkædede chlorparaffiner.

Ifølge Kommissionen er foranstaltningen i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, idet der med små omkostninger opnås fordele i form af et indre marked og beskyttelse af miljøet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Der er ingen dansk lovgivning på området. Direktivet vil kunne gennemføres med hjemmel i lov om kemiske stoffer og produkter ved udstedelse af en bekendtgørelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Forslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for forbrugere eller offentlige myndigheder.

Forslaget vil kun have begrænsede ekstraomkostninger for de dele af erhvervslivet, der ikke allerede har substitueret til mindre problematiske alternativer. Industrien i Danmark har frivilligt afviklet sin brug af kortkædede chlorparaffiner siden slutningen af 1980'erne, så det samlede forbrug i dag er faldet med 50%, og er nu på under 25 tons/år. De 25 tons dækker det samlede forbrug af kortkædede chlorparaffiner i Danmark, hvorfor det ree rbrug inden for metalforarbejdning og indfedtning af læder er langt mindre.

Der er ingen produktion af kortkædede chlorparaffiner i Danmark.

Beskyttelsesniveau:

En vedtagelse af forslaget vil have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark, fordi anvendelsen af kortkædede chlorparaffiner begrænses. EU's risikovurdering af de kortkædede

chlorparaffiner har vist, at de er meget giftige for vandorganismer, og har uønskede langtidsvirkninger for vandmiljøet.

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU, da det indebærer en indførelse af fælles regler på et område uden regler for flere lande.

5. Høring

Et tidligere forslag har været sendt til Dansk Industri i august 1999, som oplyste, at de fra 2 leverandører havde fået oplyst, at de ikke længere anvendte kortkædede chlorparaffiner i køle-smøremidler, og de derfor ikke havde brug for undtagelser. Det nuværende forslag har ikke været sendt i høring.

Danmark har siden 1998 haft de kortkædede chlorparaffiner på "Listen over uønskede stoffer".

22. Kommissionens forslag til Europa- Parlamentets og Rådets direktiv om 19. ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (azo-farvestoffer)

Resumé

Forslaget forbyder anvendelse af azofarvestoffer i tekstil- og lædervarer, der ved spaltning af en eller flere azogrupeer kan frigive en eller flere af de 23 aromatiske aminer, der er opført på bilag A til direktivforslaget, idet disse aminer kan være kræftfremkaldende. Aminer opført på bilag A må ikke findes i en koncentration på over 30 ppm i færdigvaren, målt efter metoden i bilag B, mens azofarvestoffer, der kan fraspalte eller frigive en eller flere aminer fra bilag A ikke må benyttes i tekstil- og lædervarer, som i længere tid kan komme i direkte berøring med hud eller mundhule hos mennesker.

Der er ingen dansk lovgivning på området. Direktivet vil kunne gennemføres med hjemmel i lov om kemiske stoffer og produkter ved udstedelse af en ny bekendtgørelse.

1. Status

Kommissionens offentliggjorde den 19. april 2001 et kompromis forslag til Europa- Parlamentets og Rådets direktiv om 19. ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (azo-farvestoffer).

Forslaget har hjemmel i traktaten artikel 95 (tidligere artikel 100A) og skal behandles efter procedure med fælles beslutningstagen med Rådet og Europa-Parlamentet i traktatens artikel 251 (tidligere artikel 189B).

2. Formål og indhold

Baggrunden for forslag til 19. ændring af direktiv 76/769/EØF er, at visse azofarvestoffer, der anvendes i tekstiler og læder, indebærer en kræftisiko for forbrugere og arbejdstagere. Flere medlemsstater bl.a. Tyskland og Holland har indført deres egen regulering eller givet meddelelse om indførelse af nationalt forbud mod visse azofarvestoffer. Forslagets formål er at få området harmoniseret, så det er ens for alle lande.

I forslaget forbydes anvendelsen af azofarvestoffer, der ved reaktiv spaltning af en eller flere azogrupeer, kan frigive en eller flere af de 23 aromatiske aminer. I direktivforslagets første bilag er anført eksempler på produkter hvori farvestofferne ikke må indgå. I direktivforslagets andet bilag – bilag A - er de pågældende aminer opført. Disse aromatiske aminer kan være kræftfremkaldende. Aminerne i bilag A må findes i en koncentration på over 30 ppm i færdigvaren, målt efter metoden i bilag B. Azofarvestoffer, der kan fraspalte

eller frigive en eller flere aminer fra bilag A må ikke benyttes i tekstil- og lædervarer, som i længere tid kan komme i direkte berøring med hud eller mundhule hos mennesker.

Eksempler på sådanne varer er:

Beklædningsgenstande, sengelinned, håndklæder, toppe, toupeér og parykker, hatte, bleer og andre hygiejneartikler.

Fodtøj, handsker, remme til armbåndsure, håndtasker, punge og tegnebøger, dokumentmapper og stolebetræk.

Legetøj af tekstil eller læder samt legetøj, hvori bl.a. indgår beklædningsgenstande af tekstil og læder.

Garn og vævet stof der er beregnet til forbrugere.

Gulvtæpper er også omfattet af direktivet, dog med undtagelse af håndlavede gulvtæpper. Den 1. januar 2006 skal medlemsstaterne forbyde salg af azofarvet håndlavede tæpper samt tøj, der er lavet af genbrugsfibre fra azofarvet tekstiler, hvis farvestoffet overstiger grænsen på 30 ppm målt efter metoden i bilag B.

Det anføres i forslaget, at ovennævnte tekstil og lædervarer, ikke må markedsføres, hvis de ikke opfylder kravene.

Direktivet forudsætter, at Kommissionen, maksimalt efter 36 måneder efter at direktivet er trådt i kraft, skal se på azofarvestoffer igen.

Europa-Parlamentet har ved 1. læsning vedtaget, at Kommissionen skal følge udviklingen af testmetoder, og tilpasse direktivet til nye og mere pålidelige testmetoder. Herudover skal ægte tæpper midlertidig undtages om end med en målsætning om, at disse tæpper vil blive omfattet fra 1. januar 2006. Endvidere skal listen over produkter være udtømmende, og konkrete ny produkter er indarbejdet i listen (soveposer, legetøjs og pengebælter m.v.) Herudover skal to nye aminer tilføjes bilag A og endelig kan testmetoderne bygge på en italiensk testmetode, udover den oprindelige tyske testmetode.

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. april 2000.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget har til formål, dels at beskytte folkesundheden og dels at bevare det indre marked. Ifølge Kommissionen er forslaget den eneste måde at nå disse mål, idet bevarelse af det indre marked hører under EF's enekompetance, jf. Rådets direktiv 76/769/EØF og idet

Forslaget indeholder ensartede forskrifter for omsætning af azofarvestoffer og af tekstiler og læder, der er farvet med azofarvestoffer, hvilket sikrer en høj beskyttelse af folkesundheden.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Der er ingen dansk lovgivning på området. Direktivet vil kunne gennemføres med hjemmel i lov om kemiske stoffer og produkter ved udstedelse af en ny bekendtgørelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Forslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for forbrugere eller offentlige myndigheder.

Forslaget vil kun have begrænsede ekstraomkostninger for erhvervslivet, idet der kun bliver tale om udgifter til afprøvning og certificering som dokumentation for at direktivet er opfyldt.

De konkrete azofarvestoffer produceres ikke i Danmark, men kan importeres til Danmark via import af udenlandske produkter, specielt produkter fra lande udenfor EU.

Beskyttelsesniveau:

En vedtagelse af forslaget vil have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark, fordi anvendelsen af azofarvestoffer med en kræftisiko begrænses.

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU, da det indebærer en indførelse af regler på et område uden regler for flere lande.

5. Høring

Forslaget har været i høring i EF-specialudvalget for miljø og i Tekstilpanelet. Fra specialudvalget for miljø er fremkommet en kommentar fra *Miljøkontrollen*, Københavns Kommune om, at den tilslutter sig en vedtagelse af forslaget og lægger i den forbindelse vægt på muligheden for løbende at revidere listen over forbudte azofarvestoffer og på et senere tidspunkt at supplere listen med opløselige azopigmenter. *Procesindustriens Brancheforening* anfører, at de støtter forslaget. Fra Tekstilpanelet er følgende kommentarer fremkommet: *Novotex* erklærer sig enig i direktivforslaget, under den forudsætning, at forslaget alene vedrører de azofarvestoffer, der kan fraspalte kræftfremkaldende aromatiske aminer. *Dansk Supermarked* finder det yderst vigtigt, at dokumentationskravene bliver nemme og økonomisk forsvarlige at håndtere. < i="">Forbrugerinformationen anfører, at de nævnte azofarvestoffer bør forbydes, såvel når disse tilsigtes som utilsigtes (ex. småbørn kan uforvarende putte gardinstoffer i munden. Desuden bør møbelstoffer også omfattes) kan komme i direkte berøring med hud eller mundhule hos mennesker.

Den danske farvestofindustri har på et foreløbigt grundlag generelt tilkendegivet, at den er positivt indstillet overfor direktivet.

Ifølge Kommissionen har Erhvervslivet i EU-landene endvidere generelt accepteret, at der er behov for en harmonisering indenfor azofarvestoffer.

23. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om syvende ændring af Rådets direktiv 76/768/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemstaternes lovgivning om kosmetiske midler KOM (2000) 189 endelig udg.

Resumé

Med rådets direktiv af 95/35/EF, som er den 6. ændring af rådets direktiv 76/768/EØF, blev der indført et markedsføringsforbud, som endeligt træder i kraft den 30. juni 2002. Markedsføringsforbudet forbyder markedsføring af kosmetiske midler indeholdende bestanddele eller forbindelser heraf, der er blevet afprøvet på dyr.

Kommissionen ønsker den bestemmelse ændret med begrundelse i mulig WTO-konflikt, ved

- straks at indføre et permanent og definitivt forbud mod testning/prøvning af færdige kosmetiske produkter på dyr i EU-medlemsstaternes område
- at ændre markedsføringsforbudet til et testforbud på dyr af kosmetiske bestanddele eller forbindelser heraf og kræve obligatorisk brug af godkendte og efterprøvede alternative metoder til prøvning af kosmetiske bestanddele, så snart sådanne alternative metoder er til rådighed, dog senest om tre år, dog med mulighed for udsættelse i 20 år
- at forbedre oplysningerne til forbrugerne ved at tillade brugen af udsagnet "ikke testet på dyr" efter nærmere retningslinier, som skal udarbejdes.

Gennemførelse af direktivet i den foreliggende form vil medføre krav om ændring af såvel kosmetikbekendtgørelsen som dyreforsøgsloven

1. Status

Kommissionen sendte den 5. april 2000 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 95 og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189B).

Ved ændringen af kosmetikdirektivet i 1993 indførtes et forbud mod markedsføring af kosmetiske produkter, hvis produktet eller dets bestanddele er blevet afprøvet på dyr efter 1. januar 1998. Denne dato blev i 1997 ved et Kommissionsdirektiv udskudt til 1. juli 2000, og et forslag om yderligere udskydelse af datoen til 1. juli 2002 er netop vedtaget af Kommissionen.

Det er Kommissionens vurdering, at denne regel strider mod WTO/GATT-reglerne, artikel III, stk. 4, om forbud mod al forskelsbehandling, der foreskriver, at indførte varer skal gives en behandling, som ikke er mindre gunstig end den, der gives tilsvarende varer af indenrigs oprindelse. Kommissionen vurderer, at da en anvendt forsøgsmetode ikke har nogen fysisk indvirkning på produktet, vil en forskelsbehandling på dette grundlag være i modstrid med WTO/GATT-reglerne.

Grundnotat er tidligere oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. november 2000.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslaget har følgende hovedformål:

1. At indføre et permanent og definitivt forbud mod prøvning af færdige kosmetiske midler på dyr indenfor EU-landenes områder.
2. At ændre det hidtidige forbud fra et forbud mod markedsføring af ingredienser testet på dyr til et forbud mod at teste kosmetiske produkter eller ingredienser på dyr af indenfor EU-landenes områder. Forbuddet skal træde i kraft 3 år efter direktivets gennemførelse og skal højst kunne udsættes i 2 år, hvis der ikke gjort tilstrækkelige fremskridt med at udvikle alternative testmetoder.
3. At bringe de nuværende regler i overensstemmelse med WTO-reglerne
4. At sikre bedre oplysninger til forbrugerne ved at gøre det tilladt at anvende det som salgsargument, at der ikke er foretaget dyreforsøg. Kommissionen vil i samarbejde med medlemsstaterne udarbejde retningslinjer, der sikrer, at sådanne anprisninger ikke er vildledende.

Endvidere indebærer forslaget nye og hurtigere procedurer for godkendelse af alternative testmetoder, der skal være obligatoriske at anvende på kosmetikområdet.

Europaparlamentets første læsning

Europaparlamentets forslag som følge af første læsning blev vedtaget på parlamentets samling den 2.- 5. april 2001.

Parlamentet fastholder et markedsføringsforbud af kosmetiske produkter testet på dyr.

Parlamentet vil stramme op på bestemmelserne på testforbudet med dyr. Parlamentet opfordrer til at Kommissionen støtter udviklingen af alternative testmetoder til dyreforsøgene. Parlamentet vil indføre et obligatorisk mærkningskrav for produkter, der er testet på dyr og importeret fra tredje lande efter retningslinjer, som skal udvikles af Kommissionen i samarbejde med producenterne og medlemsstaterne. Parlamentet vil desuden indføre et automatisk forbud mod anvendelse af stoffer, der er klassificeret som kræftfremkaldende, mutagene eller giftige efter 67-direktivet. Parlamentet vil indføre begrænsninger for bestemte parfumestoffer, som kan fremkalde allergi, særlig for produkter beregnet til børn og til intimhygiejne. Parlamentet vil indføre minimum og maksimum datoer for produkters holdbarhed. Parlamentet ønsker information til forbrugerne om kosmetiske ingredienser, som kan have uønskede virkninger for sundheden og om produkter er testet på dyr.

Formandsskabets udkast til fælles holdning

Markedsføringsforbudet foreslås ophæves. I stedet indføres på medlemsstaternes område et testforbud mod dyreforsøg for færdige kosmetiske produkter og et testforbud på kosmetik ingredienser så snart der foreligger alternative, validerede testmetoder dog ikke senere end 48 måneder efter direktivets vedtagelse. Der skal være mulighed for at afvige fra testforbudet i særlige situationer. En sådan afvigelse er ikke præcist og entydigt beskrevet. Kommissionen pålægges pligt til hurtigst muligt at publicere alternative metoder.

Formandsskabet vil fremsende et nyt kompromisforslag til medlemsstaterne.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at fællesskabslovgivningen allerede indeholder udtømmende harmoniseringsbestemmelser om markedsføring af kosmetiske midler i EU, hvor de respektive regler har artikel 95 (indre marked) som retsgrundlag. Den eneste passende måde at ændre disse regler er, ifølge Kommissionen, derfor ved fastsættelse af bestemmelser i fællesskabslovgivningen.

Kommissionen vurderer, at det foreslåede direktiv er det bedste middel til at opnå de ønskede mål med et minimalt indgreb i form af lovgivningsmæssige og administrative krav.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Reglerne for markedsføring af kosmetiske produkter er i dag reguleret ved kosmetikbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1171 af 10. oktober 1999), mens kravene til gennemførelse af dyreforsøg hører under dyreforsøgsloven (lovbekendtgørelse nr. 726 af 9. september 1993, som er ændret ved lov nr. 1081 af 20. december 1995). Dyreforsøgsloven hører under Justitsministeriets område. Gennemførelse af direktivet i den foreliggende form vil medføre krav om ændring af såvel kosmetikbekendtgørelsen som dyreforsøgsloven.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Forslaget vurderes ikke at få økonomiske konsekvenser for hverken erhvervsliv, forbrugere eller offentlige myndigheder. Ganske vist lægger forslaget begrænsninger på den europæiske kosmetikindustri muligheder for at gennemføre dyretests, men det forhindrer ikke disse virksomheder i at få produkter eller ingredienser testet udenfor EU. Ligesom produkter importeret fra 3. lande fortsat vil kunne sælges selvom de er testet på dyr.

Beskyttelsesniveau: Da det eksisterende direktiv indeholder et forbud mod markedsføring, hvis det kosmetiske produkt eller bestanddele heraf er blevet afprøvet på dyr, og det foreliggende forslag alene indeholder et forbud mod testning i EU, er der umiddelbart betragtet tale om en forringelse af beskyttelsesniveauet i forhold til dyrevelfærden. Dog har det generelle forbud i det eksisterende direktiv endnu ikke været i kraft.

Det mere begrænsede forbud, som det foreliggende forslag lægger op til, vil stadig gøre det muligt at markedsføre produkter som har været testet på dyr, blot ikke produceret i EU. Hvis der ikke udvikles alternative testmetoder med samme sikkerhed som dyretest, kan der argumenteres for, at den mere begrænsede regulering i forhold til dyretest i det foreliggende forslag, indebærer en større sikkerhed for forbrugerne sammenlignet med et generelt forbud mod markedsføring, og dermed et højere beskyttelsesniveau i forhold til den menneskelige sundhed.

5. Høring

Sagen har været forelagt Miljøspecialudvalget, hvor der ikke er fremkommet bemærkninger.

Forslaget har endvidere været udsendt i en supplerende høring hos dyrevelfærdsorganisationer samt hos til Kosmetikrådets medlemmer og Brancheforeningen SPT, hvor der er fremkommet følgende høringssvar:

Forbrugerrådet finder, at der bør laves færrest mulige dyreforsøg, men at det ikke skal ske på bekostning af forbrugernes sundhed og sikkerhed. Endvidere har Forbrugerrådet en række supplerende ønsker til emner, som bør indarbejdes i direktivet, herunder krav om fuld deklaration på parfumestoffer, pligt for industrien til at udlevere referenceprøver på anmodning af myndighederne, renhedskrav til farvestoffer, forbud mod anvendelse af carcinogene, mutagene eller reproduktionstoksiske stoffer, særlige hensyn til børn, datomærkningskrav og krav om udformning af standardiserede metoder til måling af solfaktor.

Dansk Frisør- og Kosmetikerforbund understreger behovet for at beskytte personer der arbejder professionelt med kosmetiske produkter i kosmetiker- og frisørsaloner. I den forbindelse efterlyser man også bedre produktoplysninger for forbrugerne, således at risikoen for helbredsskader kan undgås.

Brancheforeningen SPT er enig i Kommissionens forslag om at indføre et testforbud i EU. Brancheforeningen finder endvidere, at der ikke er behov for en særlig procedure for validering af alternative testmetoder på kosmetikområdet. Brancheforeningen er endvidere enig med Kommissionen i, at opretholdelse af et markedsføringsforbud vil skabe problemer i forhold til de eksisterende WTO/GATT regler.

Hverken Dyrenes Beskyttelse eller Forsøgsdyrenes Værn har reageret på henvendelsen.